

ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีนในอำเภอเชียงดาว
จังหวัดเชียงใหม่

ATTITUDES OF FARMERS TOWARDS PRODUCTION PROCESS OF
CHINESE GARLIC IN CHIANGDAO DISTRICT,
CHIANGMAI, THAILAND

นางรัชนิรา ท้วมศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาคำหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

พ.ศ. 2541

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

ปริญญา

ส่งเสริมการเกษตร

สาขาวิชา

ส่งเสริมการเกษตร

ภาควิชา

เรื่อง ทักษะคติของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีนในอำเภอเชียงดาว
จังหวัดเชียงใหม่

ATTITUDES OF FARMERS TOWARDS PRODUCTION PROCESS OF
CHINESE GARLIC IN CHIANGDAO DISTRICT, CHIANGMAI, THAILAND

นามผู้วิจัย นางรัชนิรา ท่วมศรี

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

.....

(อาจารย์กิตติพงษ์ โตธิรกุล)

วันที่ 28 เดือน 5 พ.ศ. 2561

กรรมการที่ปรึกษา

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. นันทชัย ทนผล)

วันที่ 28 เดือน 5 พ.ศ. 2561

กรรมการที่ปรึกษา

.....

(อาจารย์อ้อมทิพย์ เมฆรักขานิช แคมป์)

วันที่ 28 เดือน 5 พ.ศ. 2561

หัวหน้าภาควิชา

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์)

วันที่ 28 เดือน 5 พ.ศ. 2561

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิรุมมา สิทธิชัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 28 เดือน 5 พ.ศ. 2561

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความ
สมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงินใน

อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

โดย

นางรัชนิพร ท่วมศรี

ธันวาคม 2541

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์กิตติพงษ์ โตธิรกุล

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทราบถึงลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ
สังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม 2) ศึกษาทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มี
กระบวนการผลิตกระเทียมเงิน 3) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเกษตรกรผู้
ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงิน ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกร
ผู้ปลูกกระเทียม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 155 คน โดยการสุ่มตัว
อย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์ แล้วนำข้อมูลมา
วิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคม
ศาสตร์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าผู้ให้
ข้อมูลร้อยละ 54.84 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 41 ปี เกือบทั้งหมดสมรสแล้ว ส่วนใหญ่
จบการศึกษาระดับประถมศึกษาและมีรายได้จากการขายผลผลิตกระเทียมเฉลี่ย 72,541
บาท ในปี พ.ศ. 2540 โดยมีแรงงานในการปลูกกระเทียมเฉลี่ย 3 คน มีประสบการณ์ใน
การปลูกกระเทียมเฉลี่ย 17 ปี และมีพื้นที่สำหรับปลูกกระเทียมเฉลี่ย 5 ไร่ ผู้ให้ข้อมูล

มากกว่าครึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียม สำหรับการเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร พบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรได้เข้าไปเยี่ยมชมเกษตรกรเฉลี่ย 2 ครั้งต่อปี

ทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีทัศนคติที่เห็นด้วยมากต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีนในด้านผลผลิตกระเทียมจีน ในขณะที่มีทัศนคติที่เห็นด้วยปานกลาง ต่อกระบวนการการผลิตกระเทียมจีนในด้านต้นทุนกระเทียมจีน การปลูกกระเทียมจีน การเก็บเกี่ยวกระเทียมจีน และการตลาดกระเทียมจีน แต่มีทัศนคติที่เห็นด้วยน้อยต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีนในการดูแลรักษากระเทียมจีน

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมจีนที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน ผลการวิจัยพบว่า แรงงานในการปลูกกระเทียม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติของเกษตรกร ส่วนปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ประสบการณ์การปลูกกระเทียม ขนาดของฟาร์ม การเป็นสมาชิกกลุ่ม และการเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติของเกษตรกรแต่อย่างใด

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Agricultural Extension

**ATTITUDES OF FARMERS TOWARDS PRODUCTION PROCESS OF
CHINESE GARLIC IN CHIANGDAO DISTRICT,
CHIANGMAI, THAILAND**

By

RATCHANEPORN TUAMSRI

DECEMBER 1998

Chairman: Kittipong Towthirakul

**Department/Faculty: Department of Agricultural Extension,
Faculty of Agricultural Business**

The objectives of this research were to examine 1) the personal and socio-economic background of the farmers growing garlic in Chiangdao District Chiangmai province, 2) their attitudes towards the production process of Chinese garlic for production process; 3) factors relating to their attitudes towards the production process of Chinese garlic. The data were collected by interviews taken from 155 samples who were growing garlic in Chiangdao District, Chiangmai province; and were selected by simple random sampling method analyzed by using the SPSS/PC⁺ program.

The result of the research could be concluded that personal and socio-economic conditions revealed that 54.84 of the respondents were male and 41 years old on average. Most of them were married, had completed primary education and had made an average income of about 72,541 bath by selling the yield of garlic in 1997. The average experiences in growing garlic was about 54 percent, and on average they were visited by agricultural officers 3 times per year.

The attitudes of farmers growing garlic towards the production process of Chinese garlic revealed that the respondents had positive attitudes towards the production process of Chinese garlic. They had medium attitudes towards the production process concerning the variety, growing, harvesting and marketing of Chinese garlic but had negative attitudes towards the cultivation.

There are many factors of correlation about the attitudes of garlic growers towards the production process of Chinese garlic. The result of the research revealed that the labor for growing garlic was significant to the attitudes of garlic growers. Factors such as sex, age, status, education, income, experience in garlic growing, unit of land, the member group of garlic growers and the visiting of agricultural officers are found to be correlated to the attitudes of garlic growers.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากอาจารย์ กิตติพงษ์ โตธิรกุล ประธานกรรมการที่ปรึกษา รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.นำชัย ทนุผล และอาจารย์อ้อมทิพย์ เมฆรักษาวินช แคมป์ กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ แนวทาง และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.วีรศักดิ์ ปกติ อาจารย์พหล คักคิณะทัศน์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือแนะนำ เกี่ยวกับสถิติ ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ โนรี ผู้แทนบัณฑิตที่ให้คำแนะนำในระหว่างสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ณภาพร เมฆขยาย ที่ช่วยแก้ไขและตรวจบทความผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญสม วราเอกศิริ อาจารย์โชค จรุงนคร ที่ได้ให้ความกรุณาแนะนำและช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมเกษตร อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะคุณสังวรณ์ สุขสามัคคี ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือแนะนำและสนับสนุนด้านข้อมูล ขอขอบพระคุณหัวหน้าสหมหาย ศรีทรสุทธิ์ อุทยาน แห่งชาติเชียงดาว เพื่อนๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ภาควิชาส่งเสริมฯ ท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดี ตลอดจนความดีและคุณประโยชน์อันพึงมีจาก วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ผู้มีพระคุณ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ผู้แต่งหนังสือที่ได้นำมา อ้างอิงทุกเล่ม รวมทั้งสามเณรผู้วิจัยที่เป็นผู้สนับสนุนทางด้านกำลังใจและกำลังใจจน สำเร็จด้วยดี

รัชนิพร ท้วมศรี

ธันวาคม 2541

สารบัญเรื่อง

หน้า

บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญเรื่อง	(8)
สารบัญตาราง	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา	4
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	6
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	8
การปลูกกระเทียมจีน	8
ลักษณะของกระเทียมจีน	8
สถานการณ์การผลิตกระเทียม	12
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ	20
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการ ผลิตกระเทียมจีน	37
ภาคสรุป	41
สมมติฐานในการวิจัย	44

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
สถานที่ดำเนินการวิจัย	45
ประชากร	46
การสุ่มตัวอย่าง	47
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	48
การทดสอบเครื่องมือ	48
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
ระยะเวลาในการวิจัย	51
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	52
ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของผู้ให้ข้อมูล	52
ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน	61
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม ที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	79
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	90
สรุปผลการวิจัย	90
อภิปรายผลการวิจัย	92
ข้อเสนอแนะ	96
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	96
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	97

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

หน้า

บรรณานุกรม	98
ภาคผนวก	105
ภาคผนวก ก. แบบสัมภาษณ์	106
ภาคผนวก ข. ตารางภาคผนวก	113
ภาคผนวก ค. ประวัติผู้วิจัย	163

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	พื้นที่การเพาะปลูกกระเทียม จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2538	13
2	ต้นทุนการผลิตกระเทียมปี พ.ศ. 2538	15
3	ความแตกต่างของกระเทียมพื้นเมืองกับกระเทียมจีน	17
4	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามตำบล	47
5	จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล	54
6	จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามจำนวนแรงงานของ ผู้ปลูกกระเทียม	55
7	จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามประสบการณ์ ของผู้ปลูกกระเทียม	56
8	จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามรายได้ของเกษตรกร ผู้ปลูกกระเทียม	57
9	จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามขนาดของฟาร์ม	58
10	จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่ม	59
11	จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามการได้รับการเชื่อมโยง ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม	60
12	จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามทัศนคติที่มีต่อ พันธุ์กระเทียมจีน	64
13	จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามทัศนคติที่มีต่อ การปลูกกระเทียมจีน	67
14	สรุปจำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามทัศนคติที่มีต่อ การดูแลรักษากระเทียมจีน	70
15	สรุปจำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามทัศนคติที่มีต่อ การเก็บเกี่ยวกระเทียมจีน	73

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
16	สรุปจำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามทัศนคติที่มีผลต่อ ผลผลิตกระเทียมจีน	76
17	สรุปจำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามทัศนคติที่มีต่อ การตลาดของกระเทียมจีน	78
18	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมจีน	80
19	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมจีน ที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน	81
20	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับทัศนคติของเกษตรกร ผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน	82
21	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติของเกษตรกร ผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน	83
22	ความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานในครัวเรือนกับทัศนคติของเกษตรกร ที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน	84
23	ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การปลูกกระเทียมกับทัศนคติของ เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน	85
24	ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม ที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน	86
25	ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของฟาร์มกับทัศนคติของเกษตรกร ผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน	87
26	ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียมกับทัศนคติ ของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน	88
27	ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม เกษตรกับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการ ผลิตกระเทียมจีน	89

บทที่ 1

บทนำ

(INTRODUCTION)

กระเทียมเป็นพืชที่ปลูกแพร่หลายในประเทศไทย กิจกรรมเกี่ยวกับกระเทียมก่อให้เกิดการจ้างแรงงานในช่วงหลังฤดูเก็บเกี่ยวทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นกระเทียมมีพื้นที่ปลูกกว้างขวาง โดยเฉพาะแหล่งผลิตที่สำคัญจะอยู่ในภาคเหนือเช่น จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน แพร่ น่าน พะเยา แม่ฮ่องสอนและลำปาง ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะปลูกในจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ แต่ส่วนมากจะเป็นการปลูกกระเทียมพื้นเมือง และผลผลิตที่ได้จะจำหน่ายภายในประเทศ เพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค โดยนำไปปรุงอาหาร ทำยารักษาโรค อาหารสำเร็จรูป และอุตสาหกรรมแปรรูปอื่น ๆ ซึ่งจะกล่าวได้ว่ากระเทียมเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย และเป็นสินค้าสำคัญชนิดหนึ่ง ปัจจุบันเกษตรกรได้เพิ่มพื้นที่ปลูกกระเทียมพื้นเมืองเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ จึงทำให้ผลผลิตมีมากเกินความต้องการภายในประเทศ ในขณะที่เดียวกันตลาดต่างประเทศก็ไม่สามารถระบายออกได้ เนื่องจากคุณภาพไม่ตรงกับความต้องการของตลาดโลก เพราะกระเทียมพื้นเมืองหัวขนาดเล็ก กลีบมาก รสจัด และกลีบฉุน จึงทำให้ผู้บริโภคบางกลุ่มหันไปบริโภคกระเทียมจีนแทน เพราะมีคุณภาพดีกว่าในด้าน หัวใหญ่ กลีบโต รสไม่เผ็ด และกลีบไม่ฉุน เมื่อนำไปใช้ประโยชน์จะแกะกลีบได้ง่ายและรวดเร็ว

ดังนั้นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้กำหนดนโยบายส่งเสริมขยายการผลิตกระเทียมหัวใหญ่หรือกระเทียมจีนเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2536 โดยให้กรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการวางแผนการผลิตนั้นได้วางแผนทางเพื่อปรับปรุงคุณภาพและลดต้นทุนการผลิตกระเทียมไว้ด้วยการลดพื้นที่ปลูกกระเทียมพื้นเมืองและสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกกระเทียมจีนโดยมีเป้าหมาย 50,000 ไร่ ภายใน 5 ปี ด้วยการจัดหาพันธุ์กระเทียมจีนให้เกษตรกร และแนะนำเทคนิควิชาการให้แก่เกษตรกรอย่างเคร่งครัด (อำภา ตันติสิระ, 2536: 2)

สำนักงานเกษตร จังหวัดเชียงใหม่ ได้นำนโยบายส่งเสริมขยายการผลิต กระเทียมจีนมาปฏิบัติโดยได้ส่งเสริมปลูกกระเทียมจีนให้แก่เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2536 ด้วยการหาพันธุ์กระเทียมจีนให้เกษตรกรยืมไปปลูกทดแทนกระเทียมพื้นเมืองเพื่อเป็นการเพิ่มพื้นที่ปลูกกระเทียมจีนและลดพื้นที่กระเทียมพื้นเมืองในการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกกระเทียมจีน ซึ่งเป็นพืชชนิดใหม่พร้อมกับแนะนำเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ให้แก่เกษตรกรนั้นนับว่าเป็นเรื่องที่ยาก เพราะว่าเกษตรกรมีความคิดหรือความรู้สึกไม่ยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงภาวะให้แตกต่างไปจากเดิม หรือถ้าจะมีการเปลี่ยนแปลงก็อยากให้มีการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป (อดิศักดิ์ ศรีสรรพกิจ, 2536: 276) ซึ่งตัวเจ้าหน้าที่จะต้องสนใจคอยแนะนำให้เกษตรกรเปลี่ยนพฤติกรรม ทัศนคติยอมรับการปลูกกระเทียมจีนให้มากขึ้น ด้วยการให้ความรู้สนับสนุนปัจจัยการผลิตและการเปลี่ยนทัศนคติของเกษตรกรให้มีความคิดที่ดีต่อสิ่งที่เจ้าหน้าที่แนะนำ เมื่อเกษตรกรมีทัศนคติที่ดีต่อกระเทียมจีนแล้วก็จะมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทำให้เกิดการยอมรับ และนำไปปฏิบัติต่อไป

ความสำคัญของปัญหา

(Statement of the Problem)

สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ปลูกกระเทียมจีน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมต่อการปลูกกระเทียมจีน เพราะมีอากาศหนาวเย็นเป็นเวลานานเหมาะแก่การสะสมอาหารของลำต้นกระเทียม เพื่อเตรียมพร้อมที่จะลงหัวได้อย่างสมบูรณ์ในช่วงอากาศร้อน โดยได้เริ่มส่งเสริมให้เกษตรกรปลูก ในปี พ.ศ. 2536 มีจำนวนผู้ปลูกทั้งหมด 269 ราย พื้นที่ปลูก 890 ไร่ และในปี พ.ศ. 2540 มีเกษตรกรปลูกกระเทียมเพิ่มขึ้นจำนวน 276 ราย พื้นที่ปลูก 912 ไร่ (สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงดาว, จังหวัดเชียงใหม่, 2540: ไม่ระบุเลขหน้า) เมื่อเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่าเกษตรกรปลูกกระเทียมจีนเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ทั้ง ๆ ที่เจ้าหน้าที่ได้มีการจัดหาพันธุ์กระเทียมจีนให้เกษตรกรยืมไปปลูกก่อน เมื่อได้ผลผลิตแล้วค่อยส่งคืนให้แก่เจ้าหน้าที่ภายหลัง มีเกษตรกรบางรายนำกระเทียมจีนไปปลูกแล้วได้ผลผลิตดีเกษตรกรเหล่านั้นก็จะปลูกต่อไปอีก แต่มีเกษตรกรบางรายนำไปปลูกแล้วไม่

ได้ผลผลิตที่ดีเนื่องจากกระเทียมจีนมีขนาดเล็กไม่สม่ำเสมอ (อำภา ตันติสิระ, 2536: 3) ทำให้เกษตรกรเกิดความรู้สึกกังวลว่าจะปลูกกระเทียมจีนต่อไปอีกหรือไม่ ถ้าปลูกต่อไปอีกก็ไม่แน่ใจว่าจะได้ผลตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุน นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ ที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจะต้องเร่งแก้ไข โดยให้คำแนะนำส่งเสริมเกษตรกรให้เกิดความมั่นใจต่อการปลูกกระเทียมจีนให้มากขึ้นต่อไปอีก จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ว่ามีทัศนคติอย่างไรต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีนเพื่อจะได้นำข้อมูลมาเป็นแนวทางสำหรับแก้ไขปัญหา และแสวงหาวิธีการเผยแพร่ส่งเสริมปลูกกระเทียมจีนให้เกษตรกรได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม ผู้บริโภคและประเทศชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives of the Study)

การวิจัยเรื่องทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน ในพื้นที่อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อทราบถึงลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาถึงทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(Expected Results)

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น คาดว่าเป็นประโยชน์ต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่โครงการส่งเสริมปลูกกระเทียมเงิน สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อกำหนดเป็นนโยบายให้สอดคล้องกับแนวทางการผลิต และการตลาดของกระเทียมเงินให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป
2. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการวางแผนประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมให้กับเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมเงินในด้านต่างๆ ได้แก่ พันธุ์กระเทียม การปลูก การบำรุงรักษา การเก็บเกี่ยว ผลผลิตและการตลาด เงินเพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจ และการดำรงชีวิตของเกษตรกรในปัจจุบัน

ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา

(Scope and Limitation of the Study)

การวิจัยทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงิน อำเภอยะลา จังหวัดยะลา มีขอบเขตและข้อจำกัดดังต่อไปนี้

1. เป็นการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมเงินในอำเภอยะลา จังหวัดยะลา ที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงินเท่านั้น
2. ผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้คือ เกษตรกรผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจปลูกกระเทียม
3. การศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงินมุ่งศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 พันธุ์กระเทียมเงิน

- ความยากง่ายในการซื้อหา
- ความสมบูรณ์
- ราคา

- การแกะกลีบเตรียมปลูก
- ความเปลี่ยนแปลงหัวพันธุ์

3.2 การปลูก

- การเตรียมดิน
- การปลูก
- แรงงานในการปลูก
- การคลุมแปลงปลูก

3.3 การดูแลรักษา

- การให้น้ำ
- การใส่ปุ๋ย
- การกำจัดวัชพืช
- ความทนทานต่อโรค
- ความทนทานต่อแมลง

3.4 การเก็บเกี่ยว

- อายุการเก็บเกี่ยว
- ความยากง่ายในการถอน
- แรงงานในการเก็บเกี่ยว
- การตากกระเทียม
- การทำความสะอาดกระเทียม

3.5 ผลผลิต

- ต่อไร่สูง
- หัวแน่นสมบูรณ์
- ขนาดหัวใหญ่สม่ำเสมอ
- เก็บรักษาด้านานไม่ฝ่อง่าย

3.6 การตลาด

- จำหน่ายง่าย
- ราคาสูง
- มีความต้องการมาก

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ (Operational Definitions)

อายุ หมายถึง จำนวนปีของผู้ให้ข้อมูล นับตั้งแต่เกิดจนถึงให้ข้อมูลในการวิจัย

ระดับการศึกษา หมายถึง จุดสูงสุดที่ผู้ให้ข้อมูลได้ศึกษาแล้วเรียนจนสำเร็จใน
สถานการศึกษาทั้งของรัฐบาลและเอกชน

สถานภาพการสมรส หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลเป็นโสด แต่งงาน หย่าร้างหรือเป็น
หม้าย เป็นต้น

เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม หมายถึง เกษตรกรที่ปลูกกระเทียมในอำเภอ
เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

จำนวนแรงงานในครัวเรือน หมายถึง จำนวนแรงงานนับเป็นจำนวนคนที่ใช้
แรงงานในการปลูกกระเทียม

ขนาดของฟาร์ม หมายถึง จำนวนพื้นที่เพาะปลูกกระเทียมคิดจำนวนเป็นไร่

รายได้ หมายถึง จำนวนเงินที่ได้จากการขายผลผลิตกระเทียม ซึ่งเป็นราย
ได้เฉลี่ยต่อปี

ประสบการณ์ในการปลูกกระเทียม หมายถึง ระยะเวลาความชำนาญในการ
ปลูกกระเทียมเฉลี่ยเป็นปี

การเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียม หมายถึง บุคคลที่มีความต้องการหรือมี
วัตถุประสงค์เหมือนกัน เข้ามาร่วมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับกระเทียมร่วมกัน

การเขียนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม หมายถึง จำนวนครั้งที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมได้ออกไปเยี่ยมเยียนพบปะ พูดคุย ชักถาม และให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในรอบปีที่ผ่านมา

ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงิน หมายถึง ความเชื่อความรู้สึกความคิดเห็น ของเกษตรกรที่มีต่อการปลูกกระเทียมเงินในด้านต่างๆ ดังนี้ พันธุ์กระเทียมเงิน การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว ผลผลิต และการตลาด โดยผู้ให้ข้อมูลระบุเกี่ยวกับความคิดเห็นว่าเห็นด้วยมากที่สุด = 5 คะแนน เห็นด้วยมาก = 4 คะแนน เห็นด้วยปานกลาง = 3 คะแนน เห็นด้วยน้อย = 2 คะแนน เห็นด้วยน้อยที่สุด = 1 คะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้มาคิดค่าคะแนนน้ำหนักเฉลี่ยเปรียบเทียบเกณฑ์ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ทัศนคติ
4.21-5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.41-4.20	เห็นด้วยมาก
2.61-3.40	เห็นด้วยปานกลาง
1.81-2.60	เห็นด้วยน้อย
1.01-1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

(REVIEW OF RELATED LITERATURES)

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อต้องการทราบถึงทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมความรู้จากเอกสารวรรณคดีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการตรวจเอกสารดังต่อไปนี้

1. การปลูกกระเทียมจีน
2. สถานการณ์การผลิตกระเทียมทั่วไป
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ
3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเกษตรกร อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน

การปลูกกระเทียมจีน

ลักษณะของกระเทียมจีน

ประสิทธิ์ โนรี (2528: 7) ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะของกระเทียมจีนว่ามีขนาดหัวกลมรี ใหญ่กว่าพันธุ์พื้นเมืองมาก ทิ้งหัวจะแกะกลีบได้ 6-12 กลีบ หัวค่อนข้างใหญ่ขนาด 5x5x5 เซนติเมตร มีสีขาว น้ำหนักแต่ละหัวเฉลี่ย 100 กรัม ลำต้นและใบอวบ มีขนาดโคนหรือจุกใหญ่ ส่วน นิจศิริ เรืองรังษี (2534: 33) ระบุว่าลักษณะของกระเทียมแต่ละหัวจะมีกลีบ (cloves) อยู่หลายกลีบ แต่ละกลีบย่อยจะประกอบด้วย leaf scale 2 ชั้น คือ outer และ inner leaf scale ด้านในสุดประกอบด้วย leaf base ซึ่งจะฉ่ำน้ำแบ่งออกเป็น 2 ชั้น เช่นเดียวกัน ชั้นในสุดเป็นยอดอ่อน เมื่อพิจารณาเนื้อเยื่อทางตัดขวางของ outer และ inner leaf scale จะพบความแตกต่างที่ชั้น epidermis ของ inner leaf scale ซึ่งเป็นเนื้อเยื่อชนิด sclerenchyma ชั้น hypodermal ของ leaf scale ทั้ง 2 ชนิด มีผลึก calcium oxalate รูปสี่เหลี่ยม

แผ่นผิวหรือข้าวหลามตัดหรือปริซึม บรรจุอยู่ใน cell ส่วน leaf base จะพบเนื้อเยื่อเป็น parenchyma ผนังบางเกือบทั้งหมด

แหล่งเพาะปลูก

ประสิทธิ์ โนรี (2528: 7) กล่าวว่ากระเทียมสามารถเพาะปลูกได้เกือบทุกภาคของประเทศ แต่เหมาะที่จะปลูกในแหล่งที่เป็นดินร่วนหรือระบายน้ำได้ดีและมีภูมิอากาศค่อนข้างหนาวเย็นเป็นระยะเวลายาวนานหลายเดือน เนื่องจากกระเทียมมีระบบรากสั้น และหัวอยู่บริเวณใกล้ผิวดิน รากมีความลึกประมาณ 46-61 เซนติเมตร

การปลูก การดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยว

สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ (2537: 1-2) ได้อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการปลูกและการดูแลรักษากระเทียมดังนี้ ส่วนใหญ่จะใกล้เคียงกับการปลูกกระเทียมพื้นเมือง แต่มีประเด็นสำคัญที่ควรปฏิบัติดังนี้

1. วันปลูกจะต้องปลูกต้นเดือนตุลาคมและอย่างช้าไม่เกินกลางเดือนพฤศจิกายน ถ้าปลูกช้ากว่านี้จะไม่โตหรือไม่ลงหัว ผลผลิตต่ำ ฝ่อเร็ว
2. แปลงปลูกต้องเตรียมดินให้สม่ำเสมอ อย่าให้เป็นหลุมเป็นบ่อจนน้ำขังได้ จะทำให้ใบเหลืองแห้งและชะงักการเจริญเติบโต หัวเล็ก ก้านและใบจะเปื่อยยุ่ย
3. ก่อนปลูกให้นำกลีบกระเทียมมาแยกขนาดโดยการแช่ยากันรา และยาฆ่าแมลงไว้ครึ่งชั่วโมงแล้วนำมาผึ่งจนหมาด ก่อนนำไปปลูกโดยเอาหัวขนาดเดียวกันปลูกในแปลงเดียวกัน
4. ระยะปลูกต้องเป็น 20x20 เซนติเมตร ถ้าปลูกถี่หัวจะเล็ก ยกเว้นการทำแปลงขยายพันธุ์ให้ปลูกระยะ 15x15 เซนติเมตร เพราะไม่ต้องการหัวพันธุ์ขนาดใหญ่มากนัก ซึ่งจะทำให้เปลือกพันธุ์ อัตราการใช้พันธุ์ 120-150 กิโลกรัมต่อไร่
5. คอยสังเกตศัตรูพืชที่จะเข้าทำลาย ได้แก่ ไร และโรคใบจุดสีม่วงถ้าพบว่าเริ่มมีให้รีบพ่นยาป้องกันกำจัดทันที หรือจะพ่นยาป้องกันทุก 1-2 สัปดาห์ต่อครั้งก็ได้
6. เมื่ออายุ 135 วัน ควรงดการให้น้ำ

7. เก็บเกี่ยวแก่จัดคือ อายุ 150 วัน หรือมีตมขึ้นกลางต้น 2-3 ตม ถ้ามีตมเดียวยังไม่ตัดถอน แม้ใบจะเหลืองแล้วก็ปล่อยให้โตต่อไปอีก

8. การเก็บไว้ทำพันธุ์เอง หรือการทำการแปลงขยายพันธุ์

- ให้แยกแปลงที่จะปลูกไว้ทำพันธุ์ต่างหาก
- ใช้กลบที่มีขนาดกลางมาปลูกทำพันธุ์
- ใช้ระยะปลูก 15x15 เซนติเมตร เพราะไม่ต้องการหัวใหญ่มากแต่ต้องการหัวขนาดกลาง ซึ่งมีขนาดสม่ำเสมอ
- พ่นสารป้องกันกำจัดโรค ไร และแมลงทุก ๆ 10-15 วัน และพ่นครั้งสุดท้ายเมื่อใบเริ่มเหี่ยวแห้ง
- ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ให้มาก (3 ตันต่อไร่)
- ใช้ปุ๋ยเคมี สูตร 13-13-21 หรือ 15-15-15 เพียง 50 กิโลกรัมต่อไร่ก็เพียงพอ
- ถอนกระเทียมเมื่อมีตม 2-3 ตม และใบแห้งเกือบหมดทั้งต้น
- แยกขนาด เอาหัวเท่ากันไว้จุดเดียวกัน

การเก็บรักษา

นิพนธ์ ไชยมงคล (2526: 90) กล่าวถึงห้องเก็บรักษากระเทียมแห้งว่าจะต้องเป็นโรงเรือนที่มีสภาพอากาศที่ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำมีการถ่ายเทอากาศสะดวก และสามารถควบคุมความชื้นและอุณหภูมิได้ ลักษณะหรือแบบของโรงเรือนขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่และสภาพดินฟ้าอากาศ กระเทียมแห้งจะเก็บรักษาไว้ในสภาพอุณหภูมิ 32 องศาฟาเรนไฮต์ ความชื้นสัมพัทธ์ 65-70 เปอร์เซ็นต์ ระยะเวลาในการเก็บรักษา 6-7 เดือน และในสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ (2537: 2) ได้แนะนำให้เก็บรักษากระเทียมแห้ง โดยการนำกระเทียมที่มัดเป็นจุก แล้วนำไปแขวนที่ราวในร่มและมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก

โรคต่าง ๆ ที่เกิดกับกระเทียม และวิธีการรักษา

เศกศักดิ์ เครือพานิช (2528: 5-6) ได้ศึกษาสาเหตุการเกิดโรคของกระเทียมจีน พบว่า การเกิดโรคของกระเทียมจีนส่วนหนึ่งมาจากพันธุ์ที่นำมาปลูก ถ้าหากมีการคัดพันธุ์ การหลีกเลี่ยงปลูกในที่ ๆ เป็นโรคระบาดมาก่อน จะช่วยลดอัตราการเกิดโรคได้มาก เมื่อกระเทียมจีนเกิดโรคหรือถูกแมลงทำลายจะมีลักษณะอาการที่แตกต่างกันไป รวมทั้งวิธีการรักษาจะขึ้นอยู่กับอาการของโรคชนิดนั้น ๆ อาการของโรคกระเทียมจีน และวิธีการรักษาที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. โรคหัวเน่า เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย มีอาการเน่าที่หัว ไม่ลุกลามเร็ว กระเทียมจะมีหัวนวม น้ำไหลเยิ้ม บินดูมีกลิ่นเหม็นคล้ายกำมะถัน ใบจะเน่าและตาย ต้นเหี่ยว สาเหตุเกิดจากหนอนเจาะไชไว้ ป้องกันโดยฉีดยากำจัดหนอนและแมลง ใช้ยาเซฟวิน 85 หรือ อาโซดริน ฉีดขณะที่เริ่มเป็นหัวทุกๆ 15 วัน
2. โรคราสีม่วง มีอาการเป็นแผลตามใบ ใบมีสีเทา ๆ ตามขอบแผลมีสีม่วง ต่อไปตอนกลางแผลจะเป็นสีน้ำตาลดำ กระจายเร็วมาก มีข้อสังเกตว่าถ้าใส่ปุ๋ยเคมีมากเกินไป เป็นโรคนี้หากสังเกตว่าเกิดโรคควรเลือกใช้ยาชนิดใดชนิดหนึ่ง เช่น ไชเนบ มาเนบ ไดเทน หรือ คาโคนิล ไดเทนเอ็ม 45 ซิงค์โคฟอล ผสมน้ำฉีดพ่นป้องกันทุกๆ 15 วัน
3. โรคราน้ำค้าง สาเหตุจากอากาศโดยเฉพาะเวลาที่มึ่น้ำค้างลงมากหมอกหนาและฝนตกชุก ใบจะเปลี่ยนเป็นสีเขียวซีดและเหลือง เหี่ยวเฉา ตามใบมีจุดดำ ๆ เกาะอยู่ ลำต้นจะแคระแกรน ไม่เติบโตเท่าที่ควร เมื่อเกิดอาการใช้ยาฉีดเช่นเดียวกับโรคราสีม่วง
4. โรคราดำที่ใบ เกิดเป็นจุดดำ ๆ ตามใบ ทำให้ใบแห้งตายไป ลำต้นแคระแกรน แพร่ระบาดรวดเร็ว ทำให้กระเทียมหัวเล็ก เกิดมากในช่วงเวลาที่อากาศเปลี่ยนแปลง เช่น กลางคืนหนาวมีน้ำค้างและความชื้นสูง แต่กลางวันร้อน ถ้าระบาดมากจะทำให้กระเทียมตายทั้งแปลง โรคนี้ติดต่อกันทั่ว ทำความเสียหายได้ถึงในโรงเก็บด้วย เมื่อเกิดอาการแล้วต้องรีบป้องกัน โดยใช้ยาฉีดเช่นเดียวกับโรคราสีม่วงและราน้ำค้าง
5. โรคที่เกิดจากเชื้อไวรัส อาการจะปรากฏเป็นทางสีเหลืองส้ม ๆ ขนานไปกับความยาวของใบที่เพิ่มโผล่ออกมา เกิดจากแมลงเช่นเพลี้ยอ่อนมาดูดน้ำเลี้ยง หรือเข้าทางรอยแผลเล็ก ๆ เมื่อเกิดแล้วใบจะแบนติดกัน ม้วนหงิกงอและแข็งกว่าส่วนอื่น ต้นเตี้ย

แคะแกรน หัวเล็ก เมื่อมีอาการแล้วไม่มีทางแก้ ต้องใช้วิธีฉีดยาป้องกันและกำจัดเพลี้ยอ่อน และวิธีทำลายต้นที่เป็นโรคโดยเร็ว

6. โรคที่เกิดจากแมลง เพลี้ยไฟเป็นแมลงขนาดเล็กมาก จะดูดน้ำเลี้ยงทำให้ใบเป็นจุดสีเทาหรือสีเงิน ใบจะแห้งเหมือนไฟไหม้ ป้องกันและกำจัดโดยใช้ยาทาฆ่าหนอน หรือเซฟวิน โดกุโรออน ฟอสซี ฉีดพ่นเมื่อพบอาการหรือพบตัวเพลี้ยไฟ

7. โรคที่เกิดจากไส้เดือนฝอย ไส้เดือนฝอยมีหลายชนิด ลักษณะคล้ายตัวหนอนขนาดเล็ก สีขาวใส ชอบเจาะทำลายหัวและลำต้น ทำให้ส่วนหัวของหัวที่แก่จนเน่าด้านแคะแกรนและใบหงิก เวลาดึงลำต้นจะขาดออกจากหัว ป้องกันและกำจัดโดย ถ้าปลูกหลังทำนาข้าวควรเผาดอกขี้ข้าว ก่อนเตรียมดินควรไถตากแดดอย่างน้อย 10 วัน แล้วจึงค่อยพรวนดินหรือใช้ยานีมาคอนหรือเซวิคอนชนิดเม็ดหว่านอัตรา 3 กิโลกรัมต่อไร่ ในขณะเตรียมดินแล้วพรวนดินกลับ

8. โรคระบาดทำลายใบ มีขนาดเล็กมาก ลำตัวยาว ส่วนหัวใหญ่ท้ายแหลม พบภายในกาบใบที่ติดกัน หรือบิดม้วน ใบยอดกระเทียมมักพ่นกันภายในต้น มักเกิดในช่วงเดือนเมษายน ความเสียหายเท่าที่พบ ถ้าเป็นกระเทียมเล็กจะกระทบการเจริญเติบโต แต่ถ้าเป็นกับกระเทียมใหญ่ยังไม่พบว่าได้รับความเสียหาย

สถานการณ์การผลิตกระเทียม

พื้นที่เพาะปลูกกระเทียมของจังหวัดเชียงใหม่ในปีพ.ศ. 2538 จำนวน 56,454 ไร่ ปริมาณผลผลิต 161,565 ตัน ปริมาณผลิตผลเฉลี่ย 2,913 กิโลกรัมต่อไร่ เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2537 พื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.41 ปริมาณผลิตผลเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.08 ปริมาณผลิตผลเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.08 (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงใหม่, 2538: 65)

ตารางที่ 1 พื้นที่การเพาะปลูกกระเทียม จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2538

อำเภอ	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)
เมือง	-	-	-
เชียงดาว	7,883	2,579	20,330
จอมทอง	3,622	3,111	8,157
ดอยสะเก็ด	1,220	1,500	1,830
ฝาง	9,685	3,500	33,898
หางดง	935	3,000	2,859
ฮอด	4,362	2,800	12,214
แม่แจ่ม	260	2,200	572
แม่ริม	12	4,200	50
แม่แตง	5,973	3,000	17,919
พร้าว	426	2,718	1,158
สะเมิง	1,815	3,218	5,841
สันกำแพง	136	1,000	136
สันป่าตอง	2,972	2,500	7,430
สันทราย	148	1,540	228
สารภี	2,312	2,500	5,780
แม่อาว	2,638	2,500	6,595
ดอยเต่า	2,192	2,500	3,507
เวียงแหง	2,410	1,600	7,230

ตารางที่ 1 (ต่อ)

อำเภอ	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)
ไชยปราการ	7,268	3,500	25,438
แม่วาง	115	2,500	288
กิ่งอำเภอแม่ออน	70	1,500	105
รวม	56,454	2,913	161,565

ในวารสารการพยากรณ์ผลผลิตการเกษตร ฉบับเดือนกันยายน (2539: 7-8) กล่าวไว้ว่า สถานการณ์การผลิตกระเทียมคาดว่าจะเนื้อที่ปลูกผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ในปี พ.ศ. 2539 จะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมาเนื่องจากราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี จึงเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มมากขึ้น แต่มีบางจังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตของประเทศไทย ไม่สามารถขยายเนื้อที่เพิ่มได้เนื่องจากพื้นที่จำกัด ส่วนสถานการณ์ตลาดและราคาของกระเทียมสดที่เกษตรกรขายได้ ปี พ.ศ. 2539 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.53 บาท เทียบกับปี พ.ศ. 2538 ราคากระเทียมสดที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 5.34 บาท เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 41.00 เนื่องจากผลของการเข้มงวดการลักลอบนำเข้ากระเทียมตามแนวชายแดนทำให้ปริมาณผลผลิตกระเทียมที่หมุนเวียนภายในประเทศ สอดคล้องกับระดับความต้องการและคาดว่าในปี พ.ศ. 2540 ระดับราคาจะทรงตัวไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก

ต้นทุนการผลิตกระเทียม

ตารางที่ 2 ต้นทุนการผลิตกระเทียมปี พ.ศ.2538

รายการ	จำนวน	ราคา/หน่วย	รวม	หมายเหตุ
ค่าเตรียมดิน				
- ค่าตัดตอซัง	1 ไร่	100	100	
- ค่าถางคันนา-เก็บตอซัง	1 ไร่	150	150	(ซ้าย)
- ค่าไถ	1 ไร่	320	320	
- ค่ายกร่อง	4 คน	100	400	
ค่าพันธุ์				
- พันธุ์จีน	100 กิโลกรัม	65	6,500	
- พันธุ์เมือง	100 กิโลกรัม	60	6,000	
- ค่าจ้างแกะกลีบพันธุ์จีน	2 บาท	200	400	
- ค่าจ้างแกะกลีบพันธุ์เมือง	2.50 บาท	250	625	
- ค่าฟาง	400 มัด	5	2,000	
- ค่าจ้างปลูก	8 คน	70	560	(หญิง)
- ค่าคลุมฟาง	3 คน	100	300	(ซ้าย)
- ค่าให้น้ำ	14 ครั้ง	100	1,400	
- ค่าปุ๋ยเคมี	250 กิโลกรัม	7.60	1,900	
- ค่าสารเคมีคลุมหญ้า	500 cc	270	135	
- ค่าสารเคมีป้องกันเชื้อรา	0.5 กิโลกรัม	280	140	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ราคา/หน่วย	รวม	หมายเหตุ
- ค่ากำจัดวัชพืช	2 ครั้ง	6 คน/70	840	(หญิง)
- ค่าจ้างพ่นสารเคมี	3 ครั้ง	100	300	(ชาย)
- ค่าเก็บเกี่ยว	8 คน	70	560	
- ค่ามัดใหญ่เพื่อขนย้าย	2 คน	100	200	
- ค่าตอกยาว	1,000 เส้น	50	50	
- ค่าตอกสั้น	3,000 เส้น	15	45	
- ค่ามัดแขวน	1 ไร่	200	200	
- ค่าจ้างแขวน	1 คน	100	100	(ชาย)
- ค่าไม้ทำราวแขวน	50 เล่ม	5	250	

- ต้นทุนการผลิตกระเทียมเงินสด เป็นเงิน 16,205 บาท/ไร่
- ต้นทุนการผลิตกระเทียมเงินเก็บแห้ง เป็นเงิน 16,850 บาท/ไร่
- ต้นทุนการผลิตกระเทียมสดพันธุ์พื้นเมือง เป็นเงิน 15,930 บาท/ไร่
- ต้นทุนการผลิตกระเทียมแห้งพันธุ์พื้นเมือง เป็นเงิน 16,575 บาท/ไร่

ที่มา: สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2538

ความแตกต่างของกระเทียมพื้นเมืองกับกระเทียมเงิน

อำนาจ ตันติสิระ (2536: 2) ได้กล่าวเปรียบเทียบถึงความแตกต่างของ
กระเทียมทั้งสองพันธุ์ไว้ดังนี้

ตารางที่ 3 ความแตกต่างของกระเทียมพื้นเมืองกับกระเทียมจีน

	กระเทียมพื้นเมือง	กระเทียมจีน
1. ขนาดของหัว (กว้าง)	2 - 4.5 ซม.	3.5 - 7 ซม.
2. ขนาดของกลีบ (กว้าง)	0.5 - 1.5 ซม.	1 - 2.5 ซม.
3. จำนวนกลีบ/หัว	11-32 กลีบ	6 - 13 กลีบ
4. เปลือก	บางสีขาว-ม่วงแดง	บางขาว-ขาวอมชมพู
5. กลิ่น	ฉุนจัด	กลิ่นอ่อนกว่า
6. รส	เผ็ด	เผ็ดน้อยกว่า
7. วันปลูก	ต้น ต.ค. - ธ.ค.	ต้น ต.ค. - กลาง พ.ย.
8. อายุเก็บเกี่ยว	115 - 130 วัน	145 - 160 วัน
9. ลักษณะหัวที่จะถอนได้	ตุ่มขึ้นกลางต้น 1 ตุ่ม	มี 2 - 3 ตุ่ม
(สังเกตตุ่มเล็กๆ หรือหัวกระเทียมเล็กๆ ที่ขึ้นกลางต้น ซึ่งบางคนเรียกดอกกระเทียม)		
10. ปริมาณพันธุ์ทั้งจุก	80 - 100 กก.ต่อไร่	120 - 140 กก.ต่อไร่
11. ผลผลิตต่อไร่	2.5 - 4 ตัน	3.5 - 5 ตัน
12. เมื่อแห้งแล้วเหลือ	33 - 35 เปอร์เซ็นต์	40 เปอร์เซ็นต์
13. ใบ	ใบแคบพับเข้าหากัน ทำให้ฉีกขาดไม่ทั่วถึง	ใบกว้างแผ่กว้างออกทำให้ ฉีกขาดง่ายและทั่วถึงกว่า
14. ราคาต่อกิโลกรัม	ถ้าพันธุ์เดิมขายได้ 10 บาท	12 - 24 บาท
15. การขาย	ถ้ากระเทียมล้นตลาด จะขายยาก	ขายง่ายกว่า

ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการปลูกกระเทียมพื้นเมือง

เศกศักดิ์ เครือพานิช (2528: 26-27) ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการปลูกกระเทียมไว้ดังนี้คือ

1. ด้านการผลิต

1.1 พันธุ์ ลักษณะพันธุ์ที่ใช้เป็นพันธุ์ดั้งเดิม รสชาติและกลิ่นเหมาะสำหรับตลาดภายในประเทศ คุณภาพ ขนาดและต้นทุนการผลิตยังไม่สามารถแข่งขันได้ในตลาดต่างประเทศ เป็นข้อจำกัดในด้านการระบายผลผลิตด้านหนึ่ง

1.2 พื้นที่เพาะปลูก การขยายตัวมีอัตราสูงมาก เกษตรกรส่วนใหญ่รู้ข้อเสียของการเพาะปลูกกระเทียมมากเกินไปอยู่แล้ว แต่ยังคงเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกอยู่เนื่องจากได้รับผลตอบแทนสูงกว่าพืชอื่น ๆ ถึงจะมีความเสี่ยงในเรื่องราคาผลผลิตตกต่ำในบางปีก็ยินยอมรับสภาพ แม้ว่าจะมีการชักชวนให้จดทะเบียนผู้ปลูกในเขตเศรษฐกิจกระเทียมก็ยังไม่สามารถควบคุมได้ และมีแนวโน้มว่าผลผลิตกระเทียมจะมีมากเกินไปความต้องการภายในประเทศต่อไปอีกนาน

1.3 ผลผลิต ผลผลิตทั่วไปยังมีอัตราต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ทำให้มีต้นทุนการผลิตสูง ซึ่งจะมีผลกระทบไปถึงผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับและยากที่จะเข้าแข่งขันในตลาดต่างประเทศ นอกจากนั้นผลผลิตในแต่ละปีจะสูญเสียไปตามธรรมชาติส่วนหนึ่ง เนื่องจากการขาดสถานที่เก็บรักษาที่เหมาะสม การใช้ปุ๋ยผิดประเภท การเก็บเกี่ยวผลผลิตก่อนกำหนด และการเก็บรักษาไม่ถูกวิธี

2. ด้านการตลาด

2.1 ตลาดภายในประเทศ ปริมาณความต้องการมีอยู่จำกัดและส่วนใหญ่เป็นไปในลักษณะทยอยบริโภค โดยสม่ำเสมอตลอดปี ทำให้การระบายผลผลิตต้นทุนที่มียู่มากไม่คล่องตัว และการเพิ่มปริมาณการบริโภคทำได้ยาก เกษตรกรไม่สามารถชะลอการขายผลผลิตได้ เนื่องจากมีภาระหนี้สินและมีความต้องการใช้เงิน

2.2 การส่งออก ยังไม่สามารถขยายตลาดต่างประเทศเพื่อช่วยระบายผลผลิตในช่วงต้นฤดูได้ ทั้งนี้เนื่องจากมีข้อจำกัดทั้งด้านผลผลิตและการตลาด ทำให้ตลาดกระเทียมแคบอยู่แต่เพียงภายในประเทศ

2.3 อำนาจต่อรอง ทั้งเกษตรกรและผู้บริโภคอำนาจต่อรองระดับราคากระเทียมในช่วงต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับพ่อค้าส่งรายใหญ่ในตลาดทรงวาด และปากคลองตลาดแต่เกษตรกรยังไม่มีอะไรดีขึ้น ส่วนพ่อค้าท้องถิ่นและผู้ค้ารายย่อยเริ่มมีแนวโน้มว่าจะได้รับผลกระทบกระเทือนอย่างหนัก

2.4 การแทรกแซงตลาด ในช่วงปี พ.ศ. 2527-2528 หน่วยงานของรัฐบาลหลายหน่วยงานได้พยายามประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นอำนาจซื้อของผู้ค้าให้สูงขึ้น รวมทั้งใช้วิธีการออกข้าวแทรกแซงตลาดเป็นระยะ ๆ แต่ในทางปฏิบัติมาตรการต่าง ๆ ค่อนข้างไม่ส่งผลให้ภาวะการค้าดีขึ้น กลับทำให้วงการค้าเกิดความลังเลไม่แน่ใจในนโยบายของทางราชการ นอกจากนั้นในการเข้าแทรกแซงตลาดโดยให้ อดก. รับซื้อจากเกษตรกรนั้น ค่อนข้างจะเป็นไปเพื่อลดความกดดันมากกว่าหวังผลให้ระบบตลาดคล่องตัวขึ้น เพราะกระเทียมที่รัฐเข้าแทรกแซงรับซื้อไปก็ต้องกลับมาแย่งตลาดภายในประเทศ ซึ่งเป็นตลาดของผู้ค้ากระเทียมทั่วไปอีกด้วย

2.5 กระเทียมล้นตลาด เป็นปัญหานอกของผู้ค้าระดับต่าง ๆ ทำให้ไม่มั่นใจในระบบตลาด ซึ่งส่งผลกระทบถึงการตัดสินใจในการซื้อผลผลิตจากเกษตรกรในช่วงต้นฤดูเข้ามาเก็บรักษาไว้เพื่อป้อนตลาดและในข้อเท็จจริง ภาคใต้เกือบทุกจังหวัดยังบริโภคกระเทียมต่างประเทศกันอยู่ หากสามารถดึงตลาดส่วนนี้ให้หันมาบริโภคกระเทียมภายในประเทศได้แล้ว คาดว่าจะทำให้การไหลเวียนของสินค้าคล่องตัวขึ้นมาก

2.6 การขายผลผลิตของผู้ค้า ในระยะ 2 ปีที่ผ่านมา การหมุนเวียนของกระเทียมในตลาดค่อนข้างดีตัวมาก แม้ว่าผู้ค้าระดับต่าง ๆ จะเปลี่ยนวิธีการเข้ามาเป็นแบบซื้อมาขายไป เพื่อลดความเสี่ยงทางการค้า ซึ่งสามารถขายกระเทียมเข้าตลาดโดยไม่ต้องเก็งราคาตลาดมากนัก แต่ก็ยังไม่สามารถระบายกระเทียมเข้าตลาดได้คล่องตัวเหมือนในอดีต

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

ปราณี รามสูตร (2528: 186) ได้ให้ความหมายของทัศนคติว่า เป็นความคิด ความเข้าใจ ความเห็น ความรู้สึกและความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งของ บุคคลหรือสถานการณ์เป็นอย่าง ๆ ไป อันมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ หรือเหตุการณ์นั้น ๆ ส่วนพรทิพย์ อุดมสิน (2532: 81) กล่าวว่า ทัศนคติ เป็นความรู้สึก ความคิด ความเชื่อหรือความโน้มเอียงที่จะตอบสนองวัตถุสิ่งของ บุคคล แนวความคิดหรืออะไรด้วยวิธีที่ชอบที่พึงปรารถนาหรือไม่ชอบไม่พึงปรารถนา ในทำนองเดียวกัน พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2531: 112) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือทางต่อต้านก็ได้ และอมรรัตน์ สุพรรณชาติ (2540: 21) ระบุว่า ทัศนคติ หมายถึง กรอบหรือวิถีคิดของแต่ละบุคคลที่เกิดจากการสะสมองค์ความรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน กรอบหรือวิถีคิดที่แต่ละบุคคลมีอยู่นั้น จะถูกนำไปใช้ในการอธิบายต่อปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่งในรูปแบบ และความคิดเห็นของแต่ละบุคคล

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 3) ได้สรุปคำจำกัดความของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติคือ ความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ และเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างในสถานการณ์ภายนอก สำหรับ ธงชัย สันติวงษ์ (2535: 167) ได้กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความชอบพอหรือไม่ชอบพอของคนที่มีต่อบุคคล สิ่งของหรือความคิด ซึ่งสอดคล้องกับ ธาดา ศิริวีจุนิคม (2535: 519) ที่ระบุว่าทัศนคติ หมายถึง ท่าทีแสดงออก ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นบวกหรือลบก็ได้ ในทำนองเดียวกัน บุญสม วราเอกศิริ (2535: 105) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง สภาพจิตใจและอารมณ์ต่างๆ ที่มนุษย์แสดงออกต่อมนุษย์ด้วยกันหรือต่อสภาพสิ่งแวดล้อมสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งบวกหรือลบ และมักถือเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่มีความผูกพันกับพฤติกรรมอย่างอื่น ๆ ต่อไป อันก่อให้เกิดผลการปฏิบัติตามมาในแนวทางนั้น ๆ นั้นเอง

นรินทร์ชัย พัฒนพงศ์ศา (2535: 120) ให้ความหมายทัศนคติ ว่าเป็นความรู้สึก ตลอดจนการมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมในทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งของ บุคคลหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในขณะที่ สู่โท เจริญสุข (ไม่ระบุปีพิมพ์: 83) กล่าวว่าทัศนคติเป็นความรู้สึกของบุคคลที่เห็นด้วย (feeling for) หรือไม่เห็นด้วย (feeling against) ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ในทำนองเดียวกัน ทรงพล ภูมิพัฒน์ (2538: 133) ให้ความหมายว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกนั้นอาจจะเป็นไปในทางที่พึงพอใจหรือไม่พอใจก็ได้ และสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2538: 149) กล่าวเพิ่มเติมว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะแสดงออกให้เห็น ได้จากคำพูดหรือพฤติกรรมที่สะท้อนทัศนคตินั้น ๆ และคนแต่ละคนมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งต่างกัน

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความคิด ความรู้ความเข้าใจ และความเชื่อของบุคคลที่มีต่อวัตถุสิ่งของ คน หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน จะส่งผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาในทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้น ๆ

มิติของทัศนคติ (Dimension of Attitudes)

Seidenberg (1976) ใน สถิตย นิยมญาติ (2524: 56-57) ได้มองทัศนคติในแง่ของมิติ (dimensions) ต่าง ๆ หลายวิธีดังนี้คือ

1. ในแง่ของความเข้มข้น (intensity) ว่าทัศนคติมีความแข็งแกร่งมากน้อยขนาดไหน ทัศนคติของบุคคลมีความรู้สึกแรงอย่างไร
2. ในแง่ขนาด (magnitude) ตามมตินี้ ทัศนคติถูกมองในแง่ที่ว่า ขนาดหรือขอบข่ายของทัศนคติ มีความกว้างไกลขนาดไหน เช่น บุคคลหนึ่งอาจจะมีทัศนคติต่อสถานการณ์บางอย่างในลักษณะที่มากมาย (extreme) ในขณะที่มีบางคนอาจมีทัศนคติต่อสถานการณ์นั้นในระดับกลาง ๆ
3. ในแง่ความเด่น (salience) ทัศนคติที่เด่น ๆ ของบุคคลได้แก่ ทัศนคติที่มีความรู้สึกนึกคิดอยู่เสมอ ซึ่งผิดกับทัศนคติที่มีความเด่น ชั่วคราว ๆ เจ้าตัวจะรู้สึก หรือนึกคิดถึงมันสักครั้ง

4. ไน้แห่งของความเป็นแกนนำสำคัญของชีวิต (centrality) ทศนคติบางอย่างมีสถานะภาพสูงมาก ไน้แห่งที่ว่า เวลาที่บุคคลจะมองโลกมองชีวิต จะใช้ทศนคตินั้นเป็นหลักในการมองทศนคตินี้จะเป็นส่วนหนึ่งของมโนภาพของบุคคล (self concept)

5. ไน้แห่งของไตรมิติ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบทางด้านความรู้ความเข้าใจทางด้านความรู้สึก และทางด้านการกระทำ (the cognitive, affective, cognitive trichotomy) การมองทศนคติไน้แห่งนี้เป็นการมองในด้านความเชื่อ ความคิดเห็น ไน้แห่งของความรู้สึกและไน้แห่งของการกระทำหรือพฤติกรรมนั่นเอง

6. ไน้แห่งการสำนึก (consciousness) ตามมิตินี้ทศนคติจะถูกมองว่า ทศนคตินั้นอยู่ในสำนึก ไม่อยู่ในสำนึก หรืออยู่ในสำนึกเพียงบางส่วน หรือไม่อย่างไร

7. ไน้แห่งของความมั่นคง (stability) ในการพิจารณาทศนคติ ตามมิตินี้มีนักวิชาการพิจารณาว่า ทศนคตินั้นๆ มีความทนทาน ยึดหยุ่นหรือยากง่ายต่อการเปลี่ยนแปลงมากน้อยขนาดไหน อย่างไร

องค์ประกอบของทศนคติ

องค์ประกอบของทศนคติได้แบ่งออกตามแนวความคิดของนักวิชาการต่าง ๆ ดังนี้

ทิตยา สุวรรณะชญ ใน พรทิพย์ อุดมสิน (2532: 81) แบ่งองค์ประกอบของทศนคติออกเป็น 3 ส่วนคือ

1. ส่วนของความรู้สึก (affective component) หมายถึง ความรู้สึกที่ชอบ ไม่ชอบ รักเกลียดหรือกลัว ซึ่งเป็นเรื่องอารมณ์ของบุคคล

2. ส่วนของสติและเหตุผล (cognitive component) เป็นส่วนของการใช้เหตุผลของบุคคลในการจำแนกแยกแยะความแตกต่าง ตลอดจนผลต่อเนื่องผลได้ผลเสีย ความแตกต่างระหว่างส่วนนี้กับส่วนของความรู้สึก

3. ส่วนของแบบพฤติกรรม (behavior component) หมายถึง แนวโน้มในอันที่จะมีพฤติกรรม ซึ่งแนวโน้มนี้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับส่วนของสติและเหตุผล คือ ส่วนของแบบพฤติกรรมจะเป็นส่วนหนึ่งที่บุคคลพร้อมที่จะมีปฏิกิริยาแสดงออกต่อเหตุการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

สำหรับแนวความคิดของ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 3-4) ได้แยกแยะองค์ประกอบของทัศนคติได้ 3 องค์ประกอบด้วยกันคือ

1. องค์ประกอบทางด้านพุทธิปัญญา (cognitive component) ได้แก่ ความคิด ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการคิด ความคิดนี้อาจจะอยู่ในรูปใดรูปหนึ่งแตกต่างกัน

2. องค์ประกอบทางด้านท่าทีความรู้สึก (affective component) เป็นส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งจะเป็นตัวเร้าความคิดอีกอย่างหนึ่ง

3. องค์ประกอบทางด้านการปฏิบัติ (behavioral component) องค์ประกอบนี้เป็นองค์ประกอบที่แนวโน้มมาทางปฏิบัติ หรือถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสม จะเกิดการปฏิบัติหรือมีปฏิกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง

นอกจากนี้ เชคคอร์ด และแบคแมน (1964) ใน ปราณี รามสูตร (2528: 186) ได้กล่าวว่าทัศนคติมีส่วนประกอบสามส่วนด้วยกัน ได้แก่ ความรู้สึก (feeling) ความคิด (thought) และแนวโน้มในการกระทำต่อสิ่งแวดล้อม (predisposition to act toward some aspect of this environment)

การเกิดทัศนคติ

จากการศึกษาของ ประสาท อิศรปริตตา ใน นภาพร มะลิวัลย์ (2531: 12) ได้กล่าวถึงฐานกำเนิดของทัศนคติว่าทุกคนในสังคมย่อมเป็นสมาชิกของกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งเรียกว่ากลุ่มปฐมภูมิ (primary group) กลุ่มนี้จะมีทัศนคติต่าง ๆ ร่วมกันอยู่หรือมีแนวโน้มที่จะทำตนให้เหมือนกับผู้ที่ตนเกี่ยวข้องและใกล้ชิด หรือพยายามเลียนแบบในสิ่งที่เขาประสบพบเห็นพฤติกรรมต่าง ๆ และในที่สุดก็จะเลียนแบบทัศนคติของผู้อื่น การอยู่ร่วมกัน ได้พบปะสังสรรค์และสัมพันธ์กันกับสมาชิก ในกลุ่มปฐมภูมีย่อมมีแรงกดดันมากในการที่จะกำหนดทิศทางทัศนคติของบุคคล สำหรับชม ภูมิภาค ในแสง ร่มประนอม (2537: 21) ได้สรุปการเกิดทัศนคติไว้ 4 ประการคือ

1. เกิดจากประสบการณ์ เช่น คนเห็นผู้อื่นได้รับรางวัลก็อยากได้ก็อยากแสดงพฤติกรรมตามอย่างนั้น

2. เกิดจากตัวอย่าง หรือการเลียนแบบ ถ้าคนชอบ หรือพอใจพฤติกรรมของ ผู้ใดก็จะนำมาประพฤตินุติตาม หรือมีความรู้สึกคล้อยตาม

3. เกิดจากการสั่งสอน การอบรม สั่งสอนทั้งเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ

4. เกิดจากประสบการณ์ โอกาส โรงเรียน วัด โบสถ์ บ้าน กลุ่ม และองค์ การ จะทำให้คนมีทัศนคติแตกต่างกันออกไป

ในทำนองเดียวกัน ปรานี รามสูตร (2528: 28) กล่าวว่าทัศนคติของบุคคล เกิดจากสิ่งต่อไปนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กหรือวัยต้น ๆ ของชีวิต
2. การศึกษาเล่าเรียน
3. ประสบการณ์ครั้งแรก ๆ ในสิ่งหนึ่งของบุคคล
4. วัฒนธรรมภายในสังคม เช่น ความเชื่อทางศาสนา แนวคิดหรือหลักการ ในการดำรงชีวิตของสังคมนั้น ๆ การให้คุณค่าต่อสิ่งต่าง ๆ เป็นต้น
5. รับการถ่ายทอดมาจากบุคคลอื่น หรือจากสังคมที่บุคคลนั้น ๆ เข้าไปเป็น สมาชิกอยู่
6. สื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น
7. ทรรศนะของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมจะออกมาในรูปใด นอกจากนั้นจะ ขึ้นอยู่กับอิทธิพลต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว ยังขึ้นกับลักษณะส่วนตัว หรือบุคลิกภาพของผู้นั้น เองด้วยคือ ถ้าเป็นคนที่คล้อยตามคนอื่นโดยง่ายไม่เป็นตัวของตัวเอง สิ่งแวดล้อมก็ย่อมมี อิทธิพลต่อทัศนคติของเขา

สำหรับ ประกอง ระกิติ (2539: 48) ได้กล่าวเกี่ยวกับการเกิดทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติส่วนมากจะเกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มต้นของชีวิตและทัศนคติทั้งหลายก่อให้เกิดผลทางอารมณ์ นอกจากนั้นแล้ว ถวิล ชาราโกชน์ (2532: 50-51) ได้กล่าวถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้บุคคลมี ทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง 4 ประการคือ

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (specific experiences) เป็นประสบการณ์ ที่บุคคลใดได้พบกับเหตุการณ์นั้นมาด้วยตัวของเขาเอง และการไปพบนั้นทำให้เกิด ความฝังใจกลายเป็นทัศนคติของเขา

2. การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น (communication from others) โดยปกติในชีวิตประจำวันของเราจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นในสังคมอยู่แล้ว จากการเกี่ยวข้องติดต่อกันทำให้เรารับเอาทัศนคติหลาย ๆ อย่างเข้าไว้โดยไม่ตั้งใจ ทั้งนี้เพราะการเกี่ยวข้องกันนั้นอยู่ในลักษณะที่ไม่มีแบบแผน โดยมากจะเป็นกลุ่มครอบครัว วงศ์เครือญาติ หรือผู้ที่สนิทสนมกัน และตัวกลางที่เป็นสื่อสำคัญที่มีอิทธิพลในการสร้างทัศนคติ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หนังสือ วารสารต่าง ๆ เป็นต้น

3. รูปแบบ (models) มีบ่อยครั้งที่ทัศนคติของเราพัฒนาขึ้นมาจากการเลียนแบบรูปแบบ กล่าวคือ เป็นการมองดูบุคคลอื่นว่าเขากระทำหรือปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ อย่างไร แล้วเราก็จำเอารูปแบบนั้นมาปฏิบัติ ซึ่งรูปแบบอันนั้นจะก่อให้เกิดทัศนคติได้มากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับว่าผู้เป็นรูปแบบนั้น เป็นบุคคลที่เขายอมรับและนับถือเพียงใด

4. องค์ประกอบของสถาบัน (institutional factors) ได้แก่ สถาบันครอบครัว โรงเรียน วัด หน่วยงาน สมาคม และองค์กรต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งสถาบันเหล่านี้มีส่วนในการสร้างทัศนคติให้แก่บุคคลได้อย่างมากมาย

ประเภทของทัศนคติ

สุโท เจริญสุข (ไม่ระบุปีพิมพ์: 83-84) ได้แบ่งประเภทของทัศนคติชนิดใหญ่ ๆ ได้ 8 ประเภทคือ

1. ทัศนคติต่อบุคลิภาพของคน
2. ทัศนคติต่อการศึกษาเล่าเรียนคือ ความชอบและไม่ชอบในการเรียน
3. ทัศนคติต่อครอบครัว คือ ความรู้สึกในการอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว
4. ทัศนคติต่อปัญหาสังคม เมื่อเกิดปัญหาขึ้น บางคนก็รู้สึกว่าต้องช่วยกันแก้ไขให้สังคมดีขึ้น เป็นการร่วมมือกัน
5. ทัศนคติต่อการเศรษฐกิจ เช่น บางคนรู้สึกว่าต้องทำงานสะสมเงินเอาไว้มาก ๆ การรู้จักใช้จ่ายหรือการฟุ่มเฟือย เป็นต้น
6. ทัศนคติต่อการปกครอง
7. ทัศนคติต่อการพักผ่อน
8. ทัศนคติต่อศาสนา

หน้าที่ของทัศนคติ (The Function of Attitudes)

Shavers (1977) ใน สถิติย์ นิยมญาติ (2524: 58-59) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของทัศนคติไว้ 4 ประการคือ

1. หน้าที่ในเชิงเป็นเครื่องมือ (the instrument function) โดยปกติแล้วบุคคลจะพัฒนา หรือมีทัศนคติทางบวกต่อบุคคล หรือสิ่งของที่ช่วยให้บุคคลบรรลุเป้าหมายบางอย่างของเขาง่ายขึ้น สะดวกขึ้น ในขณะที่เดียวกันบุคคลจะสร้างหรือมีทัศนคติในทางลบต่อบุคคล หรือสิ่งของที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายของเขา

2. หน้าที่ในเชิงการแสดงออกซึ่งค่านิยม (the value-expressive function) มนุษย์เรามักจะสร้างทัศนคติในลักษณะที่สอดคล้องกับระบบค่านิยม (value system) ใหญ่ของตน ในขณะเดียวกัน การที่บุคคลมีทัศนคติอย่างไรบ้างนั้น สะท้อนให้เห็นว่าผู้นั้นมีค่านิยมหลักอย่างไร

3. หน้าที่ในเชิงให้ความรู้ (the knowledge function) บุคคลมีแนวโน้มที่จะสร้างทัศนคติที่สามารถจะช่วยจัดสรรเรื่องราว และประสบการณ์ต่าง ๆ ทางสังคมให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ตลอดจนเป็นหมวดหมู่ ทัศนคติบางอย่างที่บุคคลสร้างขึ้นทำหน้าที่เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ และความรู้ของบุคคล ชี้้นำให้บุคคลมีความรู้ มีความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ สะดวกขึ้น

4. หน้าที่ในเชิงคุ้มครองป้องกันตัวตนของบุคคล (the ego defensive function) ในบรรดาทัศนคติทั้งหลายที่มนุษย์สร้างขึ้น หรือมีอยู่ั้นจะมีทัศนคติบางอย่างที่จะช่วยทำให้หน้าที่ป้องกันบุคคลไม่ให้ยอมรับความผิดพลาดบกพร่อง หรือจุดอ่อนของตนอย่างเต็มที่ หรือไม่ก็ช่วยทำให้บุคคลไม่ต้องสำนึกถึงสิ่งไม่ดีต่าง ๆ ของตนอยู่ร่ำไป

นอกจากนี้หน้าที่ของทัศนคติตามความคิดของ Kalz (1960) ใน ทรงพล ภูมิพัฒน์ (2538: 148) ซึ่งได้พิจารณาไว้ 4 ประการคือ

1. ทำหน้าที่เกี่ยวกับความรู้ (knowledge function) กล่าวคือคนเราจะแสวงหาระดับของความสามารถ ความมั่นคงเพื่อที่จะรับรู้หรือได้มาตรฐาน จุดมุ่งหมายของสังคมเป็นการช่วยเหลือให้เกิดความเข้าใจในเรื่องหนึ่งที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในสังคมได้

2. หน้าที่เกี่ยวกับการปรับตัว (adjustive function) ทักษะนี้จะทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจให้บุคคลปรับตัว เพื่อทำให้บุคคลสำเร็จและไปสู่จุดมุ่งหมายที่พึงพอใจ

3. หน้าที่แสดงออกถึงค่านิยม (value-expressive function) เป็นการแสดงออกในเรื่อง ความคิดเห็นของเขาให้บุคคลอื่นเห็นว่าจะต้องมีความสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม

4. หน้าที่ในการป้องกันตนเอง (self-defensive function) กล่าวคือ สิ่งแวดล้อมหรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ อาจทำให้เราไม่สบายใจเราก็สามารถป้องกันตนเองได้ คือ มีทัศนคติต่อคนอื่น ๆ ในทางลบเช่นเราก็จะภาคภูมิใจว่าเราดีกว่าคนอื่น

ประโยชน์ของทัศนคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 4-5) ได้สรุปประโยชน์ของทัศนคติที่มีต่อคนเราได้ดังนี้

1. ช่วยให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว โดยการจัดรูปหรือจัดระบบสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเขา
2. ช่วยให้มีการยกย่องนับถือในตัวเอง (self-esteem) โดยช่วยให้บุคคลหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีหรือปกปิดความจริงบางอย่าง ซึ่งนำความไม่พอใจมาสู่ตัวเขา
3. ช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่สลับซับซ้อน ซึ่งการมีปฏิกิริยาตอบโต้ หรือกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ออกไปนั้น ส่วนมากจะทำให้สิ่งที่นำความพอใจมาให้หรือเป็นบำเหน็จรางวัลจากสิ่งแวดล้อม

ในทำนองเดียวกัน ออสแคมป์ (1977) ใน ทรงพล ภูมิพัฒน์ (2538: 135) ได้มองเห็นถึงความสำคัญ และประโยชน์ของทัศนคติว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องศึกษาด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ทัศนคติเป็นเสมือนตัวโน้ตอย่างดีเพราะเพียงแต่รู้ว่าเรามีทัศนคติอย่างไรเราก็สามารถสรุปพฤติกรรมต่าง ๆ ของเขาได้
2. ทัศนคติทำให้เราสามารถที่จะพิจารณาตัดสินสาเหตุของพฤติกรรมของบุคคลหนึ่งที่มีต่อบุคคลอื่นหรือสิ่งอื่นได้

3. ความเข้าใจเรื่องทัศนคติช่วยให้อธิบายถึงความคงเส้นคงวาในพฤติกรรมของบุคคลหนึ่ง

4. ทัศนคติเป็นความสำคัญที่บุคคลหนึ่งมีและเขาเห็นว่าถูกต้อง โดยไม่คำนึงถึงความเกี่ยวข้องต่อพฤติกรรมของบุคคลอื่น และทัศนคติของเขาจะมีส่วนทำให้บุคคลอื่น สถาบันต่าง ๆ และปัญหาต่าง ๆ ในสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้เขาเกิดการรับรู้ในสิ่งที่อยู่รอบตัวของเขา ซึ่งเขาต้องพยายามศึกษาเพื่อผลประโยชน์ของตัวเองของเขาเอง

5. ความเข้าใจเรื่องทัศนคติ ทำให้เกิดแนวคิดที่กำหนดขึ้นโดยไม่รู้สึกรู้สึ ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรม และความเปลี่ยนแปลงในระหว่างที่แสดงถึงการขัดแย้งของแรงกระตุ้น

6. ความเข้าใจเรื่องทัศนคติ ทำให้เกิดการโต้เถียงหรือวิวาทวิวาทระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมว่าเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม สัญชาตญาณ และการเรียนรู้สามารถที่จะทำให้เกิดทัศนคติ

7. ในแนวของจิตวิทยา ความเข้าใจเรื่องทัศนคติเป็นการจัดเตรียมที่จะทำให้เกิดความสนใจที่แตกต่าง ๆ อันจะเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติและพฤติกรรม

8. ในแนวของสังคมวิทยาความเข้าใจเรื่องทัศนคติ ซึ่งมีบางท่านได้มองว่าเป็นศูนย์กลางของความเข้าใจและพื้นฐานของพฤติกรรมทางสังคม ดังนั้นพวกเขาจึงได้เตรียมกลไกอันเป็นรูปแบบของวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของแต่ละบุคคล

9. ในแนวรัฐศาสตร์ ความเข้าใจเกี่ยวกับความเห็นโดยทั่ว ๆ ไป มีความหมายอย่างยิ่งในสังคม

นอกจากนี้ Hollander (1967) ใน ทรงพล ภูมิพัฒน์ (2534: 147-148) ได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับประโยชน์ของทัศนคติไว้ 2 ประการคือ

1. ทำให้เรามีพื้นฐานพร้อมที่จะเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ในสังคมและรับความรู้ใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้น
2. เป็นแนวทางในการที่จะได้รักษาสถานการณ์ทางสังคม กล่าวคือ ให้เป็นเอกลักษณ์ทางสังคม

การสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติ

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2538: 153-154) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ มาตรการวัดทัศนคติคือ เราจะต้องพร้อมเสมอที่จะใช้ข้อความหรือวลีที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึก ความหวัง ความปรารถนา ความเกลียด ความกลัว ความรู้สึก โดยสรุปข้อความที่ใช้เป็นคำถามในการวัดทัศนคติควรเป็นดังข้อต่อไปนี้คือ

1. ข้อความที่สั้นและไม่ยุ่งยาก ไม่เป็นข้อความที่ใช้ปฏิเสธซ้ำ
2. ข้อความที่ใช้ไม่ควรเป็นข้อความที่ถามถึงสองสิ่งพร้อมกัน เพราะจะเป็นการลำบากต่อการตีความหมายคำตอบที่ว่าตอบรับหรือปฏิเสธส่วนใดข้อความ ถ้าต้องการจะถามควรแยกถามแต่ละข้อ
3. ควรหลีกเลี่ยงที่จะนำข้อความหรือสุภาษิตที่เป็นที่รู้จักกันดีมาถาม เพราะผู้ตอบมักจะให้คำตอบทันทีโดยไม่คิดถึง
4. ควรหลีกเลี่ยงการใช้คำถามที่แฝงไว้ด้วยค่านิยมทางสังคมที่ทุกคนควรจะเห็นด้วย เพราะผู้ตอบจะมีแนวโน้มตอบในทางที่เห็นด้วย
5. ข้อความควรชัดเจน ไม่คลุมเครือต่อผู้ตอบ
6. ข้อความที่เรียกร้องความสนใจของผู้ตอบ
7. ข้อความที่เราต้องการให้ผู้ตอบคิดและแสดงความคิดเห็นตามปกติวิสัยของผู้ตอบเอง
8. ข้อความที่ชัดเจนไม่อ้อมค้อม

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2538: 155) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมถึงสิ่งสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาในการสร้างและการประเมินของการวัดคือ

1. ความเป็นมิติเดียวกัน (unidimensionability) หรือความเป็นอย่างเดียวกัน (homogeneity)
2. ความเป็นเส้นตรง (linearity) และความมีช่วงเท่ากัน (equal intervals)
3. ความเชื่อถือได้ (reliability)

4. ความถูกต้อง (validity)

5. ความสามารถในการสร้างใหม่ได้ (reproducibility)

นอกจากนี้ บุญธรรม กิจปรีดาภิรัชต์ ในประหยัต ดาวรวม (2538: 26) ได้อธิบายถึงหลักเกณฑ์ในการสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติมีหลักการเบื้องต้นที่ต้องทำความเข้าใจ 3 ประการคือ

1. เนื้อหา (content) การวัดทัศนคติต้องมีสิ่งเร้าไปกระตุ้นให้แสดงปฏิกิริยาทำให้ออกมาสิ่งเร้าโดยทั่วไป ได้แก่ เนื้อหาที่ต้องการวัด เช่น การวัดทัศนคติต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตครอบครัวของบุคคล เนื้อหาเป็นสิ่งเร้าในที่นี้คือ สถานการณ์ การตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว ซึ่งได้แก่ การเลือกคู่ การสมรส ระยะการมีบุตรคนแรก และครอบครัวต่อไป ขนาดของครอบครัวและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

2. ทิศทาง (direction) กำหนดให้ทัศนคติมีทิศทางเป็นเส้นตรงและต่อเนื่องกันในลักษณะเป็นซ้าย-ขวา หรือบวก-ลบ กล่าวคือ เริ่มจากเห็นด้วยอย่างยิ่งและลดต่อไป เป็นไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ลักษณะของการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย อยู่บนเส้นตรงเดียวกันและต่อเนื่องกัน

3. ความเข้ม (intensity) กริยาทำที่หรือความรู้สึกที่แสดงออกต่อสิ่งเร้านั้นมีปริมาณมากน้อยแตกต่างกัน ถ้ามีความเข้มสูง ไม่ว่าจะเป็นไปในทางใดก็ตาม จะมีความรู้สึก กริยาทำที่รุนแรงมากกว่าที่มีความเข้มเป็นกลาง

การวัดทัศนคติ

ปราณี รามสูตร (2528: 188) อธิบายถึงวิธีการวัดทัศนคติ โดยแยกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ

1. ใช้แบบทดสอบวัดทัศนคติโดยตรง ซึ่งมักเรียกว่า มาตราส่วนวัดทัศนคติ (attitude scale) ที่นิยมใช้กันแพร่หลายได้แก่ แบบทดสอบวัดทัศนคติแบบของเธอร์สโตน และลิคเกิต ซึ่งมีวิธีการโดยย่อดังนี้

1.1 แบบทดสอบวัดทัศนคติของเธอร์สไตนั้น เป็นมาตราส่วนเริ่มต้นจากความรู้สึกชอบพึงพอใจมากที่สุด ฯลฯ ไปจนถึงไม่ชอบไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งผลมาจากคะแนนรวม จะบอกให้ทราบว่าผู้ถูกศึกษามีทัศนคติในเชิงบวกหรือลบต่อสิ่งที่เราศึกษานั้น

1.2 แบบทดสอบวัดทัศนคติแบบลิคเกิต (the Likert technique) ชนิดนี้นิยมใช้กันแพร่หลาย เพราะวิธีนี้สร้างมาตราวัดไว้ 5 อันดับ เริ่มตั้งแต่ เห็นด้วยมากที่สุด ไม่เห็นด้วย เลยๆ หรือไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยมากที่สุด เป็นวิธีง่ายและประหยัดเวลา

นอกจากนี้ อุทัย หิรัญโต ใน สายน้ำ ภิรมย์โยธี (2538: 16) กล่าวว่า การวัดทัศนคติอาจกระทำได้โดยวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สังเกตจากพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นวิธีการที่ทำได้ยากถึงทำให้ผลลัพธ์ก็ยังไม่อาจให้ความมั่นใจได้ว่าจะแม่นยำเสมอไป
2. วิธีรายงานด้วยคำพูด (verbal report) มักจะใช้แบบสอบถาม (questionnaire) หรือการสัมภาษณ์ (interview) ที่มีลักษณะแบบปรนัย (objectivity) เป็นที่นิยมกันมากใช้เปรียบเทียบกับบุคคลจำนวนมาก
3. วิธีการแปลความ (interpretive methods) เป็นวิธีที่หาทัศนคติแบบอ้อมๆ โดยผู้ถูกถามมักไม่ตระหนักชัดว่า วัตถุประสงค์ของผู้ทำการศึกษาไม่ระแวงสงสัยหรือรู้สึกหวั่นเกรงที่จะตอบคำถามหรือแสดงความรู้สึกนึกคิด และไม่ถูกจำกัดในการตอบ ทั้งในด้านเวลาและขอบเขตของเนื้อหา ซึ่งแตกต่างไปจากวิธีการหาทัศนคติแบบใช้แบบทดสอบและสัมภาษณ์เป็นที่นิยม โดยสามารถเป็นดัชนีที่ใช้เปรียบเทียบกับคนจำนวนมากได้แน่นอนกว่าแบบ interpretive เพราะแบบนี้เหมาะสำหรับใช้วัดกับคนจำนวนน้อยและใช้เวลา

ในการทำงานเดียวกัน ศักดิ์ชัย สหกุลบุญฤทธิ์ ใน อุไรวรรณ อรุณาทิตย์ (2531: 13) ได้กล่าวถึงวิธีการวัดทัศนคติส่วนมากกระทำดังนี้

1. การออกแบบสัมภาษณ์ (survey interview) โดยอาจเป็นคำถามประเภทให้เลือกตอบโดยกำหนดคำตอบไว้ เช่น "ใช่" "ไม่ใช่" หรืออาจใช้คำถามประเภทเปิดโอกาสให้ผู้ตอบ ตอบได้อย่างอิสระเต็มที่ก็ได้

2. การแบ่งสเกล (scaling technique) คือ การใช้ช่วงการวัดแบบต่างๆ เช่น Likert scale แบ่งช่วงการวัดออกตามความเห็นคือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. วิธีการพิเศษ (special technique) เนื่องจากการวัดทัศนคตินั้นอาจประสบปัญหาข้อจำกัดในแง่ที่ผู้ตอบอาจตอบ เพื่อให้เป็นไปตามความเหมาะสมตามสถานการณ์ของสังคม หรือตามปกติวิสัยตามค่านิยม ตามการยอมรับและไม่ยอมรับ หรือตามความชอบไม่ชอบของคนส่วนใหญ่ในสังคม ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนั้น คำตอบที่ได้รับย่อมไม่ใช่ทัศนคติที่แท้จริงของผู้ตอบ ซึ่งมีการเสาะหาวิธีการทางอ้อมเพื่อใช้วัดโดยไม่ต้องการให้ผู้ตอบทราบว่ากำลังถูกทดสอบอยู่โดยอาจใช้วิธีบรรยายความรู้สึก และประสบการณ์จากภูมิกาณที่นำมาให้ดู เป็นต้น

ความพัฒนาของทัศนคติ

นวม สงวนทรัพย์ (2535: 78) กล่าวว่าไว้ว่าทัศนคติไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดหากเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ ซึ่งเรียกว่า "ความพัฒนาการ" และความพัฒนาการแห่งทัศนคตินี้เกิดมาจากหลายปัจจัยด้วยกัน ได้แก่

1. ปัจจัยทางวัฒนธรรม (cultural determinants) วัฒนธรรมของสังคม มีอิทธิพลมหาศาลต่อพฤติกรรม ทัศนคติ ความคิดของมนุษย์ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ทัศนคติและพฤติกรรมของมนุษย์ถูกควบคุม โดยสังคมที่เขาเจริญเติบโตมา

2. ปัจจัยทางจิตวิทยา (psychological determinant) บางครั้งเราจะพบว่าบุคคลที่เจริญเติบโตมาในบรรยากาศแห่งวัฒนธรรมเดียวกัน แต่มีทัศนคติที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการผลประโยชน์ สติปัญญา ความเครียด ทางจิตที่แตกต่างกัน

3. ปัจจัยทางการหน้าที่ (functional determinants) ซึ่งนี้หมายความว่าบุคลิกภาพของบุคคลมีผลกระทบต่อบทบาทแห่งความพัฒนาทัศนคติของคนนั้น ๆ

4. ข้อเท็จจริง (facts) ข้อเท็จจริงเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างทัศนคติ เมื่อมีความรู้ในข้อเท็จจริง ได้เปลี่ยนแปลงไป ทัศนคติของบุคคลก็พลอยเปลี่ยนแปลงได้ด้วย

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

สฤติย์ นิยมญาติ (2524: 60-67) กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติมีดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับแหล่งที่มาของสิ่งสื่อสาร

1.1 ศักดิ์ศรีหรือเกียรติยศของผู้สื่อสาร ผลการวิจัยพอจะเชื่อถือได้และยืนยันว่ายิ่งผู้สื่อสารมีศักดิ์ศรี หรือมีเกียรติศรมากเท่าใด เขาย่อมสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้อื่นได้ยิ่งขึ้นเท่านั้น

1.2 ความสนใจหรือเจตนา ไม่ว่าผู้สื่อสารจะมีความสนใจ หรือชำนาญในเรื่องที่เกี่ยวข้องมากน้อยเท่าไรก็ตาม ถ้าผู้ฟังไม่ไว้วางใจไม่เชื่อใจในเจตนาของผู้สื่อสารแล้วไซ้ การสื่อสารนั้นก็ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไม่

1.3 ความชอบพอกัน คนเรามักจะชอบพอกับคนอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

1.4 ลักษณะคล้ายคลึงกัน คนเรามักจะตกอยู่ใต้อิทธิพลของบุคคลที่มีความคล้ายคลึงกับเรามากกว่าบุคคลที่ต่างกับเรา

1.5 กลุ่มอ้างอิง เป็นแรงผลักดันที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้การเปลี่ยนแปลงทัศนคติเป็นไปได้ง่าย

2. ปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งสื่อสาร

2.1 ความเบี่ยงเบนของสิ่งที่เราสื่อสาร ความเบี่ยงเบนในที่นี้หมายถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อถือ ความรู้สึกนึกคิดที่เขามีอยู่แล้วกับความคิดเห็นที่เราจะเสนอออกไปเพื่อให้เขาเปลี่ยนไปตามเรา

2.2 การเสนอเนื้อหาของฝ่ายเดียวหรือสองฝ่าย

2.3 การกล่าวสรุปเป็นเชิงเน้น

2.4 ความใหม่ของเนื้อหาที่สื่อสารออกไป

3. ปัจจัยที่เกี่ยวกับสถานการณ์

3.1 การใช้บางสิ่งบางอย่างเข้าหนุนสิ่งที่สื่อสารออกไปในเวลาที่เราเสนอข่าวสาร หรือเนื้อหาต่าง ๆ เพื่อจะชักจูงและเปลี่ยนทัศนคติของผู้คนนั้น การใช้สิ่งของบางอย่างเข้าช่วยหนุนด้วย เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกที่ดีและอยู่ในอารมณ์ที่ดี ก็มีส่วนช่วยในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ฟังได้เช่นกัน

3.2 การกระตุ้นให้เกิดความตกใจกลัว บุคคลที่ตกอยู่ภายใต้สภาวะแห่งความกลัวมักจะถูกชักจูงได้ง่ายกว่า แต่ถ้ากระตุ้นให้เป้าหมายมีความตกใจกลัวในระดับที่สูงเกินไปก็จะเป็นผลเสียแก่การชักจูงจะทำให้ผู้ฟังเกิดความสับสน ไม่อาจปฏิบัติตอบโต้ได้อย่างถูกต้องได้หรือไม่ก็ทำให้ผู้ฟังไม่เชื่อในสิ่งที่เอ่ยอ้างอิงเลยก็ได้ผลคือ เขาจะปฏิเสธในสิ่งที่เราสื่อสารออกไปโดยสิ้นเชิง

3.3 การหันเหความสนใจไปทางอื่น ถึงแม้บางครั้งผู้สื่อสารเห็นผู้ฟังอยู่ในลักษณะหนึ่งเฉยไม่ได้โต้ตอบอะไรก็ตาม แต่ที่จริงแล้วผู้ฟังหรือผู้รับสารพยายามต่อต้านการเปลี่ยนแปลงและป้องกันความคิดความเชื่อที่ผู้ฟังมีอยู่แล้วทุกวิถีทาง ในเมื่อเราต้องการจะเปลี่ยนทัศนคติของเขา จำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องทำให้แรงต้านทานของผู้ฟังอ่อนลงให้ได้ การหันเหความสนใจไปทางอื่นมากเกินไป การสื่อสารกลัวจะไม่ได้ผลเลยเพราะมันจะรบกวนกับสิ่งที่เราสื่อสารออกไป

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

สำเนาว่า ขจรศิลป์ ใน อุไรวรรณ อรุณาทิตย์ (2531: 12) กล่าวว่าทัศนคติอาจเปลี่ยนได้ 2 ลักษณะดังนี้คือ

1. การเปลี่ยนทัศนคติไปในทางคล้ายตามทัศนคติเดิม (congruent change) การเปลี่ยนแปลงทัศนคติในลักษณะนี้เกิดขึ้นได้ง่ายและเป็นไปได้ทั้งบวกและลบ (positive and negative)

2. การเปลี่ยนทัศนคติไปในทางแนวทางตรงข้ามกับทัศนคติเดิม (incongruent change) การเปลี่ยนทัศนคติในลักษณะนี้เกิดขึ้นได้ยากกว่าการเปลี่ยนทัศนคติไปในแนวทางคล้ายตามทัศนคติเดิม

ถวิล ธาวาโกชน์ (2532: 57) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคติเป็นสิ่งที่มีความยากลำบากอยู่ เปลี่ยนแปลงได้ยากเพราะทัศนคติเป็นสิ่งที่มีความคงทนแต่ในบางอย่างหรือบางเรื่องก็อาจเปลี่ยนแปลงได้ง่าย และในทำนองเดียวกัน ชาลี ลัทธิและคณะ ใน ประภาพร โกศลพงษ์ (2538: 12) กล่าวเพิ่มเติมว่าทัศนคติต่อบุคคลเรานั้นมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ด้วยการศึกษาอบรมสั่งสอนและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการศึกษา การคมนาคมติดต่อมีผลให้ทัศนคติของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปได้อย่างมาก ทั้งนี้เพราะบุคคลมีโอกาสร่วมสร้างสรรค์ แลกเปลี่ยน ตลอดจนเลียนแบบความคิดเห็นและวัฒนธรรมยังมีการผสมผสานกันได้มากเท่าไรก็ยิ่งจะทำให้ทัศนคติของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปได้อย่างมาก

นอกจากนี้ ยังมีอิทธิพลภายนอกอีกหลายประการ ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทัศนคติ ตามที่ จุลอง ภิรมย์รัตน์ ใน ถวิล ธาวาโกชน์ (2532: 58) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. การเกลี้ยกล่อม (persuasion) เป็นวิธีการให้ความรู้หรือบอกเล่าชักชวนเพื่อให้บุคคลนั้นเห็นคล้ายตามว่า สิ่งที่เรานำมานั้นเป็นความจริงและเป็นสิ่งที่ตั้งาม
2. การย้ายกลุ่ม (group change) โดยหลักการของกลุ่มกลุ่มจะมีอิทธิพลเหนือสมาชิกภายในกลุ่มคือ สามารถทำให้คนในกลุ่มคล้ายตามได้
3. การโฆษณา (advertisement) นับว่ามีความสำคัญมากต่อการเปลี่ยนทัศนคติ ซึ่งเราจะเห็นได้จากชีวิตประจำวัน
4. จากแหล่งข่าวสาร (source the message) วิธีการนี้โดยเฉพาะจากหนังสือพิมพ์ บทความทางวิทยุ ข่าวจากโทรทัศน์ นับว่ามีบทบาทสำคัญมากในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
5. การผลักดันของกลุ่ม (group pressure) เนื่องจากพลังอำนาจของกลุ่มมีอิทธิพลเหนือสมาชิกภายในกลุ่ม และจะมีอำนาจบีบบังคับให้เราอยู่ในแบบขนบธรรมเนียมประเพณีและปทัสถานของกลุ่ม

ในการทำงานเดียวกัน ธงชัย สันติวงษ์ (2535: 167-168) กล่าวเพิ่มเติมว่าทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปของบุคคลนั้น ส่วนมากมักจะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงในความเชื่อหรือพฤติกรรมซึ่งกลไกดังกล่าว แยกได้ดังนี้คือ

1. การเปลี่ยนแปลงทัศนคติอันเนื่องมาจากความเชื่อเปลี่ยนโดยปกติแล้วทัศนคติของคนต่างก็จะผูกติดกับความเชื่อของคนนั้นที่มีต่อสิ่งของ หรือเรื่องราวที่เป็นพื้นฐานของทัศนคตินั้นๆ โดยตรง สำหรับในเรื่องที่จะพยายามรักษาทัศนคติให้คงไว้ไม่เปลี่ยนแปลงนั้นทางปฏิบัติจะทำได้ยาก เพราะหากบุคคลนั้นได้รับข้อมูลใหม่และมีการยอมรับว่าข้อมูลที่ได้รับใหม่นั้นแตกต่างจากข้อมูลที่มีอยู่เดิม การเปลี่ยนแปลงก็ย่อมจะเกิดขึ้นได้
2. การเปลี่ยนแปลงทัศนคติอันเนื่องมาจากพฤติกรรมเปลี่ยนทัศนคติจะสามารถเปลี่ยนหรือถูกกระทบจากพฤติกรรมของบุคคลที่ปฏิบัติได้ เช่นเดียวกัน

สำหรับการเปลี่ยนแปลงทัศนคตินั้นจะได้ผลอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ ซึ่ง สุชา จันทรเฒ (2539: 246) กล่าวไว้ดังนี้

1. การเลือกรับรู้ (selective perception) คนเราจะรับรู้ในสิ่งที่เห็นว่าเหมาะสมกับตนเองเท่านั้น หากสิ่งใดที่ไม่เหมาะสมกับตนเองจะตัดออกไปคือ ไม่รับรู้มันเอง
2. การหลีกเลี่ยง (avoidance) มนุษย์เราจะรับเอาแต่สิ่งที่ให้ความสุขหรือให้ในสิ่งที่ตนต้องการเท่านั้น ส่วนสิ่งที่จะบังเกิดความทุกข์แก่ตน บุคคลจะไม่ยอมรับ คนชนิดนี้เปลี่ยนทัศนคติได้ยาก
3. การสนับสนุนของกลุ่ม (group support) บุคคลที่ประสบความสำเร็จจะอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งก็ไม่อยากที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มใหม่ เพราะมีความสุขและประสบความสำเร็จแล้ว พวกเขาจะเปลี่ยนแปลงทัศนคติยากเช่นเดียวกัน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของ เกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน
ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

เพศ (sex)

สถิติ นิยมญาติ (2524: 7) กล่าวว่าความแตกต่างทางเพศทำให้ระดับความต้านทานต่อแรงชักจูงต่างกันจริง กล่าวคือเพศชายมีความต้านทานต่อแรงชักจูงมากกว่าเพศหญิงหรือเพศหญิงชักจูงได้ง่ายกว่าเพศชาย ในทำนองเดียวกัน ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 95) พบว่าเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้เนื่องมาจากวัฒนธรรมซึ่งผู้หญิงมักเป็นคนที่ชอบประนีประนอมมากกว่าผู้ชาย และจากการรายงานของ ทรงพล ภูมิพัฒน์ (2538: 129) ว่าเป็นสังคม เพศหญิงกับเพศชายมีความแตกต่างกัน แม้ในทางกฎหมายหญิงชายจะมีสิทธิ์ อีสรภาพเท่าเทียมกันก็ตาม แต่วัฒนธรรมยังมีความคาดหวังต่อผู้หญิงและผู้ชายแตกต่างกัน บทบาทของผู้หญิงกับผู้ชายแตกต่างกัน ปัจจุบันนี้จะลดลงไปมากแล้วก็ตาม แต่พฤติกรรมเฉพาะเพศสำหรับผู้หญิงและผู้ชายยังมีอยู่

อายุ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 95) กล่าวว่าอายุมีผลต่อทัศนคติของบุคคล ผู้ใหญ่มักจะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ยาก ซึ่งตรงข้ามกับวัยรุ่นที่พร้อมจะเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสอดคล้องกับ วงพิกตร์ ภูพันธ์ศรี (2528: 382) กล่าวว่าอายุเป็นองค์ประกอบชนิดหนึ่งที่ทำให้คนเรามีความแตกต่างกัน จะเห็นได้ว่าคนที่มีอายุต่างกันจะมีความรอบรู้ ความรับผิดชอบ ประสบการณ์ ความสนใจ ความสามารถในการแก้ไขปัญหา ความจำ บุคลิกภาพและวิถีทางะทางด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป

สถานการณ์การสมรส

ประยัต ดาธรรม (2538: 42) ได้วิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าสถานการณ์สมรสของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว อันเป็นลักษณะของสังคมไทยในชนบทที่ประชาชนจะนิยมแต่งงานตั้งแต่อายุน้อยอยู่ด้วยกัน เพื่อช่วยกันประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว ผู้ที่แต่งงานแล้วนับว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากสั่งสมความรู้ฝึกฝนข้อดี ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพด้วย จากการศึกษาของ วีรศักดิ์ นันทขำ (2537: 48) พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนมากแต่งงานแล้ว จะเป็นบุคคลที่มีความคิดรอบคอบสุขุม เพราะการแต่งงานแล้วเป็นสิ่งที่วัดว่า จะต้องเป็นผู้ที่รับผิดชอบต่อตนเองทำให้เกิดจิตสำนึกความรับผิดชอบ จนเป็นขั้นตอนกระบวนการตัดสินใจนำไปสู่การปฏิบัติในแผนการผลิตของตนเอง

ระดับการศึกษา

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการศึกษาของ Birren (1964) ในสุนิลา ทนุผล (2530: 10) คือบุคคลที่มีการศึกษากับบุคคลที่ไม่มีการศึกษามักจะมีความรู้ลึกซึ้งคิดหรือทัศนคติกับตนเองที่ต่างกัน เพราะการศึกษานั้นนับได้ว่าเป็นปัจจัยหรือกลไกสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และความหวังของบุคคล และจากการศึกษาของ รัชนิกร เศรษฐโชติ (2526: 144) พบว่าการศึกษาเป็นกรรมวิธี (มรรค) หรือกระบวนการต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ชีวิต อันจะทำให้บุคคลพัฒนาความสามารถ ทัศนคติ ค่านิยม หรือ คุณธรรมและสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการกลายเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข และในทำนองเดียวกัน วิไล ตั้งจิตสมคิด ในเขมกร วชิรवार (2540: 19) ได้กล่าวว่าการศึกษาเป็นการพัฒนามนุษย์ให้เจริญงอกงามทุกด้าน เช่น ด้านความรู้ ความสามารถ ทัศนคติ พฤติกรรม ค่านิยม คุณธรรม เพื่อให้บุคคลเป็นสมาชิกที่ดีมีประสิทธิภาพที่จะสร้างความเจริญให้แก่ตนเอง สังคมและประเทศชาติ

รายได้

เจริญ สุขันตพงศ์ (2539: 10) ได้กล่าวว่ารายได้ของผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีรายได้ต่ำกว่ารายได้ของบุคคลที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจากผลการวิจัยของทงู ชื่นฟูฉิ (2531: 134) พบว่ารายได้ของเกษตรกรรมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกถั่วเหลืองหลังการทํานา สำหรับผลการศึกษาของเอี่ยมโพธิทอง (2538: 46) สรุปไว้ว่าเกษตรกรผู้ไม่รับการจัดสร้างมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยเครื่องจักรกล ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่พอใช้ในครัวเรือนอันเป็นผลทำให้เกษตรกรไม่รับการจัดสร้างมาตรการอนุรักษ์ดิน และน้ำด้วยเครื่องจักรกล

แรงงานในครัวเรือน

จากการศึกษาของ ทํานอง สิงคาลวนิช (2534: 422) พบว่า แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตที่ไม่เห็นตัวตน แต่เป็นการบริหารที่เกิดจากมนุษย์ ประสิทธิภาพของแรงงานจะแตกต่างกันไปตามความสามารถของผู้ผลิตแรงงานแต่ละคนและสักรันต์ วรินทร์ (2539: 75) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่ในเขตพื้นที่อำเภอฝางและอำเภอแม่อาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าจำนวนแรงงานในครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการใช้เทคโนโลยีของเกษตรกร

ประสบการณ์ในการปลูกกระเทียม

จากผลการวิจัยช่วงเวลาปลูกกระเทียมจีนของ บุญเลิศ คงทอง และคณะ (2539: 17) พบว่าช่วงเวลาปลูกและพันธุ์กระเทียมให้ผลผลิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและมีปฏิสัมพันธ์กัน และจากประสบการณ์เฉพาะอย่าง (specific experiences) เป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้พบกับเหตุการณ์นั้นมาด้วยตัวของเขาเอง และการไปพบนั้นทำให้เกิดความฝังใจกลายเป็นทัศนคติของเขา (ถวิล ธาราโภชน, 2532: 50) ในขณะที่ ทวีวัฒน์ แสงสว่าง (2534: 36) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีปลูกหอมหัวใหญ่สันป่าตอง

จำกัด อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประสิทธิภาพการประกอบอาชีพปลูกหอมหัวใหญ่ของผู้ให้ข้อมูลแตกต่างกันพอสมควร แต่ทุกคนมีประสบการณ์การประกอบอาชีพหอมหัวใหญ่

ขนาดของฟาร์ม

จากการศึกษาของ Peng-on (1985) ใน งานนิศ ธรรมทัศน์ (2532: 14) พบว่า ระดับการรับรู้ของเกษตรกรจะสูงเมื่อฟาร์มมีขนาดใหญ่ ส่วน เทพ พงษ์พานิช ใน ลักรินทร์ วรินทร์ (2539: 27) กล่าวว่า เกษตรกรที่มีไร่นาขนาดใหญ่ย่อมแสวงหาวิทยาการใหม่ๆ มากกว่าเกษตรกรที่มีไร่นาขนาดเล็กและมีทัศนคติที่ดี พร้อมจะรับการเรียนรู้ได้เร็วกว่า และนพคุณ บุญปลอด (2539: 82) ได้ศึกษาพบว่าขนาดของฟาร์มมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการอนุรักษ์รักษาผืนนา

การเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียม

จากการศึกษาของ สุชา จันท์แอม (2539: 237) พบว่าเมื่อคนมารวมกลุ่มกันขึ้นจะมีความใกล้ชิดกัน ทำให้คนมีความคิดและทัศนคติที่ตรงกันและจะมีการประกอบอาชีพที่คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้ ธงชัย สันติวงษ์ (2535: 163) กล่าวว่ากลุ่มทุกกลุ่มต่างก็จะมีอิทธิพลต่อสมาชิกของกลุ่มโดยจะสร้างหรือปรับเปลี่ยนทัศนคติ (attitudes) ได้เสมอ สำหรับ หนู ชื่นฟูผล (2531: 131) ได้ศึกษาแล้วสรุปว่าการเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกถั่วเหลืองหลังการทำนา

การเขียนเขียนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม

โดยปกติในชีวิตประจำวันของคนเราจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นในสังคมอยู่แล้ว จากการเกี่ยวข้องติดต่อกันทำให้เรารับเอาทัศนคติหลาย ๆ อย่างเข้าไปโดยไม่ได้ตั้งใจ (ถวิล ธาราโกชน์, 2532: 50) ในทำนองเดียวกัน หากบุคคลมีความรู้สึกรักหรือชอบพอในบุคคลใดหรือสิ่งใดก็จะช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อบุคคลนั้นไปด้วย แต่ถ้าหากมีความ

รู้สึกเกลียดหรือโกรธบุคคลใดก็จะทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อบุคคลนั้นหรือสิ่งนั้น (สุชา จันทรเฒ, 2539: 242) และ Kongkaew ใน นำชัย ทนุผล (2532: 11) ศึกษาว่าการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเกษตรกรกับนักวิชาการเกษตรนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการตื่นตัวรับข่าวสาร และ เกิดทัศนคติที่ดีต่อวิทยาการใหม่ ๆ

ภาคสรุป

(Overview)

กระเทียมจีนเป็นพืชผักประเภทเนื้ออ่อนมีอายุประมาณ 150 วัน ลักษณะใบกว้างและยาว ลำต้นเล็ก หัวใหญ่ กลีบโต เปลือกหุ้มมีสีขาวอมชมพู น้ำหนักดี รสชาติและกลิ่นไม่ฉุนจัด จากคุณลักษณะที่กล่าวมาข้างต้นนั้นทำให้กระเทียมจีนมีลักษณะเด่นเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ ประเทศไทยนับว่ามีพื้นที่ปลูกกระเทียมจีนน้อยมาก สำหรับแหล่งที่ปลูกจะอยู่ในภาคเหนือตอนบนเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากมีสภาพอากาศหนาวเย็นในฤดูหนาว เหมาะแก่การเจริญเติบโตของต้นกระเทียม และมีอากาศร้อนเพื่อทำให้กระเทียมลงหัวได้อย่างสมบูรณ์ การปลูกกระเทียมจีนนั้นหากจะให้ได้คุณภาพและผลผลิตดีแล้วนั้น เกษตรกรผู้ปลูกจะต้องเอาใจใส่ดูแลปฏิบัติตามหลักวิชาการอย่างเคร่งครัด ตั้งแต่การคัดพันธุ์ ฤดูปลูก การปลูก การดูแลรักษา การป้องกันรักษาโรค และแมลง การเก็บเกี่ยวและการเก็บรักษาให้ครบทุกขั้นตอน แต่ถ้าหากเกษตรกรปลูกกระเทียมโดยใช้วิธีธรรมชาติโดยไม่สนใจดูแลเอาใจใส่ได้เท่าที่ควรแล้ว ผลผลิตที่ได้รับจะลดน้อยและคุณภาพจะด้อยตามมาด้วย

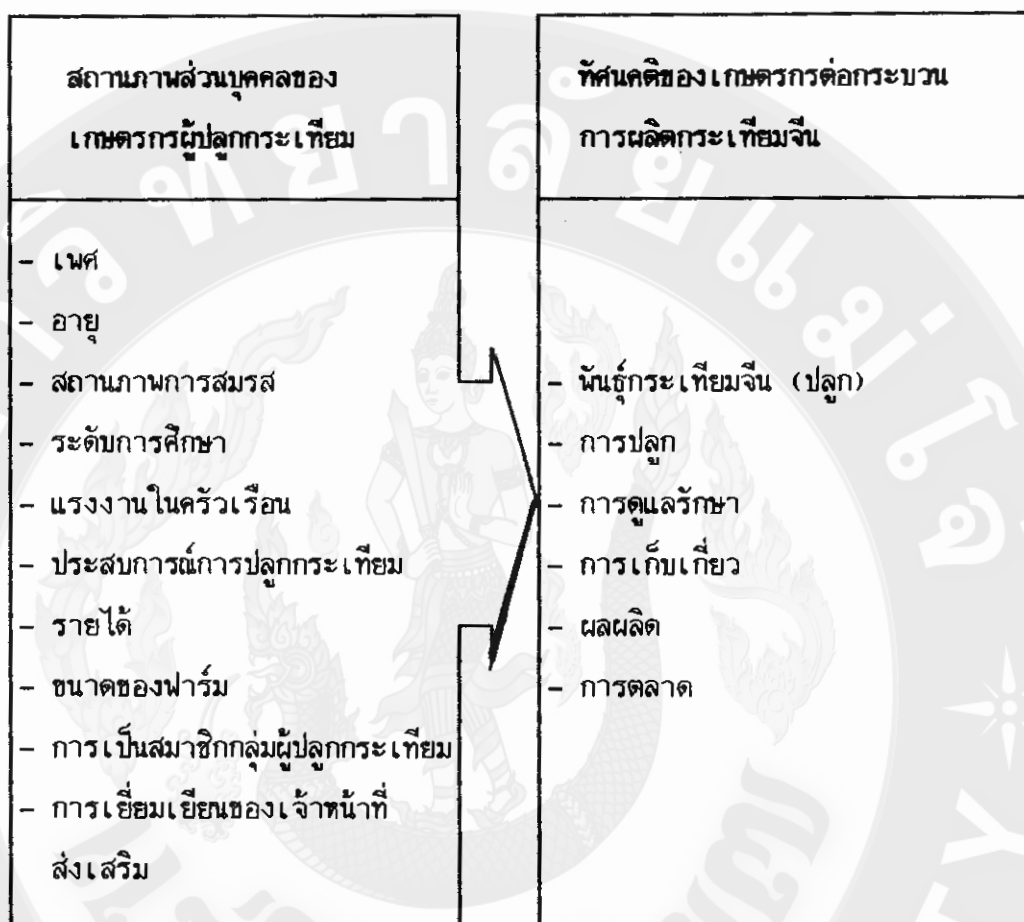
เกษตรกรอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ปลูกกระเทียมจีนมานานแล้ว แต่จะปลูกในบางพื้นที่เท่านั้น ทำให้มีพื้นที่ไม่มากนัก และในปี พ.ศ. 2536 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรอำเภอเชียงดาว ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกกระเทียมจีนโดยการหาพันธุ์กระเทียมจีนที่มีคุณภาพดีให้เกษตรกรยืมเพื่อนำไปปลูกครอบครัวละไม่เกิน 40 กิโลกรัม แล้วส่งคืนพันธุ์ทั้ง 1.5 เท่าของพันธุ์ที่ยืม หลังจากเก็บเกี่ยวกระเทียมจีนแล้ว แต่มีจำนวนเกษตรกรผู้ปลูกและพื้นที่ปลูกกระเทียมจีน เพิ่มขึ้นไม่มากนัก การวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการปลูกกระเทียมจีนในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จะทำให้ทราบ

ถึงทัศนคติ ลักษณะส่วนบุคคล สถานภาพทางเศรษฐกิจ และทางสังคม ของเกษตรกรที่มีต่อการปลูกกระเทียมจีน เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงเพื่อเป็นแนวทางแก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมปลูกกระเทียมจีนอีกต่อไป

จากการตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทัศนคติและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการปลูกกระเทียมจีน ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้ แรงงานในครัวเรือน ประสบการณ์ในการปลูกกระเทียม ขนาดของฟาร์ม การเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียม และการเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร ปัจจัยที่กล่าวมาทั้งหมดนี้มีผลต่อทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการปลูกกระเทียมจีนในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

(Conceptual Framework)

ตัวแปรอิสระ —————> ตัวแปรตาม

(independent variables)

(dependent variables)

แบบฉบับที่ 1 แนวความคิดรวบยอดความสัมพันธ์ของตัวแปร (conceptual model)

สมมติฐานในการวิจัย (Research Hypotheses)

ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีนในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานภาพการสมรส
4. ระดับการศึกษา
5. แรงงานในครัวเรือน
6. ประสบการณ์การปลูกกระเทียม
7. รายได้
8. ขนาดของฟาร์ม
9. การเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียม
10. การได้รับการเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

(RESEARCH METHODOLOGY)

การวิจัยเรื่อง ทักษะคิดของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน ใน
อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ได้กำหนดวิธีการดำเนินการดังต่อไปนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

(Locale of the Study)

การวิจัยได้ดำเนินการในพื้นที่อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีสภาพทั่วไป
ดังต่อไปนี้ (สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่, 2535: 6-7)

อำเภอเชียงดาว เป็นอำเภอที่ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของจังหวัดเชียงใหม่ ห่าง
จากตัวจังหวัดเชียงใหม่ไปตามถนนเชียงใหม่-ฝาง (ถนนโชตนา 107) พื้นที่ทั้งหมด 2,052
ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และชายแดน สหภาพพม่า ด้านเมืองท่า เมืองจ๊อด เมืองทหารของรัฐบาล
ทิศใต้	ติดต่อเขตอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันออก	ติดต่อเขตอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันตก	ติดต่อเขตอำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ และอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

อำเภอเชียงดาว แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 ตำบล 65 หมู่บ้าน สุธาภิ
บาล 2 แห่ง (สุธาภิบาลเชียงดาวและสุธาภิบาลเมืองงาย) ซึ่งแยกเป็นตำบลดังนี้

1. ตำบลเชียงดาว	มี 12 หมู่บ้าน
2. ตำบลแม่นะ	มี 13 หมู่บ้าน
3. ตำบลเมืองงาย	มี 10 หมู่บ้าน

4. ตำบลเมืองนะ	มี 10 หมู่บ้าน
5. ตำบลปิงโค้ง	มี 8 หมู่บ้าน
6. ตำบลเมืองคอง	มี 5 หมู่บ้าน
7. ตำบลทุ่งข้าวพวง	มี 7 หมู่บ้าน

สำหรับเหตุผลที่เลือกพื้นที่อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ทำการวิจัยมีดังนี้

1. อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่หนึ่งที่อยู่ในเขตส่งเสริมขยายการผลิตกระเทียมจีน ของกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยได้เริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 จนถึงปี พ.ศ. 2540
2. เกษตรกรในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ปลูกกระเทียมจีนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยทุกๆ ที่กระเทียมจีนให้ผลผลิตสูงและจำหน่ายได้ราคาดีจึงทำให้อยากทราบทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน เพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางในการส่งเสริมอีกต่อไป

ประชากร

(The Respondents)

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เกษตรกรปลูกผู้กระเทียมในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยจะศึกษาเฉพาะเกษตรกรผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจดำเนินการปลูกกระเทียมในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งประกอบด้วยเกษตรกร 7 ตำบล จำนวน 1,546 คน (สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่, 2540: ไม่ระบุหน้า)

การสุ่มตัวอย่าง (Sampling Procedures)

การสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) เพราะลักษณะของประชากรไม่แตกต่างกันมากนัก และเป็นการศึกษาประชากรกลุ่มเดียวที่ปลูกกระเทียมเหมือน ๆ กัน (นำชัย ทนุผล, 2531: 46) โดยมีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

1. กำหนดขอบเขตประชากร (sampling frame) โดยรวบรวมรายชื่อเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1,546 ราย
2. กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยคิดคำนวณเป็นร้อยละ 10 จากประชากรทั้งหมด ตามสูตรการคิดคำนวณของ จิตร ชำชอง ใน นำชัย ทนุผล (2531: 53) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 155 คน
3. การสุ่มตัวอย่างโดยสุ่มแบบง่ายด้วยวิธีใช้ตารางเลขสุ่มตามขนาดประชากรจนครบ 155 ราย

เมื่อคำนวณแล้ว ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละตำบล ตามตาราง 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามตำบล

ลำดับที่	ตำบล	จำนวนประชากร (ราย)	กลุ่มตัวอย่าง (ราย)
1	เมืองงาย	271	27
2	เมืองนะ	277	28
3	ทุ่งข้าวพวง	307	31
4	แม่ทะ	259	26
5	บึงโค้ง	184	18
6	เมืองคอง	28	3
7	เชียงดาว	220	22
	รวม	1,546	155

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล (The Research Instrument)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ตามแนวทางของวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยแบ่งเนื้อหาในการสัมภาษณ์ออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอน 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประชากรตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้ แรงงานในครัวเรือน ประสบการณ์ในการปลูกกระเทียม ขนาดของฟาร์ม การเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียม การเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร

ตอน 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านพันธู์กระเทียมจีน การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว ผลผลิต และการตลาด

ตอน 3 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีนในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

การทดสอบเครื่องมือ (Pre-Testing of the Instrument)

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและแก้ไขปรับปรุงให้มีความเที่ยงตรงทางเนื้อหา (content validity)

2. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบเพื่อหาความเที่ยงตรง (reliability) กับเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 คน สำหรับเหตุผลที่เลือกอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากเกษตรกรอำเภอนี้ปลูกกระเทียมเป็นจำนวนมากและมีผลผลิตดีเช่นเดียวกับอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

3. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient of alpha) โดยใช้สูตรตามแบบของ Cronbach (1970) ในพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2536: 132 ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{n}{n-1} \left| 1 - \frac{\sum s^2_{i_1}}{S^2_x} \right|$$

n = จำนวนข้อสอบ

$S^2_{i_1}$ = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S^2_x = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Gathering)

1. ขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหา
วิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อขอความร่วมมือไปยังนายอำเภอเชียงดาว และเกษตรอำเภอเชียงดาว
จังหวัดเชียงใหม่
2. ประสานงานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม
ในแต่ละพื้นที่ เพื่อความสะดวกในการรวบรวมข้อมูล
3. การสำรวจข้อมูล โดยผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์เกษตรกรด้วยตนเองจนครบกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้
4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และแปลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสัมภาษณ์ มาถอดรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences, SPSS/PC⁺)

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

1. ค่าร้อยละ (percentage) ค่านิสัย (range) เพื่อแจ้งความถี่ในการจัดลำดับชั้นของลักษณะส่วนบุคคล สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร
2. ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางและการกระจายของลักษณะส่วนบุคคล สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร
3. ค่า weight mean score ใช้วิธีการคิดคำนวณหาทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละด้าน โดยใช้สูตรดังนี้

$$WMS = \frac{5f_1 + 4f_2 + 3f_3 + 2f_4 + 1f_5}{TNR}$$

ซึ่ง WMS = น้ำหนักคะแนนเฉลี่ย

$5f_1$ = จำนวนของผู้ให้ข้อมูลที่มีทัศนคติเห็นด้วยมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00

$4f_2$ = จำนวนของผู้ให้ข้อมูลที่มีทัศนคติเห็นด้วยมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20

$3f_3$ = จำนวนของผู้ให้ข้อมูลที่มีทัศนคติเห็นด้วยปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40

$2f_4$ = จำนวนของผู้ให้ข้อมูลที่มีทัศนคติเห็นด้วยน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60

$1f_5$ = จำนวนของผู้ให้ข้อมูลที่มีทัศนคติเห็นด้วยน้อยที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.01-1.80

TNR = จำนวนทั้งหมดของผู้ให้ข้อมูลที่มีทัศนคติ

(Total Number Rating)

4. ค่าสถิติ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แบบ Pearson Product Moment ใช้ทดสอบสมมติฐาน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่มีระดับการวัดเป็นมาตราส่วนแบบช่วง (interval scale) ได้แก่ อายุ ประสบการณ์การปลูกกระเทียม และรายได้

5. ค่า chi-square ใช้ทดสอบตัวแปรที่มีระดับการวัดเป็นมาตราส่วนบัญญัติ (nominal scale) ซึ่งได้แก่ เพศ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา แรงงานในการปลูกกระเทียม ขนาดของฟาร์ม การเป็นสมาชิกกลุ่ม และการเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ต่อทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม

ระยะเวลาใช้ในการวิจัย

(Research Duration)

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้เวลาในการวิจัยรวมทั้งสิ้น 24 เดือน ตั้งแต่เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2539 ถึง เดือนตุลาคม พ.ศ. 2541

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

(RESULTS AND DISCUSSION)

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบถึงลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ อีกทั้งเพื่อศึกษาถึงทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม ที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงินในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงินในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 155 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ ในการนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยได้จัดทำตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายเป็นตอนๆ ดังนี้

- ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของผู้ให้ข้อมูล
- ตอนที่ 2 ทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงิน
- ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงิน

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของผู้ให้ข้อมูล

ลักษณะส่วนบุคคล

เพศ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 54.84 เป็นเพศชาย และร้อยละ 45.16 เป็นเพศหญิง (ตารางที่ 5) ซึ่งพบว่ามียอดตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่าสถาบันครอบครัวในชนบทได้มีการเปลี่ยนแปลงอำนาจในการตัดสินใจต่อการดำเนินงานของหัวหน้าครอบครัว จากพ่อบ้านมาเป็นแม่บ้าน ซึ่งในอดีตนั้นอำนาจในการตัดสินใจมักจะขึ้นอยู่กับสามีเพียง

อายุ

ผลการวิจัยในตารางที่ 5 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 45.16 มีช่วงอายุระหว่าง 35-44 ปี ร้อยละ 24.51 มีช่วงอายุระหว่าง 45-54 ปี ร้อยละ 23.23 มีช่วงอายุระหว่าง 25-34 ปี และร้อยละ 7.10 มีอายุมากกว่า 54 ปี สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่มีอายุมากที่สุดคือ 61 ปี และน้อยที่สุด 25 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 41 ปี มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.61 จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้ให้ข้อมูลอยู่ในวัยทำงานมีความเป็นผู้ใหญ่สามารถทำงานตรากตรำเช่น งานในไร่นา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถานภาพการสมรส

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 98.71) แต่งงานแล้ว และที่เหลือส่วนน้อย (ร้อยละ 1.29) เป็นโสด (ตารางที่ 5) ซึ่งเป็นลักษณะของคนชนบท มักมีค่านิยมในการมีครอบครัวเมื่อมีวัยยังไม่มากนัก ดังจะเห็นได้จากประชากรศึกษานั้นมีอายุอย่างต่ำ 25 ปี ซึ่งถือว่าเป็นผู้ใหญ่บรรลุนิติภาวะแล้ว

ระดับการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.45) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 12.90 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และที่เหลือส่วนน้อย (ร้อยละ 0.65) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ตารางที่ 5) จากข้อมูลที่ได้ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา เนื่องจากการศึกษาในระดับนี้เป็นการศึกษาภาคบังคับ ดังนั้นผู้ให้ข้อมูลจึงต้องเรียนตามเกณฑ์ภาคบังคับเพื่อให้อ่านออกเขียนได้ แล้วออกมาประกอบอาชีพเพื่อช่วยเหลือครอบครัว

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

(n=155)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	85	54.84
หญิง	70	45.16
รวม	155	100.00
อายุ		
25 - 34	36	23.23
35 - 44	70	45.16
45 - 54	38	24.51
มากกว่า 54 ปี	11	7.10
รวม	155	100.00
ค่าเฉลี่ย 40.89	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.61	ค่าพิสัย 36.00
ต่ำสุด 25	สูงสุด 61	
สถานภาพการสมรส		
โสด	2	1.29
แต่งงาน	153	98.71
รวม	155	100.00
ระดับการศึกษา		
ระดับประถมศึกษา	134	86.45
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	20	12.90
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	1	0.65
รวม	155	100.00

แรงงานในครัวเรือน

ผลการวิจัยในตารางที่ 6 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 44.52 มีจำนวนแรงงาน 2 คน ร้อยละ 43.22 มีจำนวนแรงงาน 3 คน ร้อยละ 10.32 มีจำนวนแรงงาน 4 คน ร้อยละ 1.29 มีจำนวนแรงงาน 5 คน และร้อยละ 0.65 มีจำนวนแรงงาน 1 คน สำหรับจำนวนแรงงานของผู้ให้ข้อมูลสูงสุดมี 5 คน และต่ำสุด 1 คน โดยมีจำนวนแรงงานเฉลี่ย 3 คน และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72 จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลซึ่งมีแรงงานในครัวเรือนน้อยพบว่า ได้แยกครอบครัวหลังสมรสแล้ว ซึ่งมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว แต่มีบางส่วนอาศัยร่วมกับครอบครัวบิดา มารดาอยู่

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามจำนวนแรงงานของผู้ปกครองเทียม (n=155)

จำนวนแรงงาน (คน)	จำนวน	ร้อยละ
1	1	0.65
2	69	44.52
3	67	43.22
4	16	10.32
5	2	1.29
รวม	155	100.00
ค่าเฉลี่ย 2.67	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72	ค่าพิสัย 4.00
ต่ำสุด 1	สูงสุด 5	

ประสบการณ์ในการปลูกกระเทียม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีประสบการณ์ในการปลูกกระเทียมเฉลี่ยเท่ากับ 17 ปี สำหรับผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 39.35 มีประสบการณ์ในการปลูกกระเทียมระหว่าง 11-20 ปี ร้อยละ 32.90 มีประสบการณ์ในการปลูกกระเทียมอยู่ในช่วงระหว่าง 1-10 ปี ร้อยละ 21.94 มีประสบการณ์ในการปลูกกระเทียมในช่วงระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 5.16 มีประสบการณ์ในการปลูกกระเทียมอยู่ในช่วงระหว่าง 31-40 ปี และร้อยละ 0.65 มีประสบการณ์ในการปลูกกระเทียมมากกว่า 40 ปี โดยผู้ให้ข้อมูลมีประสบการณ์ในการปลูกกระเทียมสูงสุด 41 ปี และต่ำสุด 1 ปี มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.65 (ตารางที่ 7) ผู้ให้ข้อมูลซึ่งมีประสบการณ์ในการปลูกกระเทียมมานานหลายปี เนื่องจากครอบครัวมีอาชีพการปลูกกระเทียมมาก่อน และตนเองก็ได้ยึดอาชีพการปลูกกระเทียมสืบต่อมา ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีประสบการณ์น้อย กล่าวว่าเนื่องจากมีอาชีพอื่นอยู่แล้วพอมิมีพื้นที่ว่างจึงปลูกกระเทียมเพื่อเสริมรายได้ให้แก่ครอบครัวอีกทางหนึ่งและบางส่วนก็มีการซื้อที่ดินใหม่ จึงเริ่มมีการปลูกกระเทียมเนื่องจากสภาพทั่วไปของพื้นที่เหมาะสมสำหรับการปลูกกระเทียม

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามประสบการณ์ของผู้ปลูกกระเทียม (n=155)

ประสบการณ์ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
1 - 10	51	32.90
11 - 20	61	39.35
21 - 30	34	21.94
31 - 40	8	5.16
มากกว่า 40 ปี	1	0.65
รวม	155	100.00
ค่าเฉลี่ย 16.87	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.65	ค่าพิสัย 40.00
ต่ำสุด 1	สูงสุด 41	

รายได้จากการขายกระเทียม

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีรายได้จากการขายกระเทียมเฉลี่ย 72,541.90 บาท ในปี 2540 โดยมีรายได้ต่ำสุด 9,500 บาท และสูงสุด 600,000 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 85,357.70 เมื่อจัดช่วงพบว่ารายได้ของผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 59.36 มีรายได้จากการขายกระเทียม ระหว่าง 20,001-62,000 บาท ร้อยละ 14.19 มีรายได้จากการขายกระเทียม ระหว่าง 62,001-104,000 บาท ร้อยละ 9.68 มีรายได้จากการขายกระเทียมระหว่าง 104,001-146,000 บาท ร้อยละ 9.03 มีรายได้จากการขายกระเทียมต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท ร้อยละ 6.45 มีรายได้จากการขายกระเทียมมากกว่า 188,000 บาท และร้อยละ 1.29 มีรายได้จากการขายกระเทียมระหว่าง 146,001-188,000 บาท (ตารางที่ 8) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่มีรายได้จากการขายกระเทียมมาก เนื่องจากปลูกกระเทียมในพื้นที่จำนวนมากจึงทำให้ได้ผลผลิตมากสำหรับผู้ให้ข้อมูลที่มีรายได้จากการขายกระเทียมน้อยเนื่องจากปลูกกระเทียมในพื้นที่น้อยจึงทำให้ได้ผลผลิตน้อยไปด้วย

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม (n=155)

รายได้ (บาท)	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20,000	14	9.03
20,001 - 62,000	92	59.36
62,001 - 104,000	22	14.19
104,001 - 146,000	15	9.68
146,001 - 188,000	2	1.29
มากกว่า 188,000	10	6.45
รวม	155	100.00
ค่าเฉลี่ย 72,541.90	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 85,357.70	ค่าเฉลี่ย 590,500
ต่ำสุด 9,500	สูงสุด 600,000	

ขนาดของฟาร์ม

ผลการวิจัยดังแสดงในตารางที่ 9 พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนพื้นที่เฉลี่ย 5.06 ไร่ โดยมีจำนวนพื้นที่สูงสุด 16 ไร่ และต่ำสุดจำนวน 1 ไร่ ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 42.58 มีจำนวนพื้นที่ 1-3 ไร่ ร้อยละ 33.55 มีจำนวนพื้นที่ 4-6 ไร่ ร้อยละ 11.61 มีจำนวนพื้นที่ 10-12 ไร่ ร้อยละ 8.39 มีจำนวนพื้นที่ 7-9 ไร่ และที่เหลือ (ร้อยละ 3.87) มีจำนวนพื้นที่มากกว่า 12 ไร่ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่มีพื้นที่ในการปลูกกระเทียมมาก เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะจ้างแรงงานและเงินลงทุน ส่วนผู้ที่มีพื้นที่ปลูกกระเทียมน้อยนั้น เนื่องจากมีฐานะยากจน ไม่มีเงินจ้างแรงงานและลงทุนสำหรับปลูกกระเทียม

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามขนาดของฟาร์ม

(n=155)

ขนาดของฟาร์ม (ไร่)	จำนวน	ร้อยละ
1 - 3	66	42.58
4 - 6	52	33.55
7 - 9	13	8.39
10 - 12	18	11.61
มากกว่า 12 ไร่	6	3.87
รวม	155	100.00
ค่าเฉลี่ย 5.06	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.28	ค่าพิสัย 15
ต่ำสุด 1	สูงสุด 16	

การเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 54.84 เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียม และร้อยละ 45.16 ไม่เป็นสมาชิกผู้ปลูกกระเทียม (ตารางที่ 10) จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้ให้ข้อมูลที่เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียม เนื่องจากต้องการความช่วยเหลือในด้าน การเงิน วัสดุการเกษตร เช่น ปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืช รวมทั้งคำแนะนำต่างๆ จากสมาชิกกลุ่มและจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมด้วย ส่วนผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียมนั้น เนื่องจากได้เป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ แล้ว เช่น เป็นสมาชิก ธกส. สมาชิกกลุ่มเกษตรกร สมาชิกกลุ่มชาวนา และมีการปลูกกระเทียมเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่ม (n=155)

การเป็นสมาชิกกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
เป็น	85	54.84
ไม่เป็น	70	45.16
รวม	155	100.00

การได้รับการเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 18.71 เป็นผู้ที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมไม่เคยออกเยี่ยมเยียน ส่วนร้อยละ 81.29 เป็นผู้ที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเคยออกเยี่ยมเยียน สำหรับจำนวนครั้งที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมได้เคยออกเยี่ยมเยียนผู้ให้ข้อมูล ร้อยละ 36.13 มีจำนวน 2 ครั้งต่อปี ร้อยละ 16.13 มีจำนวน 1 ครั้งต่อปี ร้อยละ 14.84 มีจำนวน 3 ครั้งต่อปี ร้อยละ 5.16 มีจำนวน 4 ครั้ง และร้อยละ 9.03 มีจำนวนมากกว่า 4 ครั้ง สำหรับค่าเฉลี่ย 2 ครั้งต่อปี โดยเจ้าหน้าที่ได้ออกเยี่ยมเยียนสูงสุดจำนวน 4 ครั้งต่อปี

และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.65 (ตารางที่ 11) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่มีการพบปะพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมบ่อยครั้ง เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลได้เข้าร่วมโครงการสำหรับปลูกกระเทียมจีนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร ดังนั้นจึงมีโอกาสพบกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมบ่อยครั้ง สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่ระบุว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมออกมาเยี่ยมเยียนน้อยครั้งหรือไม่เคยออกมาเยี่ยมเยียน เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการส่งเสริมปลูกกระเทียมจีนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ดังนั้นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมจึงไม่ได้เข้าเยี่ยมเยียนไว้ในวาระของเกษตรกร

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามการได้รับการเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม

(n=155)

การได้รับเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม (ครั้ง/ปี)	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	29	18.71
เคย	126	81.29
รวม	155	100.00
จำนวนครั้งที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมออกเยี่ยมเยียน (n=126)		
1 ครั้ง	25	19.84
2 ครั้ง	56	44.44
3 ครั้ง	23	18.26
4 ครั้ง	8	6.35
มากกว่า 4 ครั้ง	14	11.11
รวม	126	100.00
ค่าเฉลี่ย 2.05	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.65	ค่าพิสัย 1-10

ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน

ผลการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 6 ด้านคือ พันธุ์กระเทียมจีน การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวผลผลิต และการตลาด ซึ่งได้กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับคือ เห็นด้วยมากที่สุด = 5 คะแนน เห็นด้วยมาก = 4 คะแนน เห็นด้วยปานกลาง = 3 คะแนน เห็นด้วยน้อย = 2 คะแนน และเห็นด้วยน้อยที่สุด = 1 คะแนน จากนั้นนำคะแนนมาคำนวณหาค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย (weight mean score) โดยเปรียบเทียบเกณฑ์การแปลผลตามช่วงคะแนนเฉลี่ยดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ
4.21 – 5.00	ทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลที่ "เห็นด้วยมากที่สุด"
3.41 – 4.20	ทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลที่ "เห็นด้วยมาก"
2.61 – 3.40	ทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลที่ "เห็นด้วยปานกลาง"
1.81 – 2.60	ทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลที่ "เห็นด้วยน้อย"
1.01 – 1.80	ทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลที่ "เห็นด้วยน้อยที่สุด"

สำหรับการนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยจะเสนอในแต่ละด้านตามรายละเอียดดังนี้

ทัศนคติด้านพันธุ์กระเทียมจีน

1. หวังพันธุ์กระเทียมจีนที่ใช้ปลูกสามารถหาซื้อได้ง่าย

ผลการวิจัยในตารางที่ 12 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 37.42 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 20.65 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 19.35 เห็นด้วยมากที่สุด เนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมนำพันธุ์มาให้เกษตรกรยืมปลูก จึงไม่ยุ่งยากในการหาซื้อ ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 13.55 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 9.03 เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยให้เหตุผลแหล่งจำหน่ายพันธุ์กระเทียมจีนเพื่อนำมาปลูกสามารถหาซื้อจากท้องตลาดทั่วไป จึงทำให้มีปัญหาในการจัดหาพันธุ์มาปลูก ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยปานกลาง"

2. หัวพันธุ์กระเทียมเงินที่ใช้ปลูกมีเปอร์เซ็นต์ความงอกสูง

ผลการวิจัยในตารางที่ 12 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 55.48 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 25.81 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 12.26 เห็นด้วยมากที่สุด โดยกล่าวว่าก่อนจะมีการปลูกกระเทียมเงินนั้นเกษตรกรจะต้องคัดเลือกเอาเฉพาะกลีบที่มีความสมบูรณ์ ขนาดกลีบสม่ำเสมอแล้วนำมาปลูก จึงทำให้เปอร์เซ็นต์ความงอกของกระเทียมเงินสูง แตกต่างจากผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 4.52 เห็นด้วยน้อยและร้อยละ 1.93 เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยให้เหตุผลว่าในการปลูกกระเทียมเงินบางครั้งก็ไม่ได้มีการเลือกเอาเฉพาะกลีบที่สมบูรณ์ออกก่อนปลูก เนื่องจากกลัวเสียเวลา ดังนั้น เมื่อนำไปปลูกจึงทำให้เปอร์เซ็นต์ความงอกของกระเทียมเงินต่ำ ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยมาก"

3. หัวพันธุ์กระเทียมเงินที่ใช้ปลูกมีราคาถูก

ผลการวิจัยในตารางที่ 12 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 48.39 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 36.13 เห็นด้วยปานกลาง แต่ร้อยละ 8.39 เห็นด้วยน้อยที่สุด จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลให้เหตุผลว่า เนื่องจากต้องหาซื้อหัวพันธุ์กระเทียมเงินจากพื้นที่อื่น ซึ่งเป็นแหล่งที่มีหัวพันธุ์กระเทียมเงินมีคุณภาพดีจำหน่าย จึงทำให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก ร้อยละ 4.51 เห็นด้วยมาก และร้อยละ 2.58 เห็นด้วยมากที่สุดโดยผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่าได้ซื้อหัวพันธุ์จากเกษตรกรรายอื่น ซึ่งอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน หรือหมู่บ้านใกล้เคียงกัน จึงไม่เสียค่าใช้จ่ายในการออกไปซื้อนอกพื้นที่ อีกทั้งบางส่วนได้รับการสนับสนุนจากโครงการของสำนักงานส่งเสริมเกษตรด้วย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.44 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยน้อย"

4. หัวพันธุ์กระเทียมเงินเมื่อนำมาแกะกลีบสามารถแกะได้ง่ายประหยัดแรงงาน

ผลการวิจัยในตารางที่ 12 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 86.45 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 12.90 เห็นด้วยมากที่สุดว่า เนื่องจากกระเทียมเงินมีกลีบใหญ่กว่ากระเทียมพื้นเมือง จึงสามารถแกะได้ง่ายทำให้ประหยัดแรงงาน ในขณะที่ร้อยละ 0.65 เห็นด้วยปานกลางค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.12 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยมาก"

5. ทิวทัศน์กระเทียมเงินที่นำมาปลูกไม่สิ้นเปลืองทิวทัศน์

ผลการวิจัยในตารางที่ 12 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 60.65 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 27.09 เห็นด้วยน้อยที่สุดโดยกล่าวว่ากระเทียมเงินมีหัวใหญ่กลีบใหญ่ แต่มีจำนวน กลีบประมาณ 6-13 กลีบ ก่อนปลูกจะต้องมีการคัดเอาเฉพาะกลีบที่สมบูรณ์มีขนาดสม่ำเสมอจนึงทำให้สิ้นเปลืองทิวทัศน์มาก ร้อยละ 2.58 เห็นด้วยมากว่าและร้อยละ 1.29 เห็นด้วยมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการปลูกกระเทียมเงินต้องให้มีระยะทางพอสมควรเพื่อให้ ลำต้นได้รับแสงแดดและหาอาหารได้อย่างเต็มที่ทั้งนี้จะทำให้ลำต้นเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ เพราะฉะนั้นจึงทำให้สิ้นเปลืองทิวทัศน์ไม่มากนัก ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.90 ซึ่งอยู่ใน ระดับ "เห็นด้วยน้อย"

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามทัศนคติที่มีต่อพันธบัตรเขียวเงิน (ปลูก)

(n=155)

ข้อความ	ทัศนคติ										คะแนนเฉลี่ย	S.D	ระดับทัศนคติ
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
- หัวพันธุ์กระเทียมเงินที่ใช้ปลูกหาซื้อได้ง่าย	30	19.35	58	37.42	21	13.55	32	20.65	14	9.03	3.37	1.25	ปานกลาง
- หัวพันธุ์กระเทียมเงินที่ใช้ปลูกมีเปอร์เซ็นต์ความงอกสูง	19	12.26	86	55.48	40	25.81	7	4.52	3	1.93	3.71	0.81	มาก
- หัวพันธุ์กระเทียมเงินที่ใช้ปลูกมีราคาถูก	4	2.58	7	4.51	56	36.13	75	48.39	13	8.39	2.44	0.21	น้อย
- หัวพันธุ์กระเทียมเงินเมื่อนำมาแกะกลับสามารถแกะได้ง่ายและประหยัดแรงงาน	20	12.90	134	86.45	1	0.65	-	-	-	-	4.12	0.34	มาก
- หัวพันธุ์กระเทียมเงินที่นำมาปลูกไม่สิ้นเปลืองหัวพันธุ์	2	1.29	4	2.58	13	8.39	94	60.65	42	27.09	1.90	0.75	น้อย
คะแนนเฉลี่ยรวม		9.68		37.29		16.90		26.84		9.29	3.11	0.79	ปานกลาง

ทัศนคติต่อการปลูกกระเทียมจีน

1. การเตรียมดินเพื่อปลูกกระเทียมจีนใช้วิธีการที่ไม่ยุ่งยากประหยัดค่าใช้จ่าย

ผลการวิจัยในตารางที่ 13 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 32.90 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 28.39 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 23.87 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 11.61 เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลระบุว่า เนื่องจากวิธีการเตรียมดินเพื่อปลูกกระเทียมจีน เป็นวิธีการที่ย่งยากเพราะการเตรียมดินเพื่อทำแปลงปลูกนั้นจะต้องให้หน้าดินมีความสม่ำเสมออย่าเป็นหลุมบ่อจนกระทั่งน้ำขังได้ ถ้ามีน้ำขังที่แปลงจะทำให้กระเทียมจีนมีใบเหลืองแห้ง ชะงักการเจริญเติบโต เพราะฉะนั้นจึงต้องดูแลเป็นพิเศษในขั้นตอนนี้ ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 3.23 เห็นด้วยมากที่สุดได้กล่าวว่า วิธีการเตรียมดินโดยเริ่มต้นจากการไถพรวนดินแล้วตากไว้ประมาณ 1 อาทิตย์ หลังจากนั้นใช้รถไถเดินตามยกร่องแปลงให้สูงพอประมาณ แปลงที่เตรียมไว้แต่ละแปลงจะต้องทำร่องน้ำเพื่อเปิดให้น้ำไหลเข้าร่องแปลงได้สะดวก เพราะฉะนั้นจึงไม่ต้องดูแลให้มากนักในขั้นตอนนี้ ค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 2.87 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยปานกลาง"

2. การปลูกกระเทียมจีนปลูกได้ง่ายและรวดเร็ว

ผลการวิจัยในตารางที่ 13 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 79.35 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 9.68 เห็นด้วยมากที่สุดจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลให้เหตุผลว่าเพราะกระเทียมจีนมีกลีบใหญ่จึงปลูกได้ง่ายและรวดเร็ว ส่วนร้อยละ 7.74 เห็นด้วยปานกลางร้อยละ 2.58 เห็นด้วยน้อยและร้อยละ 0.65 เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวว่ากระเทียมจีนปลูกได้ช้าเพราะกลีบกระเทียมจีนมีความ เหนียวลื่นจับปลูกไม่สะดวก เนื่องจากมีการนำกลีบกระเทียมจีนไปจุ่มน้ำยากันเชื้อราก่อนปลูกเพื่อป้องกันการเน่าเปื่อย ค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.94 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยมาก"

3. การปลูกกระเทียมจีนใช้แรงงานน้อย

ผลการวิจัยในตารางที่ 13 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 52.26 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 32.26 เห็นด้วยน้อยร้อยละ 10.32 เห็นด้วยมากที่สุดผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 3.23 เห็นด้วยมากที่สุด โดยได้ให้เหตุผลว่าการปลูกกระเทียมจีนต้องให้มีความห่างระหว่าง

แถมมากพอสมควร เพื่อให้รากหาอาหารได้สะดวกเพราะฉะนั้นจึงใช้แรงงานในการปลูกกระเทียมจีนน้อยลง ในทางตรงข้ามผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 1.94 เห็นด้วยน้อยที่สุดโดยกล่าวว่า การปลูกกระเทียมจีนใช้แรงงานมากเพราะเจ้าของต้องการจ้างเหมาเป็นรายวัน โดยเฉลี่ยพื้นที่ 1 ไร่ ใช้แรงงานประมาณ 15 คน ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยปานกลาง"

4. การคลุมฟางแปลงกระเทียมจีนไม่ยุ่งยากทำให้ประหยัดฟาง

ผลการวิจัยในตารางที่ 13 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 43.22 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 38.71 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 14.84 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 2.58 เห็นด้วยน้อยที่สุดได้กล่าวว่า การคลุมฟางแปลงกระเทียมจีน นั้นต้องคลุมให้หนาทั่วทั้งแปลงเพื่อป้องกันวัชพืชขึ้นในแปลงปลูก จึงเป็นการยุ่งยากและสิ้นเปลืองฟางเพิ่มขึ้นอีก ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 0.65 เห็นด้วยมากที่สุด โดยกล่าวว่า แปลงปลูกกระเทียมจีนโดยทั่วไปจะมีหน้าดินเรียบสม่ำเสมอ เมื่อคลุมฟางจึงคลุมได้ง่าย ส่วนวิธีการคลุมฟางนั้นต้องคลุมให้บางพอเห็นหน้าดินบ้าง เพื่อให้ยอดอ่อนของกระเทียมจีนแทงยอดขึ้นได้สะดวก เพราะฉะนั้นการคลุมแปลงด้วยฟางโดยวิธีนี้จึงประหยัดทั้งแรงงานและประหยัดฟางอีกด้วย ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.31 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยปานกลาง"

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามทัศนคติที่มีต่อการปลูกกระเทียมจีน

(n=155)

ข้อความ	ระดับทัศนคติ										คะแนน S.D		ระดับทัศนคติ
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	เฉลี่ย		
- การเตรียมดินเพื่อปลูกกระเทียมจีนใช้วิธีการที่ไม่ยุ่งยากประหยัดค่าใช้จ่าย	5	3.23	44	28.39	51	32.90	37	23.87	18	11.61	2.87	1.05	ปานกลาง
- การปลูกกระเทียมจีนปลูกได้ง่ายและรวดเร็ว	15	9.68	123	79.35	12	7.74	4	2.58	1	0.65	3.94	0.57	มาก
- การปลูกกระเทียมจีนใช้แรงงานน้อย	5	3.23	16	10.32	81	52.26	50	32.26	3	1.94	2.80	0.77	ปานกลาง
- การคลุมฟางแปลงกระเทียมจีนไม่ยุ่งยากทำให้ประหยัดฟาง	1	0.65	67	43.22	60	38.71	23	14.84	4	2.58	3.24	0.80	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรวม		4.19		40.32		32.90		18.39		4.20	3.21	0.78	ปานกลาง

ทัศนคติต่อการดูแลรักษากระเทียมจีน

1. การให้น้ำกระเทียมจีนไม่ยุ่งยากประหยัดแรงงาน

ผลการวิจัยในตารางที่ 14 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 49.68 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 24.51 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 17.42 เห็นด้วยน้อย ส่วนร้อยละ 4.52 เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลให้เหตุผลว่าการรดน้ำกระเทียมจีนจะต้องทำอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยอาทิตย์ละครั้งด้วยความระมัดระวัง เพื่อไม่ให้ต้นกระเทียมกระทบกระเทือนมากนัก ดังนั้นจึงเป็นวิธีการที่ยุ่งยากและสิ้นเปลืองแรงงาน แต่ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 3.87 เห็นด้วยมากที่สุด เนื่องจากใช้วิธีปล่อยน้ำเข้าร่องแปลงกระเทียมจีน แล้วใช้แรงงานคนใช้ภาชนะตักวิดน้ำให้เปียกชุ่มที่แปลงกระเทียมในเวลาเช้าอาทิตย์ละครั้งก็พอ ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยปานกลาง"

2. การใช้ปุ๋ยในการปลูกกระเทียมจีนไม่สิ้นเปลือง

ผลการวิจัยในตารางที่ 14 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 63.23 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 29.03 เห็นด้วยน้อยที่สุด จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลให้เหตุผลว่า เนื่องจากกระเทียมจีนเป็นพืชที่อ่อนแอต่อโรค เพราะฉะนั้นจึงต้องดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด โดยการใส่ปุ๋ยให้มากเพื่อให้ลำต้นและใบสมบูรณ์แข็งแรงในทางปฏิบัติคือ กระเทียมจีน พื้นที่ 1 ไร่ ใช้ปุ๋ยประมาณ 4-9 กระสอบ ขณะที่ร้อยละ 5.80 เห็นด้วยปานกลางและผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 1.94 เห็นด้วยมาก เพราะเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ซึ่งมีราคาถูกในอัตราส่วนมากกว่าปุ๋ยเคมี จึงทำให้สิ้นเปลืองน้อยลง ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.80 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยน้อยที่สุด"

3. การกำจัดวัชพืชในแปลงกระเทียมจีนทำได้ง่ายประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

ผลการวิจัยในตารางที่ 14 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 33.55 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 32.26 เห็นด้วยน้อย และร้อยละ 22.58 เห็นด้วยมาก แต่ร้อยละ 7.74 เห็นด้วยน้อยที่สุด จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า การกำจัดวัชพืชในแปลงกระเทียมจีนต้องใช้ความระมัดระวังในการถอน มิฉะนั้นแล้วจะเป็นการกระทบกระเทือนถึงรากของกระเทียมจีน จนเป็นสาเหตุให้ลำต้นชะงักการเจริญเติบโต ซึ่งจะส่งผลไปถึงความสมบูรณ์

ของหัวพันธุ์กระเทียมจีนด้วย ร้อยละ 3.87 เห็นด้วยมากที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวว่าในการปลูกกระเทียมจีนนั้นถ้ามีการเตรียมดินดีใช้ฟางหนาพอสมควร และมีการฉีดยาเคมีเพื่อคลุมการเกิดวัชพืชไว้ก่อนปลูกกระเทียมจีนแล้ว วัชพืชต่างๆ จะเกิดขึ้นได้น้อย จะมีการกำจัดวัชพืชเพียงครั้งเดียวคือ เมื่อกระเทียมจีนอายุได้ 2 เดือน เท่านั้นก็พอ ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.82 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยน้อย"

4. กระเทียมจีนไม่เกิดโรคร่าง

ผลการวิจัยในตารางที่ 14 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 67.74 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 20.00 เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลระบุว่ากระเทียมจีนเกิดโรคร่าง ซึ่งเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น อากาศหนาวเย็นไม่พอเพียง ฝนตกชุก ปลูกก่อนหรือหลังกำหนดการปลูก รวมทั้งการบำรุงรักษาไม่ดีพอ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุให้กระเทียมจีนอ่อนแอไม่สมบูรณ์จึงเกิดโรคได้ง่าย ส่วนร้อยละ 5.16 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 3.87 เห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่าการปลูกกระเทียมจีน ถ้าหากมีการดูแลรักษาดีทุกขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่การคัดเลือกหัวพันธุ์ การเตรียมดิน การบำรุงรักษาโดยการให้น้ำ ปุ๋ย เป็นอย่างดีแล้วจะทำให้กระเทียมจีนมีความต้านทานโรคและแมลงได้ดี และร้อยละ 3.23 เห็นด้วยปานกลาง ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.05 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยน้อย"

5. กระเทียมจีนมีแมลงรบกวนน้อย

ผลการวิจัยในตารางที่ 14 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 52.26 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 31.61 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 13.55 เห็นด้วยมาก โดยผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่าได้มีการฉีดยาป้องกันแมลงซึ่งเป็นศัตรูของกระเทียมไว้ก่อนแล้ว จึงทำให้ไม่มีแมลงรบกวนกระเทียมจีน ร้อยละ 2.58 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลให้เหตุผลว่ากระเทียมจีนเป็นพืชที่อ่อนแอมีโรคและแมลงรบกวนถ้าไม่มีการบำรุงรักษาให้ดีแล้ว จะทำให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพลดน้อยลง และไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยปานกลาง"

ตารางที่ 14 สรุปจำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามทัศนคติที่มีต่อการดูแลรักษากระเทียมเงิน

(n=155)

ข้อความ	ทัศนคติ										ระดับ ทัศนคติ		
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			คะแนน เฉลี่ย	S.D
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
- การให้น้ำกระเทียมเงินไม่ยุ่งยากประหยัด แรงงาน	6	3.87	77	49.68	38	24.51	27	17.42	7	4.52	3.30	0.95	ปานกลาง
- การใช้ปุ๋ยในการปลูกกระเทียมเงิน ไม่สิ้น เปลือง	-	-	3	1.94	9	5.80	98	63.23	45	29.03	1.80	0.62	น้อยที่สุด
- การกำจัดวัชพืชในแปลงกระเทียมเงิน ทำได้ง่ายประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย	6	3.87	35	22.58	52	33.55	50	32.26	12	7.74	2.82	0.99	น้อย
- กระเทียมเงินไม่เกิดโรคง่าย	6	3.87	8	5.16	5	3.23	105	67.74	31	20.00	2.05	0.88	น้อย
- กระเทียมเงินมีแมลงรบกวนน้อย	-	-	21	13.55	81	52.26	49	31.61	4	2.58	2.76	0.71	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรวม		2.32		18.58		23.87		42.45		12.78	2.55	0.81	น้อย

ทัศนคติต่อการเก็บเกี่ยวกระเทียมจีน

1. กระเทียมจีนมีอายุเก็บเกี่ยวได้เร็ว

ผลการวิจัยในตารางที่ 15 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 60.00 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 27.10 เห็นด้วยน้อยที่สุด ซึ่งผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่ากระเทียมจีนมีอายุเก็บเกี่ยวที่ยาว นานคือ ประมาณ 4-5 เดือน ถ้าหากมีการปลูกกระเทียมจีนในที่น้ำก็จะปลูกข้าวไม่ได้ เพราะการปลูกกระเทียมจีนจะต้องเริ่มปลูกประมาณปลายเดือนตุลาคม เพื่อให้กระเทียมจีน ได้รับอากาศหนาวเย็นให้พอเพียงสำหรับ การบำรุงตัวพันธุ์ให้สมบูรณ์ และจะเก็บเกี่ยวผล ผลิตประมาณกลางเดือนมีนาคม การปลูกกระเทียมจีนจึงทำให้เสียประโยชน์ในการใช้ที่ดิน อีกส่วนหนึ่งไป ส่วนร้อยละ 9.03 เห็นด้วยปานกลางและร้อยละ 3.87 เห็นด้วยมาก ค่า คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.89 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยน้อย"

2. การถอนกระเทียมจีนทำได้ง่าย

ผลการวิจัยในตารางที่ 15 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 78.70 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 17.42 เห็นด้วยมากที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า กระเทียมจีนมีลำต้นที่ใหญ่ และ แข็งแรงและจากการที่มีอายุยาวนานนั้น รากของกระเทียมจีนจะมีการแผ่กร่อนไปเป็นจำนวน มากเมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวจึงทำให้ถอนได้ง่าย และสะดวก ร้อยละ 3.23 เห็นด้วยปาน กลางและร้อยละ 0.65 เห็นด้วยน้อยค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็น ด้วยมาก"

3. กระเทียมจีนใช้แรงงานในการถอนน้อย

ผลการวิจัยในตารางที่ 15 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 62.58 เห็นด้วยปาน กลาง ร้อยละ 18.71 เห็นด้วยมากร้อยละ 15.48 เห็นด้วยน้อยส่วนร้อยละ 2.58 เห็น ด้วยน้อยที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า การถอนกระเทียมจีนใช้แรงงานมาก เนื่องจากน้ำ หนักต่อหัวพันธุ์กระเทียมจีนมีน้ำหนักมาก ต้องใช้แรงงานคนมากเพื่อใช้ในการถอนและขน เพื่อเก็บไว้ในโรงเก็บ ส่วนผู้ให้ข้อมูล ร้อยละ 0.65 เห็นด้วยมากที่สุด โดยกล่าวว่า การ ถอนกระเทียมจีนทำได้ง่ายและใช้แรงงานคนน้อย เนื่องจากกระเทียมจีนเมื่อถึงฤดูเก็บ

เกี่ยวลำต้นยังตั้งตรงไม่ล้มจึงถอนได้ง่าย ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยปานกลาง"

4. กระเทียมจีนเมื่อถอนแล้วนำมาผึ่งให้แห้งได้ง่าย

ผลการวิจัยในตารางที่ 15 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 45.81 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 23.87 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 18.06 เห็นด้วยปานกลาง ส่วนร้อยละ 8.39 เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวว่ากระเทียมจีนเมื่อถอนออกจากแปลงแล้วนำมามัดจุกแขวนไว้ที่ราวในร่มจึงแห้งได้ช้า เนื่องจากกระเทียมจีนมีหัวขนาดใหญ่ถ้าแขวนให้หัวชิดกันมากจะทำให้หัวเกิดเน่าเปื่อยได้ ดังนั้นจึงต้องแขวนให้ห่างพอสมควร จึงทำให้เปลืองพื้นที่สำหรับเก็บกระเทียมอีกด้วย ร้อยละ 3.87 เห็นด้วยมากที่สุดโดยผู้ให้ข้อมูลระบุว่ากระเทียมจีนมีเปลือกบาง เมื่อถอนแล้วนำมามัดจุกแขวนไว้ที่ราวให้ห่างพอสมควรคือ แต่ละจุกจะต้องไม่ติดกันมาก หัวของกระเทียมจีนจะแห้งได้ง่าย คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยปานกลาง"

5. การทำความสะอาดและมัดจุกกระเทียมจีนทำได้ง่ายและรวดเร็ว

ผลการวิจัยในตารางที่ 15 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 79.35 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 10.97 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 7.74 เห็นด้วยมากที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลระบุว่ากระเทียมจีนมีลำต้นที่แข็งแรง และมีเปลือกบางเปราะจึงทำความสะอาดและมัดเป็นจุกได้ง่ายและรวดเร็ว ร้อยละ 1.29 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 0.65 เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวว่า กระเทียมจีนมีน้ำหนักมากกว่ากระเทียมพื้นเมืองจึงทำความสะอาดได้ช้า ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยมาก"

ตารางที่ 15 สรุปจำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามทัศนคติต่อการเก็บเกี่ยวกระเทียมจีน

(n=155)

ข้อความ	ทัศนคติ										ระดับ		
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		คะแนนเฉลี่ย	S.D	ทัศนคติ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
- กระเทียมจีนมีอายุเก็บเกี่ยวได้เร็ว	-	-	6	3.87	14	9.03	93	60.00	42	27.10	1.89	0.71	น้อย
- การถอนกระเทียมจีนทำได้ง่าย	27	17.42	122	78.70	5	3.23	1	0.65	-	-	4.12	0.46	มาก
- กระเทียมจีนใช้แรงงานในการถอนน้อย	1	0.65	29	18.71	97	62.58	24	15.48	4	2.58	2.99	0.68	ปานกลาง
- กระเทียมจีนเมื่อถอนแล้วนำมาผึ่งให้แห้งได้ง่าย	6	3.87	71	45.81	28	18.06	37	23.87	13	8.39	3.12	1.08	ปานกลาง
- การทำความสะอาดและมัดจุกกระเทียมจีนทำได้ง่ายและรวดเร็ว	12	7.74	123	79.35	17	10.97	2	1.29	1	0.65	3.92	0.54	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	5.94		45.29		20.77		20.26		7.74		3.21	0.69	ปานกลาง

ทัศนคติต่อผลผลิตกระเทียมจีน

1. กระเทียมจีนให้ผลผลิตต่อไร่สูง

ผลการวิจัยในตารางที่ 16 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 45.16 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 28.39 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 16.77 เห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า ผลผลิตของกระเทียมจีนมีน้ำหนักสดและเมื่อแห้งแล้วจะมีน้ำหนักมากกว่ากระเทียมพื้นเมือง ส่วนร้อยละ 5.81 เห็นด้วยน้อย และร้อยละ 3.87 เห็นด้วยมากที่สุด โดยกล่าวว่ากระเทียมจีนจะมีผลผลิตสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับว่า ผู้ปลูกมีความรู้ความชำนาญในการปลูกมากน้อยเพียงใด มีการบำรุงรักษาดีเท่าที่ควรหรือไม่ รวมทั้งสภาพภูมิอากาศจะเอื้ออำนวยมากน้อยระดับใด ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยมาก"

2. หัวกระเทียมจีนไม่ฝ่อและสมบูรณ์

ผลการวิจัยในตารางที่ 16 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 44.51 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 38.71 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 8.39 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 4.52 เห็นด้วยมากที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า กระเทียมจีนจะมีผลผลิตที่ดีคุณภาพของหัวพันธุ์สมบูรณ์และไม่ฝ่อง่าย ขึ้นอยู่กับประสบการณ์การปลูก การดูแลรักษาของผู้ปลูก รวมทั้งสภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวยให้เหมาะสมและพอเพียง ร้อยละ 3.87 เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลระบุว่ากระเทียมจีนเมื่อถูกเชื้อโรคหรือแมลงรบกวนจะทำให้ลำต้นไม่แข็งแรงมีการเจริญเติบโตช้าทำให้คุณภาพของหัวพันธุ์ต่ำ หรือถ้าหากมีการใส่ปุ๋ยเคมีมากเกินไปจะทำให้กระเทียมจีนมีหัวใหญ่ แต่จะเก็บไม่ได้ทัน ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยปานกลาง"

3. กระเทียมจีนมีหัวใหญ่สม่ำเสมอ

ผลการวิจัยในตารางที่ 16 พบว่าผู้ให้ข้อมูล ร้อยละ 47.10 เห็นด้วยปานกลางว่ากระเทียมจีนมีหัวใหญ่สม่ำเสมอ ร้อยละ 27.74 เห็นด้วยในระดับน้อย ร้อยละ 23.22 เห็นด้วยมากและร้อยละ 1.29 เห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่าก่อนที่จะมีการปลูกกระเทียมจีนจะต้องคัดเอาเฉพาะกลีบที่สมบูรณ์และโตสม่ำเสมอแล้วทำการปลูก เมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวก็จะได้ผลผลิตของหัวกระเทียมจีนใหญ่สม่ำเสมอ ร้อยละ

0.65 เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยกล่าวว่าในขณะที่ปลูกกระเทียมเงินไม่มีการคัดกลีบเอาเฉพาะกลีบที่สมบูรณ์ ส่วนในเรื่องการดูแลรักษาก็ปฏิบัติได้ไม่เต็มที่ จึงทำให้ได้กระเทียมเงินที่มีคุณภาพต่ำ ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยปานกลาง"

4. หัวกระเทียมเงินเก็บรักษาไว้ได้นานไม่ฝ่อง่าย

ผลการวิจัยในตารางที่ 16 พบว่าผู้ให้ข้อมูล ร้อยละ 58.06 เห็นด้วยมากกว่าหัวกระเทียมเงินเก็บรักษาไว้ได้นานไม่ฝ่อง่าย ร้อยละ 20.00 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 14.84 เห็นด้วยมากที่สุดว่าหัวซึ่งผู้ให้ข้อมูลให้เหตุผลว่ากระเทียมเงินที่มีความสมบูรณ์และทำการเก็บเกี่ยวเมื่อครบอายุ ก็จะทำให้เก็บรักษาไว้ได้นานไม่ฝ่อง่าย สามารถเก็บไว้จนถึงฤดูปลูกในปีถัดไปได้ ส่วนร้อยละ 0.65 เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า กระเทียมเงินที่มีหัวไม่สมบูรณ์ เนื่องจากการเก็บเกี่ยวก่อนครบอายุ ซึ่งอาจจะเกิดจากหลายสาเหตุเช่น ใบแห้งก่อนเวลาโดยเกิดจากโรคราสีม่วง โรคโคนเน่า เณดกชุก และใส่ปุ๋ยเคมีเกินความต้องการของพืช สิ่งเหล่านี้จะทำให้หัวกระเทียมเงินฝ่อง่าย เก็บรักษาไว้ไม่ได้นาน ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยมาก"

ตารางที่ 16 สรุปจำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามทัศนคติที่มีต่อผลผลิตกระเทียมจีน

(n=155)

ข้อความ	ทัศนคติ										คะแนน	S.D	ระดับทัศนคติ
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	เฉลี่ย		
- กระเทียมจีนให้ผลผลิตต่อไร่สูง	26	16.77	70	45.16	44	28.39	9	5.81	9	3.87	3.65	0.95	มาก
- หัวกระเทียมจีน ไม่ฝ่อและสมบูรณ์	7	4.52	60	38.71	69	44.51	13	8.39	6	3.87	3.31	0.84	ปานกลาง
- กระเทียมจีนมีหัวใหญ่สม่ำเสมอ	2	1.29	36	23.22	73	47.10	43	27.74	1	0.65	2.96	0.76	ปานกลาง
- หัวกระเทียมจีนเก็บรักษาไว้ได้นาน ไม่ผ่อง่าย	23	14.84	90	58.06	31	20.00	6	3.87	5	3.23	3.77	0.86	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม		9.36		41.29		35.00		11.45		2.90	3.42	0.85	มาก

ทัศนคติต่อการตลาดของกระเทียมจีน

1. กระเทียมจีนสามารถจำหน่ายได้ง่าย

ผลการวิจัยในตารางที่ 17 ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 44.52 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 34.19 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 12.26 เห็นด้วยน้อย ส่วนร้อยละ 5.80 เห็นด้วยมากที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า พื้นที่สำหรับปลูกกระเทียมจีนจะมีเฉพาะบางพื้นที่เท่านั้น จึงทำให้ผลผลิตที่ออกมาน้อย สามารถขายได้ง่าย ร้อยละ 3.23 เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่ากระเทียมจีนจะขายได้คล่อง หรือขายขึ้นอยู่กับการต้องการของตลาด ถ้ามีปริมาณมากและมีราคาแพง จะขายได้ช้า ถ้ามีน้อยราคาถูกลงจะขายได้ง่าย ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยปานกลาง"

2. กระเทียมจีนมีราคาดี

ผลการวิจัยในตารางที่ 17 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 46.45 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 35.49 มีทัศนคติเห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 15.45 เห็นด้วยน้อย ซึ่งผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่ากระเทียมจีนที่มีคุณภาพไม่ดีจะขายยากกว่ากระเทียมพื้นเมือง ส่วนร้อยละ 2.58 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลให้เหตุผลว่า กระเทียมจีนที่มีคุณภาพดีคือมีหัวใหญ่ กลีบใหญ่ และกลีบไม่ฉุนมากนัก เมื่อนำไปปรุงอาหารหรือทำเครื่องปรุงอาหารสำเร็จรูปสามารถทำได้ง่ายและสะดวก จึงทำให้ขายได้ราคาดี ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยปานกลาง"

3. กระเทียมจีนเป็นที่ต้องการของตลาด

ผลการวิจัยในตารางที่ 17 พบว่าผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 32.26 เห็นด้วยน้อย ร้อยละ 30.32 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 23.22 เห็นด้วยมาก ร้อยละ 9.68 เห็นด้วยมากที่สุด จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า กระเทียมจีนเมื่อเก็บเกี่ยวแล้วสามารถขายได้คล่องทั้งสดและแห้ง ส่วนร้อยละ 4.52 เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่าสาเหตุที่กระเทียมจีนขายยาก เนื่องจากเป็นกระเทียมที่กลายพันธุ์ เช่น มีเปลือกสีขาวอมแดง กลีบโตไม่สม่ำเสมอ ตลาดจะไม่ต้องการ ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 ซึ่งอยู่ในระดับ "เห็นด้วยปานกลาง"

ตารางที่ 17 สรุปจำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามทัศนคติที่มีต่อการตลาดของกระเทียมจีน

(n=155)

ข้อความ	ทัศนคติ										คะแนน	S.D	ระดับ ทัศนคติ
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	เฉลี่ย		
- กระเทียมจีนสามารถจำหน่ายได้ง่าย	9	5.80	69	44.52	53	34.19	19	12.26	5	3.23	3.37	0.89	ปานกลาง
- กระเทียมจีนมีราคาดี	4	2.58	72	46.45	55	35.49	24	15.48	-	-	3.36	0.77	ปานกลาง
- กระเทียมจีนเป็นที่ต้องการของตลาด	15	9.68	36	23.22	47	30.32	50	32.26	7	4.52	3.01	1.06	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรวม		6.02		38.06		33.34		20.00		2.58	3.34	0.90	ปานกลาง

**ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการ
ผลิตกระเทียมเงิน ในอำเภอยางตลาด จังหวัดเชียงใหม่**

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานคือ ทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการบวนการผลิตกระเทียมเงิน มีความสัมพันธ์กับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งได้แก่ เพศ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา แรงงานในครัวเรือน ขนาดของฟาร์ม การเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียม และการเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม โดยใช้สถิติ Chi-square และความสัมพันธ์ด้าน อายุ รายได้ และประสบการณ์การปลูกกระเทียม ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แบบ Pearson Product Moment โดยเปรียบเทียบความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งรายละเอียดของผลการวิจัยมีดังนี้

เพศ

ผลการวิจัยตารางที่ 18 เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติ X^2 -test แล้วพบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($X^2 = 0.01, P > 0.05$) แสดงว่าถึงแม้เพศแตกต่างกัน ไม่มีผลให้เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมมีทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อการบวนการผลิตกระเทียมเงิน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน

ทัศนคติ	ค่าไคสแควร์ (χ^2)	ค่าความน่าจะเป็น (P)
ทัศนคติต่อพันธุ์กระเทียมจีน	2.66 [*]	0.05
ทัศนคติต่อการปลูก	0.13 ^{ns}	0.36
ทัศนคติต่อการดูแลรักษา	0.75 ^{ns}	0.19
ทัศนคติต่อการเก็บเกี่ยว	0.65 ^{ns}	0.21
ทัศนคติต่อผลผลิต	2.05 ^{ns}	0.08
ทัศนคติต่อการตลาด	0.20 ^{ns}	0.33
ทัศนคติต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีนทั้งหมด	0.01 ^{ns}	0.47

หมายเหตุ: * = มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ns = ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ

อายุ

ผลการวิจัยตารางที่ 19 เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ตามแบบของ Pearson แล้วพบว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.11$, $P > 0.05$) แสดงว่าอายุแตกต่างกัน ไม่ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมมีทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อ
กระบวนการผลิตกระเทียมจีน

ทัศนคติ	ค่าความสัมพันธ์ (r)	ค่าความน่าจะเป็น (P)
ทัศนคติต่อพันธุ์กระเทียมจีน	-0.01 ^{ns}	0.44
ทัศนคติต่อการปลูก	0.04 ^{ns}	0.31
ทัศนคติต่อการดูแลรักษา	0.09 ^{ns}	0.11
ทัศนคติต่อการเก็บเกี่ยว	0.06 ^{ns}	0.21
ทัศนคติต่อผลผลิต	0.18 ^{ns}	0.01
ทัศนคติต่อการตลาด	0.00 ^{ns}	0.46
ทัศนคติต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีนทั้งหมด	0.11 ^{ns}	0.08

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

สถานการณ์การสมรส

ผลการวิจัยในตารางที่ 20 เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติ χ^2 -test แล้วพบว่า
สถานการณ์การสมรสไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 2.00$, $P > 0.05$)
แสดงว่าสถานการณ์การสมรสแตกต่างกันไม่มีผลให้เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมมีทัศนคติที่ดีหรือไม่
ดีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูก
กระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน

ทัศนคติ	ค่าไคสแควร์ (X^2)	ค่าความน่าจะเป็น (P)
ทัศนคติต่อพันธุ์กระเทียมจีน	1.11 ^{ns}	0.16
ทัศนคติต่อการปลูกกระเทียมจีน	2.88 [*]	0.05
ทัศนคติต่อการดูแลรักษากระเทียมจีน	0.76 ^{ns}	0.19
ทัศนคติต่อการเก็บเกี่ยวกระเทียมจีน	0.21 ^{ns}	0.33
ทัศนคติต่อผลผลิตกระเทียมจีน	0.94 ^{ns}	0.17
ทัศนคติต่อการตลาดกระเทียมจีน	1.46 ^{ns}	0.11
ทัศนคติต่อการปลูกกระเทียมจีนทั้งหมด	2.00 ^{ns}	0.08

หมายเหตุ: * = มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ

ระดับการศึกษา

ผลการวิจัยในตารางที่ 21 เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติ X^2 -test แล้วพบว่าระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($X^2 = 2.06$, $P > 0.05$) แสดงว่าระดับการศึกษาแตกต่างกันไม่มีผลให้เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมมีทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน

ทัศนคติ	ค่าไคสแควร์ (X^2)	ค่าความน่าจะเป็น (P)
ทัศนคติที่มีต่อพันธุ์กระเทียมจีน	0.88 ^{ns}	0.32
ทัศนคติที่มีต่อการปลูกกระเทียมจีน	0.82 ^{ns}	0.33
ทัศนคติที่มีต่อการดูแลรักษากระเทียมจีน	0.52 ^{ns}	0.39
ทัศนคติที่มีต่อการเก็บเกี่ยวกระเทียมจีน	2.98 ^{ns}	0.12
ทัศนคติที่มีต่อผลผลิตกระเทียมจีน	3.50 ^{ns}	0.09
ทัศนคติที่มีต่อการตลาดกระเทียมจีน	1.50 ^{ns}	0.24
ทัศนคติต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีนทั้งหมด	2.06 ^{ns}	0.18

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ

แรงงานในครัวเรือน

ผลการวิจัยตารางที่ 22 เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติ X^2 -test แล้วพบว่า แรงงานมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($X^2 = 9.05$, $P < 0.05$) แสดงว่าแรงงานในครัวเรือนที่แตกต่างกัน มีผลให้เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมมีทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐาน

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานในครัวเรือนกับทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อ
กระบวนการผลิตกระเทียมจีน

ทัศนคติ	ค่าไคสแควร์ (χ^2)	ค่าความน่าจะเป็น (P)
ทัศนคติที่มีต่อพันธุ์กระเทียมจีน	4.09 ^{ns}	0.25
ทัศนคติที่มีต่อการปลูกกระเทียมจีน	3.58 ^{ns}	0.30
ทัศนคติที่มีต่อการดูแลรักษากระเทียมจีน	3.88 ^{ns}	0.21
ทัศนคติที่มีต่อการเก็บเกี่ยวกระเทียมจีน	5.69 ^{ns}	0.11
ทัศนคติที่มีต่อผลผลิตกระเทียมจีน	2.00 ^{ns}	0.38
ทัศนคติที่มีต่อการตลาดกระเทียมจีน	3.40 ^{ns}	0.25
ทัศนคติต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีนทั้งหมด	9.05*	0.03

หมายเหตุ: * = มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ

ประสบการณ์การปลูกกระเทียม

ผลการวิจัยในตารางที่ 23 เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ตามแบบของ Pearson แล้วพบว่าประสบการณ์การปลูกกระเทียมไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.08$, $P > 0.05$) แสดงว่าประสบการณ์การปลูกกระเทียมที่แตกต่างกัน ไม่มีผลให้เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมมีทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การปลูกกระเทียมกับทัศนคติของเกษตรกร
ผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน

ทัศนคติ	ค่าความสัมพันธ์ (r)	ค่าความน่าจะเป็น (P)
ทัศนคติที่มีต่อพันธุ์กระเทียมจีน	0.04 ^{ns}	0.30
ทัศนคติที่มีต่อการปลูกกระเทียมจีน	-0.08 ^{ns}	0.15
ทัศนคติที่มีต่อการดูแลรักษากระเทียมจีน	0.07 ^{ns}	0.20
ทัศนคติที่มีต่อการเก็บเกี่ยวกระเทียมจีน	0.05 ^{ns}	0.25
ทัศนคติที่มีต่อผลผลิตกระเทียมจีน	0.19 [*]	0.01
ทัศนคติที่มีต่อการตลาดกระเทียมจีน	0.01 ^{ns}	0.44
ทัศนคติต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีนทั้งหมด	0.08 ^{ns}	0.16

หมายเหตุ: * = มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ns = ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ

รายได้

ผลการวิจัยในตารางที่ 24 เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ตามระบบของ Pearson แล้วพบว่ารายได้ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.07$, $P > 0.05$) แสดงว่ารายได้แตกต่างกันไม่มีผลให้เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมมีทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน

ทัศนคติ	ค่าความสัมพันธ์ (r)	ค่าความน่าจะเป็น (P)
ทัศนคติที่มีต่อพันธุ์กระเทียมจีน	-0.12 ^{ns}	0.07
ทัศนคติที่มีต่อการปลูกกระเทียมจีน	0.01 ^{ns}	0.47
ทัศนคติที่มีต่อการดูแลรักษากระเทียมจีน	-0.11 ^{ns}	0.08
ทัศนคติที่มีต่อการเก็บเกี่ยวกระเทียมจีน	-0.03 ^{ns}	0.36
ทัศนคติที่มีต่อผลผลิตกระเทียมจีน	0.04 ^{ns}	0.31
ทัศนคติที่มีต่อการตลาดกระเทียมจีน	-0.50 ^{ns}	0.27
ทัศนคติต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีนทั้งหมด	-0.07 ^{ns}	0.18

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ

ขนาดของฟาร์ม

ผลการวิจัยในตารางที่ 25 เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติ X^2 -test แล้วพบว่าขนาดของฟาร์ม ซึ่งเป็นพื้นที่ในการปลูกกระเทียม ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($X^2 = 12.91$, $P > 0.05$) แสดงว่าจำนวนพื้นที่ที่แตกต่างกัน ไม่มีผลให้เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมมีทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของฟาร์มกับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน

ทัศนคติ	ค่าไคสแควร์ (X^2)	ค่าความน่าจะเป็น (P)
ทัศนคติที่มีต่อน้ำธีกระเทียมจีน	15.82 ^{ns}	0.13
ทัศนคติที่มีต่อการปลูกกระเทียมจีน	10.15 ^{ns}	0.34
ทัศนคติที่มีต่อการดูแลรักษากระเทียมจีน	18.29 ^{ns}	0.07
ทัศนคติที่มีต่อการเก็บเกี่ยวกระเทียมจีน	10.16 ^{ns}	0.34
ทัศนคติที่มีต่อผลผลิตกระเทียมจีน	17.04 ^{ns}	0.10
ทัศนคติที่มีต่อการตลาดกระเทียมจีน	9.13 ^{ns}	0.38
ทัศนคติต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีนทั้งหมด	12.91 ^{ns}	0.22

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ

การเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียม

ผลการวิจัยในตารางที่ 26 เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติ X^2 -test แล้วพบว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียมไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($X^2 = 0.80$, $P > 0.05$) แสดงว่าการเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียมหรือไม่เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียม ไม่มีผลให้เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมมีทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียมกับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน

ทัศนคติ	ค่าไคสแควร์ (X^2)	ค่าความน่าจะเป็น (P)
ทัศนคติที่มีต่อพันธุ์กระเทียมจีน	1.97 ^{ns}	0.08
ทัศนคติที่มีต่อการปลูกกระเทียมจีน	2.97 ^{ns}	0.05
ทัศนคติที่มีต่อการดูแลรักษากระเทียมจีน	18.29 ^{ns}	0.31
ทัศนคติที่มีต่อการเก็บเกี่ยวกระเทียมจีน	0.24 ^{ns}	0.32
ทัศนคติที่มีต่อผลผลิตกระเทียมจีน	0.54 ^{ns}	0.23
ทัศนคติที่มีต่อการตลาดกระเทียมจีน	2.03 ^{ns}	0.08
ทัศนคติต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีนทั้งหมด	0.80 ^{ns}	0.18

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ

การได้รับการเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร

ผลการวิจัยในตารางที่ 27 เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติ X^2 -test แล้วพบว่า การเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($X^2 = 2.19$, $P > 0.05$) แสดงว่าการการเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมแตกต่างกัน ไม่มีผลให้เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมมีทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร
กับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน

ทัศนคติ	ค่าไคสแควร์ (χ^2)	ค่าความน่าจะเป็น (P)
ทัศนคติที่มีต่อนั้ฐกระเทียมจีน	0.01 ^{ns}	0.45
ทัศนคติที่มีต่อการปลูกกระเทียมจีน	1.55 ^{ns}	0.11
ทัศนคติที่มีต่อการดูแลรักษากระเทียมจีน	0.19 ^{ns}	0.33
ทัศนคติที่มีต่อการเก็บเกี่ยวกระเทียมจีน	1.79 ^{ns}	0.09
ทัศนคติที่มีต่อผลผลิตกระเทียมจีน	0.92 ^{ns}	0.17
ทัศนคติที่มีต่อการตลาดกระเทียมจีน	0.01 ^{ns}	0.47
ทัศนคติต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีนทั้งหมด	2.19 ^{ns}	0.07

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

(SUMMARY, IMPLICATIONS AND RECOMMENDATIONS)

สรุปผลการวิจัย

(Summary)

การวิจัยเรื่อง ทักษะคิดของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงินในพื้นที่อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ทราบถึง ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมเงินในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
2. ศึกษาถึงทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงินในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
3. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงิน ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมเงินในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 155 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 1,546 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) และหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (sample size) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 10 สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (interview schedule) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน โดยนำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงกับเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนนำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บข้อมูลกับเกษตรกรอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ แล้ววิเคราะห์ความเที่ยงตรงได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient alpha) เท่ากับ 0.96 และได้เก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2541 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2541 แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้นำมาถอดรหัส และวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC⁺) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของผู้ให้ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ร้อยละ 54.84 เป็นเพศชายโดยมีอายุเฉลี่ย 41 ปี ซึ่งมีอายุสูงสุด 61 ปี และต่ำสุด 25 ปี มีสถานภาพสมรสแล้วเกือบทั้งหมด ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา มีรายได้จากการขายผลผลิตกระเทียมเฉลี่ย 72,541 บาท ในปี พ.ศ. 2540 และมีแรงงานในครัวเรือนโดยเฉลี่ย 3 คน มีประสบการณ์การปลูกกระเทียมเฉลี่ย 17 ปี ส่วนพื้นที่สำหรับปลูกกระเทียมเฉลี่ย 5 ไร่ โดยผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 54.84 เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียม สำหรับการได้รับการเยี่ยมชมเยือนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรเฉลี่ย 2 ครั้งต่อปี

2. ทศนคติของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงิน ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้านคือ

- 2.1 ทศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อพันธุ์กระเทียมเงิน (ปลูก) ผู้ให้ข้อมูลเห็นด้วยปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.11
- 2.2 ทศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการปลูกกระเทียมเงิน ผู้ให้ข้อมูลเห็นด้วยปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.21
- 3.3 ทศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการดูแลรักษากระเทียมเงิน ผู้ให้ข้อมูลเห็นด้วยน้อย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.55
- 3.4 ทศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการเก็บเกี่ยวกระเทียมเงิน ผู้ให้ข้อมูลเห็นด้วยปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.21
- 3.5 ทศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อผลผลิตกระเทียมเงิน ผู้ให้ข้อมูลเห็นด้วยมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.42
- 3.6 ทศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการตลาดกระเทียมเงิน ผู้ให้ข้อมูลเห็นด้วยปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.34

3. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมกับทัศนคติ ของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงิน ในอำเภอ เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัยพบว่าตัวแปร 1 ตัว คือ แรงงานในครัวเรือนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม สำหรับตัวแปรอีก 9 ตัวแปรคือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ประสบการณ์การปลูกกระเทียม ขนาดของฟาร์ม การเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียม และการได้รับเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม ซึ่งแสดงว่าปฏิสัมพันธ์ที่แท้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

(Implications)

ผลการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงินในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลเป็นเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมทั้งหญิงและชายมีอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถาบันครอบครัวในชนบทได้เริ่มเปลี่ยนแปลงอำนาจในการตัดสินใจต่อการดำเนินงานของหัวหน้าครอบครัว จากพ่อบ้านมาเป็นแม่บ้าน ซึ่งในอดีตนั้นอำนาจในการตัดสินใจมักจะขึ้นอยู่กับสามีเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งสอดคล้องกับบุญเยี่ยม เหลาสะอาด (2538: 10) ได้กล่าวว่า ผู้หญิงมีความกล้าที่จะตัดสินใจและเป็นผู้กำหนดกิจกรรมเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของครอบครัวและการประกอบอาชีพเท่าเทียมกับเพศชาย

สำหรับจำนวนแรงงานในครัวเรือน พบว่า ครอบครัวที่มีขนาดใหญ่เนื่องจากมีสมาชิกอยู่รวมกันหลายคนนั้น สามารถใช้แรงงานในครัวเรือนทำการเพาะปลูกกระเทียมได้โดยไม่ต้องจ้างแรงงานเพิ่มแต่อย่างใด จึงทำให้ประหยัดต้นทุน ในส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงาน ส่วนครอบครัวที่มีขนาดเล็กเนื่องจากได้มีการแยกครอบครัวออกมาจากบิดามารดา ส่วนใหญ่ร้อยละ 45 ของผู้ให้ข้อมูลจะมีสมาชิกครอบครัวละ 2 คน คือ สามี

และภรรยา เมื่อปลูกกระเทียมจึงต้องจ้างแรงงานข้างนอกเพื่อมาช่วยในการผลิต สำหรับขั้นตอนการปลูกกระเทียมในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ นั้น จำเป็นต้องอาศัยแรงงานและเงินทุนเป็นจำนวนมาก โดยมีต้นทุนในการผลิตกระเทียมสดพันธุ์จีน กระเทียมแห้งพันธุ์จีน กระเทียมสดพันธุ์พื้นเมือง และกระเทียมแห้งพันธุ์พื้นเมือง เป็นเงินประมาณ 16,145 บาท ต่อไร่ 16,790 บาท ต่อไร่ 15,695 บาท ต่อไร่ และ 16,340 บาทต่อไร่ตามลำดับ

2. ทักษะของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน

ผลการวิจัย ทำให้ทราบถึงทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน ดังนี้

2.1 ทักษะของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อหัวพันธุ์กระเทียมจีนที่ใช้ปลูกมีราคาถูก พบว่าเกษตรกรมีทัศนคติในระดับที่เห็นด้วยน้อย เนื่องจากหัวพันธุ์กระเทียมจีนมีราคาแพง และหาซื้อยาก เพราะต้องหาซื้อหัวพันธุ์ที่มีคุณภาพดีจากแหล่งอื่นซึ่งอยู่ห่างไกล ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ในการขนส่งเพิ่มขึ้น

2.2 ทักษะของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อหัวพันธุ์กระเทียมจีนที่นำมาปลูกไม่สิ้นเปลืองหัวพันธุ์ พบว่าเกษตรกรมีทัศนคติในระดับที่เห็นด้วยน้อย เนื่องจากกระเทียมจีนมีหัวใหญ่ขนาดกลีบใหญ่ แต่มีจำนวนกลีบน้อย ประมาณ 6-13 กลีบ ก่อนจะปลูกเกษตรกรจะต้องมีการคัดเอาเฉพาะกลีบที่มีความสมบูรณ์กลีบไม่ยวบ และมีขนาดสม่ำเสมอ ส่วนกลีบที่เล็กจะคัดออกไม่นำมาปลูก เพื่อต้องการให้กระเทียมที่ปลูกมีความงอกสูงและสามารถเจริญเติบโตได้อย่างสมบูรณ์ จึงทำให้สิ้นเปลืองหัวพันธุ์เป็นจำนวนมาก

2.3 ทักษะของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการเตรียมดินเพื่อปลูกกระเทียมจีนใช้วิธีการไม่ยุ่งยากประหยัดค่าใช้จ่าย พบว่าเกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยปานกลาง เนื่องจากการเตรียมดินในการปลูกกระเทียมจีนจะต้องมีการเตรียมดินให้ดีก่อนด้วยการไถดินแล้วปล่อยทิ้งตากแดดให้แห้งสนิท แล้วไถพรวนดินให้ละเอียด เพื่อยกร่องทำแปลงปลูก โดยการเตรียมหน้าดินให้สม่ำเสมอ เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำขังอยู่ในแปลง เพราะถ้ามีน้ำขังจะทำให้ใบของกระเทียมจีนเหลืองแห้งชะงักการเจริญเติบโต หัวเล็ก ก้านใบจะเปื่อยยุ่ยและตายในที่สุด

2.4 ทิศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการปลูกกระเทียมเงินทำได้ง่ายและรวดเร็ว พบว่าเกษตรกรมีทัศนคติในระดับที่เห็นด้วยมาก เนื่องจากกระเทียมเงินมีกลีบใหญ่ เมื่อนำมาปลูกเกษตรกรสามารถจับกลีบปลูกได้ง่ายและรวดเร็วทำให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงาน แต่เกษตรกรบางส่วนมีการจ้างแรงงานปลูกโดยการเหมาแรงงานทำให้ไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายไม่ต่างจากการปลูกกระเทียมพื้นเมือง

2.5 ทิศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการดูแลรักษากระเทียมเงิน พบว่าเกษตรกรมีทัศนคติในระดับที่เห็นด้วยน้อย เนื่องจากกระเทียมเงินเป็นพืชที่อ่อนแอต่อสภาพภูมิอากาศ เมื่อเกษตรกรปลูกกระเทียมเงินแล้วจะต้องดูแลรักษาให้ดี โดยเริ่มตั้งแต่การให้น้ำจะต้องใช้ภาชนะตัดวิตน้ำใส่แปลงกระเทียมเงินด้วยความระมัดระวัง เพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนต่อลำต้นมากนัก ในขณะที่ทำการกำจัดวัชพืชให้แก่กระเทียมเงิน เกษตรกรจะต้องใช้มือถอนวัชพืชด้วยความระวัง โดยให้ความกระทบกระเทือนต่อรากของพืชให้น้อยที่สุด ส่วนการบำรุง โดยการใส่ปุ๋ยเกษตรกรจะต้องใส่ปุ๋ยเพื่อบำรุงลำต้น และสูตรบำรุงทั่ว โดยให้ปริมาณมากตามความต้องการของพืช เมื่อกระเทียมมีความสมบูรณ์มากจึงทำให้มีโรคและแมลงมารบกวนมากขึ้น ดังนั้นเกษตรกรจึงต้องหมั่นเอาใจใส่ดูแลและคอยกำจัดศัตรูพืช โดยการฉีดสารเคมีทุก 15 วัน เพื่อกำจัดโรคให้กับกระเทียมในขั้นตอนของการดูแลรักษากระเทียมเงินจึงทำให้สิ้นเปลือง แรงงาน เวลา และค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก

2.6 ทิศนคติของเกษตรกรที่มีต่อกระเทียมเงินมีอายุเก็บเกี่ยวได้เร็ว พบว่าเกษตรกรมีทัศนคติในระดับที่เห็นด้วยน้อย เนื่องจากกระเทียมเงินมีอายุที่เก็บเกี่ยวยาวนานประมาณ 145-160 วัน ถ้าหากเกษตรกรปลูกกระเทียมเงินในที่นาจะทำให้ปลูกข้าวไม่ได้ในพื้นที่เดิมอีก เพราะว่าการปลูกกระเทียมเงินจะต้องเริ่มปลูกตั้งแต่ปลายเดือนตุลาคม และเก็บเกี่ยวประมาณปลายเดือนมีนาคม จึงทำให้เสียประโยชน์ในการใช้ที่ดินไปอีกส่วนหนึ่ง และในช่วงที่กระเทียมเงินมีอายุการเจริญเติบโตอยู่นั้นเกษตรกรจะต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาเพิ่มขึ้นอีก

2.7 ทิศนคติของเกษตรกรที่มีต่อผลผลิตกระเทียมเงิน พบว่าเกษตรกรมีทัศนคติในระดับที่เห็นด้วยมาก เนื่องจากกระเทียมเงินมีน้ำหนักสดประมาณ 3,500-5,000 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อกระเทียมเงินได้ผลผลิตมากจึงทำให้ขายได้เงินเป็นจำนวนมาก และเมื่อนำมาหักกลบกับค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการลงทุนปลูกกระเทียมเงินแล้ว เกษตรกรก็สามารถที่จะปลูกกระเทียมเงินต่อไปได้อีก

2.8 ทักษะของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อหัวกระเทียมเงินเก็บรักษาไว้ได้นานไม่พอง่าย พบว่าเกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยมากแต่ในความเป็นจริงแล้วกระเทียมเงินจะเก็บรักษาไว้ไม่ได้นานและมีความพอง่าย ซึ่งมีหลายสาเหตุคือ เกษตรกรมักนิยมใช้ปุ๋ยขาวหรือปุ๋ยที่เหลือจากการปลูกพืชประจำปีใส่เพื่อบำรุงกระเทียม และอีกสาเหตุคือ เกษตรกรบางรายได้มีการเก็บเกี่ยวกระเทียมเงินก่อนครบอายุ จึงทำให้คุณภาพกระเทียมเงินไม่ดีพอ ไม่สามารถเก็บไว้ได้นาน ทำให้มีอัตราการเสื่อมมาก

2.9 ทักษะของเกษตรกรที่มีต่อการตลาดกระเทียมเงิน พบว่า เกษตรกรมีทัศนคติในระดับที่เห็นด้วยปานกลาง เนื่องจากกระเทียมเงินมีการปลูกได้ผลผลิตดีบางพื้นที่ จึงทำให้ตลาดของกระเทียมเงินไม่กว้างขวางมากจะรู้เฉพาะพ่อค้าที่เคยซื้อขายกับเกษตรกรผู้ปลูกเป็นบางรายเท่านั้น

2.10 สำหรับทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงินในด้านต่างๆคือ พันธุ์กระเทียมเงิน (ปลูก) การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวผลผลิต และการตลาด เมื่อดูในภาพรวมแล้ว พบว่าทัศนคติของเกษตรกรเห็นด้วยปานกลางต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงิน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากกระเทียมเงินที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรนำมาแนะนำส่งเสริมให้เกษตรกรปลูก เพื่อลดพื้นที่กระเทียมพื้นเมืองลงนั้นยังไม่ได้มีการทดลองเพื่อปรับปรุงพันธุ์ให้มีความแข็งแรงทนทานต่อสภาพแวดล้อม ภูมิอากาศของประเทศไทยก่อน เมื่อเจ้าหน้าที่นำพันธุ์มาให้เกษตรกรปลูกจึงต้องมีการแนะนำความรู้ เทคนิค และวิธีการเกี่ยวกับการปลูกกระเทียมให้แก่เกษตรกรทราบทุกขั้นตอนก่อนนำไปปลูก ซึ่งเมื่อเกษตรกรนำมาปลูกแล้วมีการดูแลเอาใจใส่ และปฏิบัติตามหลักวิชาการเป็นอย่างดี ผลผลิตที่ได้จะมีคุณภาพดี และมีผลผลิตต่อไร่สูง ทำให้ขายได้ราคาดี

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทาง สำหรับผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ในการส่งเสริมโดยการให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมนั้นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมควรจะทำให้ความสนใจกับบทบาทของผู้หญิงให้มากขึ้นเพราะในอดีตผู้หญิงมักจะถูกมองข้ามในเรื่องความสามารถที่เกี่ยวกับอำนาจในการตัดสินใจ ผู้หญิงถูกมองว่าเป็นช้างเท้าหลัง ถ้าจะประกอบอาชีพหรือตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตก็ต้องขึ้นอยู่กับการอนุญาตหรือการตัดสินใจของสามี ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวแต่เพียงฝ่ายเดียวเสียก่อน ปัจจุบันสังคมได้เปลี่ยนแปลงมากขึ้น ผู้หญิงได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรในทุกขั้นตอนของการผลิต หากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมีการเพิ่มความรู้และทักษะในการทำการเกษตรสมัยใหม่กับผู้หญิงเท่าเทียมกับผู้ชายแล้วก็จะทำให้การดำเนินเกี่ยวกับการเกษตรบรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เจ้าหน้าที่ของรัฐควรจะมีการณรงค์เกี่ยวกับคุณประโยชน์ของกระเทียมเงินในด้านการบริโภค การทำยาโรค การทำอาหารสำเร็จรูป และอุตสาหกรรมแปรรูปต่างๆ โดยใช้สื่อหลายๆ ด้าน เพื่อให้มีผู้สนใจเพิ่มมากขึ้นอีกทั้งควรจะมีการขยายตลาดต่างประเทศให้กว้างขวางขึ้น เพื่อเป็นแนวทางสำหรับขยายการผลิตกระเทียมเงินให้มากในอนาคตข้างหน้า
3. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรในแต่ละพื้นที่ควรจะมีการฝึกอบรมเพื่อให้เกษตรกรทั้งชายและหญิงได้มีความรู้ ความเข้าใจ โดยผู้ดำเนินการในรูปแบบแปลงสาธิตโดยต้องดำเนินการอย่างจริงจังและปฏิบัติตามหลักวิชาการทุกขั้นตอน เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้อย่างจริงจังด้วยตนเอง ได้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิตกระเทียมเงิน ในด้าน พันธุ์กระเทียมเงิน (ปลูก) การปลูกกระเทียมเงิน การดูแลรักษากระเทียมเงิน ผลผลิตกระเทียมเงิน และด้านการตลาดกระเทียมเงิน ถ้าหากเกษตรกรมีความรู้ความสามารถปลูกกระเทียมเงินให้ได้ผลผลิตที่ดีแล้วจะทำให้เกษตรกรมีทัศนคติที่ดีต่อกระเทียมเงิน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป (Recommendations for Further Study)

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตกระเทียมจีน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมเกษตรกรต่อไป
2. ควรศึกษาเพิ่มเติมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตกระเทียมจีนให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อทราบปัญหาและสาเหตุของกระบวนการผลิตกระเทียมจีน เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้นำไปปรับปรุงวิธีการส่งเสริมการปลูกกระเทียมจีนให้มีความเหมาะสมต่อเกษตรกร
3. ควรขยายขอบเขตพื้นที่ในการวิจัยให้กว้างขวางทั้งในระดับจังหวัด และระดับภาคที่มีพื้นที่และสภาพแวดล้อมของภูมิอากาศที่เหมาะสม สำหรับการปลูกกระเทียมจีน เพื่อให้เป็นข้อมูลพื้นฐานแก่ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย และการวางแผนในการส่งเสริมปลูกกระเทียมจีนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2539. "ผลการพยากรณ์เป็นรายพืช." วารสาร
การพยากรณ์ผลิตผลการเกษตร (กันยายน 2539), หน้า 10.

_____. 2539. "รายงานผลการวิจัยประจำปี 2539." ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย,
สถาบันวิจัยพืชสวน, กรมวิชาการเกษตร.

งามพิศ ธรรมทัศน์. 2532. การรับรู้ของเกษตรกรที่มีต่องานส่งเสริมการเลี้ยงโคกระบือ
ของสหกรณ์โคนมเชียงใหม่จำกัด จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

เจริญ สุขอนันตพงศ์. 2539. "การพัฒนาการเกษตรในภาวะที่มีการเคลื่อนย้ายแรงงาน
ออกจากภาคเกษตร." วารสารส่งเสริมการเกษตร. 26(เมษายน 2539): 7-8.

ถวิล ธาราโกชน์. 2532. จิตวิทยาสังคม. (พิมพ์ครั้งที่สี่). กรุงเทพมหานคร:
พิมพ์ที่ โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์.

ทนุ ชื่นฟูฉิม. 2531. การยอมรับเทคโนโลยีการปลูกถั่วเหลืองหลังการทำนาของ
เกษตรกรบ้านแม่โจ้ ตำบลบ้านเป้า และบ้านขอมมือ ตำบลชี้เหล็ก อำเภอมแม่แตง
จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการ
เกษตรแม่โจ้.

ทรงพล ภูมิพัฒน์. 2538. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: คณะศิลปศาสตร์,
มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ทวีวัฒน์ แสงสว่าง. 2534. การใช้เทคโนโลยีปลูกหอมหัวใหญ่ของเกษตรกรสมาชิก
สหกรณ์ปลูกหอมหัวใหญ่สันป่าตอง จำกัด อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่.
เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ทำนอง สิงคาลวนิช. 2534. "ปัจจัยในการผลิต." หน่วยที่ 8 ในเอกสารการสอน
ชุดวิชา การพัฒนาชนบทไทย. (พิมพ์ครั้งที่เจ็ด). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย-
ธรรมาธิราช.

เทียนฉาย กิระนันท์. 2528. ประชากรศาสตร์หลักและการวัดสำหรับเศรษฐศาสตร์.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธงชัย สันติวงษ์. 2535. พฤติกรรมองค์การ: การศึกษาการบริหารพฤติกรรมองค์การ
เชิงบริหาร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ประมวลศิลป์.

ธาดา ศิริวัจนิกม. 2533. "ทัศนคติของเกษตรกรต่อเทคโนโลยี." หน่วยที่ 3 ใน
เอกสารการสอนชุดวิชา การบริหารงานส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นพคุณ บุญปลอด. 2539. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของเกษตรกรเกี่ยวกับการอนุรักษ์
ผักหวานป่าในอำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นภาพร มะลิวัลย์. 2536. เจตคติของเกษตรกรในเขตพื้นที่ตำบลแม่โป่งที่มีต่องานส่งเสริม
การเกษตรของศูนย์การศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. 2535. "ความเชื่อ ทัศนคติและค่านิยม." หน่วยที่ 3 ในเอกสาร
การสอนชุดวิชา การประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตร. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. 2535. "ความเชื่อ ทศนคติและค่านิยม." หน่วยที่ 3 ในเอกสาร
การสอนชุดวิชา การประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตร. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.

นวม สงวนทรัพย์. 2535. สารัตถกิจวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์.

นำชัย ทนผล. 2531. วิธีการเตรียมโครงการวิจัย. เชียงใหม่: สถาบันเทคโนโลยี
การเกษตรแม่โจ้.

_____. 2532. การมีส่วนร่วมของเกษตรกรผู้นำในงานส่งเสริมการเกษตรใน 8
จังหวัดภาคเหนือ (รายงานการวิจัย). เชียงใหม่: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร,
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

นิจศิริ เรืองรังษี. 2534. เครื่องเทศ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

นิพนธ์ ไชยมงคล. 2526. หลักการผลิตผัก. เชียงใหม่: สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร
แม่โจ้.

บุญสม วราเอกศิริ. 2535. ส่งเสริมการเกษตร: หลักและวิธีการ. (พิมพ์ครั้งที่สาม)
เชียงใหม่: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร, คณะธุรกิจการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ประกอบ ระกิติ. 2539. ส่งเสริมบุคลิกภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียน
สโตร์.

ประภาพร โกศลพงค์. 2538. **ทัศนคติและพฤติกรรมการบริโภคสินค้าของสมาชิกสหกรณ์ร้านค้า การศึกษาแผนกร้านค้าสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด.** เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526. **ทัศนคติ: การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย.** (พิมพ์ครั้งที่สอง). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ประสิทธิ์ โนรี. 2528. **กระเทียม.** เอกสารประกอบการบรรยายวิชา พน.322 เทคนิคการผลิตผัก. ภาควิชาเทคโนโลยีทางพืช, คณะผลิตกรรมการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ประยัด ดาวราม. 2538. **ทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่.** เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ปราณี รามสูตร. 2528. **จิตวิทยาการศึกษา.** (พิมพ์ครั้งที่สาม). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญกิจ.

พรทิพย์ อุดมสิน. 2532. "ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร." หน่วยที่ 3 ในเอกสารประกอบการสอนชุดวิชา การนิเทศงานส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2536. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด). กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิงเกอร์ปรี๊นแอนด์มิเดีย จำกัด.

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2528. **จิตวิทยาทั่วไป.** กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิชานุกร เศรษฐรัฐ. 2528. สังคมวิทยาชนบท. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

วีรศักดิ์ นันทขว้าง. 2537. กระบวนการตัดสินใจของเกษตรกรในแผนการผลิต: กรณีศึกษาบ้านไร่ ตำบลแม่ตั้น อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

เศกศักดิ์ เครือพานิช. 2528. รายงานข้อมูลพื้นฐานเศรษฐกิจกระเทียม. กรุงเทพมหานคร: กรมการค้าภายใน, กระทรวงพาณิชย์.

สถิตย์ นิยมญาติ. 2524. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

สักรันต์ วรินทร์. 2539. ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่ในเขตพื้นที่อำเภอฝางและอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

สายน้ำ ภิมยโยธี. 2538. ทักษะคติของชาวไทยภูเขาต่อการดำเนินงานของโครงการพัฒนาที่สูงสามหมื่น กรณีศึกษาการจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำสา ตำบลโป่งสา อำเภอป่าซาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่. 2537. การจัดทำโครงการส่งเสริมปลูกกระเทียมจีน. เชียงใหม่.

สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. 2540. แบบสรุปจำนวนครัวเรือนเกษตรกรและพื้นที่ปลูกกระเทียม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ประจำปี 2540.

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงใหม่. 2538. ข้อมูลการตลาดจังหวัดเชียงใหม่ประจำปี 2538.

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. 2535. สารสนเทศการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2535. (เอกสารโรเนียว).

สุชา จันทรเฒ. 2539. จิตวิทยาทั่วไป. (พิมพ์ครั้งที่เก้า) กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2538. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่เก้า) กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุโท เจริญสุข. ไม่ระบุปีที่พิมพ์. เกณฑ์จิตวิทยาประยุกต์สำหรับครูและนักเรียนครู. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

สุนิลา ทนุผล. 2530. แนวความคิดช่วยเหลือตนเองของผู้นำท้องถิ่นหลังการดำเนินงานโครงการผู้นำท้องถิ่น. เชียงใหม่: สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

แสวง ริมประนาม. 2537. ผลจากการยอมรับการผลิตแบบไร้ส่วนผสมของเกษตรกร จังหวัดนครราชสีมา. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

อดิศักดิ์ ศรีสุวรรณกิจ. 2536. "ปัญหาที่เกิดจากเกษตรกรและชุมชนเกษตร." หน่วยที่ 8 ในเอกสารการสอนชุดวิชา ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร. (พิมพ์ครั้งที่สิบเอ็ด) นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อำภา ตันติสิระ. 2536. คู่มือโครงสร้างปรับปรุงคุณภาพกระเทียม. กรุงเทพมหานคร: กองส่งเสริมพืชสวน, กรมส่งเสริมการเกษตร.

อุไรวรรณ อรุณาทิตย์. 2531. ความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมในการบริโภคสินค้าสมาชิกที่มีต่อร้านสหกรณ์นครเชียงใหม่ จำกัด. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

เอี่ยม โพธิ์ทอง. 2538. สภาพาสภาพส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ไม่ได้รับการจัดสร้างมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยเครื่องจักรกลในเขตโครงการหลวงพัฒนาเกษตรที่สูงแม่แอ้ว จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ภาคผนวก ก.
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงินใน

อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

รหัสคอมพิวเตอร์ [] [] 11-3

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

เลขที่สัมภาษณ์.....

อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ตอน 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม
อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

[] 14

2. อายุ.....ปี

[] 15-6

3. สถานภาพสมรส

() 1. โสด

() 2. สมรส

() 3. หย่าร้าง

() 4. หม้าย

[] 17

4. ระดับการศึกษา

() 1. ไม่ได้รับการศึกษา

() 2. ระดับประถมศึกษา

() 3. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ม.3

() 4. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ม.ศ.5, ม.6

() 5. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช.

- () 6. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปวส.
- () 7. ระดับปริญญาตรี
- () 8. อื่น ๆ ระบุ..... [J8
5. แร่งงานในครัวเรือน.....คน [J[J9-10
6. ประสบการณ์การปลูกกระเทียมของท่าน.....ปี [J[J11-12
7. รายได้เฉลี่ยจากการปลูกกระเทียมในปี พ.ศ. 2540.....บาท [J[J[J[J[J[J13-18
8. พื้นที่ปลูกกระเทียมมีจำนวน.....ไร่ [J[J19-20
9. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียมหรือไม่
- () 1. เป็น
- () 2. ไม่เป็น [J21
10. ในปี พ.ศ. 2540 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเคยออกเยี่ยมเยียนหรือไม่
- () 1. เคย
- () 2. ไม่เคย [J-[J[J22-24
- ถ้าเคย จำนวน.....ครั้ง

ตอน 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมเงินในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ข้อความ	ทัศนคติ					ให้ระบุเหตุผลโดย เฉพาะเมื่อตอบเห็น ด้วยมากที่สุดหรือ เห็นด้วยน้อยที่สุด
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
1. พันธุ์กระเทียมเงิน(ปลูก)						
1.1 หัวพันธุ์กระเทียมเงินที่ใช้ปลูกหาซื้อได้ง่าย						[] 25
1.2 หัวพันธุ์กระเทียมเงินที่ใช้ปลูกมีเปอร์เซ็นต์ความงอกสูง						[] 26
1.3 หัวพันธุ์กระเทียมเงินที่ใช้ปลูกมีราคาถูก						[] 27
1.4 หัวพันธุ์กระเทียมเงินเมื่อนำมาแกะกลีบสามารถแกะได้ง่ายและประหยัดแรงงาน						[] 28
1.5 หัวพันธุ์กระเทียมเงินที่นำมาปลูกไม่สิ้นเปลืองหัวพันธุ์						[] 29

ข้อความ	ทัศนคติ					ให้ระบุเหตุผลโดย เฉพาะเมื่อตอบเห็น ด้วยมากที่สุดหรือ เห็นด้วยน้อยที่สุด
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
2. การปลูก						
2.1 การเตรียมดิน เพื่อปลูกกระเทียมจีนใช้ วิธีการที่ไม่ยุ่งยาก ประหยัดค่าใช้จ่าย						[] 30
2.2 การปลูกกระเทียม จีนปลูกได้ง่ายและรวดเร็ว						[] 31
2.3 การปลูกกระเทียม จีนใช้แรงงานน้อย						[] 32
2.4 การคลุมฟางแปลง กระเทียมจีน ไม่ยุ่งยากทำ ให้ประหยัดฟาง						[] 33
3. การดูแลรักษา						
3.1 การให้น้ำ กระเทียมจีน ไม่ยุ่งยาก ประหยัดแรงงาน						[] 34
3.2 การใช้ปุ๋ยในการ ปลูกกระเทียมจีน ไม่สิ้น เปลือง						[] 35

ข้อความ	ทัศนคติ					ให้ระบุเหตุผลโดย เฉพาะเมื่อตอบเห็น ด้วยมากที่สุดหรือ เห็นด้วยน้อยที่สุด
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
3.3 การกำจัดวัชพืช ในแปลงกระเทียมเงินทำได้ ง่าย ประหยัดเวลาและค่า ใช้จ่าย						[] 36
3.4 กระเทียมเงินไม่ เกิดโรคง่าย						[] 37
3.5 กระเทียมเงินมี แมลงรบกวนน้อย						[] 38
4. การเก็บเกี่ยว						
4.1 กระเทียมเงิน อายุเก็บเกี่ยวได้เร็ว						[] 39
4.2 การถอนกระเทียม เงินทำได้ง่าย						[] 40
4.3 กระเทียมเงินใช้ แรงงานในการถอนน้อย						[] 41
4.4 กระเทียมเงินเมื่อ ถอนแล้วนำมาผึ่งให้แห้งได้ ง่าย						[] 42

ข้อความ	ทัศนคติ					ให้ระบุเหตุผลโดย เฉพาะเมื่อตอบเห็น ด้วยมากที่สุดหรือ เห็นด้วยน้อยที่สุด
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
4.5 การทำความสะอาดและมัดจุกกระเทียม เงินทำได้ง่ายและรวดเร็ว						[] 43
5. ผลผลิต						
5.1 กระเทียมเงินให้ ผลผลิตต่อไร่สูง						[] 44
5.2 หัวกระเทียมเงิน ไม่ผ่อและสมบูรณ์						[] 45
5.3 กระเทียมเงินมีหัว ใหญ่สม่ำเสมอ						[] 46
5.4 หัวกระเทียมเงิน เก็บรักษาไว้ได้นานไม่ผ่อ ง่าย						[] 47
6. การตลาด						
6.1 กระเทียมเงิน สามารถจำหน่ายได้ง่าย						[] 48
6.2 กระเทียมเงินมี ราคาดี						[] 49
6.3 กระเทียมเงินเป็น ที่ต้องการของตลาดมาก						[] 50

ภาคผนวก ข.
ตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อพันธุ์กระเทียมจีน

เพศ	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	50	32.26	35	22.58	85	54.84
หญิง	50	32.26	20	12.90	70	45.16
รวม	100	64.52	55	35.48	155	100.00

$$\chi^2 = 2.66^*, \quad p = 0.05$$

หมายเหตุ: * = มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางภาคผนวกที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการปลูกกระเทียมจีน

เพศ	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	51	32.90	34	21.94	85	54.84
หญิง	40	25.81	30	19.35	70	45.16
รวม	91	58.71	64	41.29	155	100.00

$$\chi^2 = 0.13^{ns}, \quad p = 0.36$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการดูแลรักษากระเทียมจีน

เพศ	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	67	43.23	18	11.61	85	54.84
หญิง	51	32.90	19	12.26	70	45.16
รวม	118	76.13	37	23.87	155	100.00

$$\chi^2 = 0.75^{ns}, \quad p = 0.19$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการเก็บเกี่ยว

เพศ	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	53	34.19	32	20.65	85	54.84
หญิง	48	30.97	22	14.19	70	45.16
รวม	101	65.16	54	34.84	155	100.00

$$\chi^2 = 0.65^{ns}, \quad p = 0.21$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อ
ผลผลิตกระเทียมจีน

เพศ	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	31	20.00	54	34.84	85	54.84
หญิง	18	11.61	52	33.55	70	45.16
รวม	49	31.61	106	68.39	155	100.00

$$\chi^2 = 2.05^{ns}, \quad p = 0.08$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการตลาดกระเทียมจีน

เพศ	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	37	23.87	48	30.94	85	54.84
หญิง	28	18.06	42	27.10	70	45.16
รวม	65	41.93	90	58.07	155	100.00

$$\chi^2 = 0.20^{ns}, \quad p = 0.33$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อพันธุ์กระเทียมจีน

สถานภาพการสมรส	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	2	1.29	-	-	2	1.29
สมรส	98	63.23	55	35.48	153	98.71
รวม	100	64.52	55	35.48	155	100.00

$$X^2 = 1.11^{ns}, \quad p = 0.16$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับทัศนคติของ
ผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการปลูกกระเทียมจีน

สถานภาพการสมรส	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	-	-	2	1.29	2	1.29
สมรส	91	58.71	62	40.00	153	98.71
รวม	91	58.71	64	41.29	155	100.00

$$\chi^2 = 2.88^*, \quad p = 0.05$$

หมายเหตุ: * = มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางภาคผนวกที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับทัศนคติของ
ผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการดูแลรักษากระเทียมจีน

สถานภาพการสมรส	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	1	0.65	1	0.65	2	1.29
สมรส	117	75.48	36	23.22	153	98.71
รวม	118	76.13	37	23.87	155	100.00
$\chi^2 = .76^{ns} \quad p = 0.19$						

หมายเหตุ: ns = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับทัศนคติของ
ผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการเก็บเกี่ยวกระเทียมจีน

สถานภาพการสมรส	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	1	0.65	1	0.65	2	1.29
สมรส	100	64.51	53	34.19	153	98.71
รวม	101	65.16	54	34.84	155	100.00

$$\chi^2 = 0.21^{ns} \quad p = 0.33$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับทัศนคติของผู้ปลูก
กระเทียมที่มีต่อผลผลิตกระเทียมจีน

สถานภาพการสมรส	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	-	-	2	1.29	2	1.29
สมรส	49	31.61	104	67.10	153	98.71
รวม	49	31.61	106	68.39	155	100.00

$$X^2 = 0.94^{ns} \quad p = 0.17$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับทัศนคติของผู้ปลูก
กระเทียมที่มีต่อตลาดกระเทียมจีน

สถานภาพการสมรส	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	-	-	2	1.29	2	1.29
สมรส	65	41.95	88	56.77	153	98.71
รวม	65	41.95	90	58.05	155	100.00
$\chi^2 = 1.46^{ns}$ $p = 0.11$						

หมายเหตุ: ns = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อพันธุ์กระเทียมจีน

ระดับการศึกษา	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	85	9.03	49	31.61	134	86.45
มัธยมศึกษาตอนต้น	14	9.03	6	3.87	20	12.90
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1	0.65	–	–	1	0.65
รวม	100	64.52	55	35.48	155	100.00

$$\chi^2 = 0.88^{ns} \quad p = 0.32$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อการปลูกกระเทียมจีน

ระดับการศึกษา	ทัศนคติ					
	ดี		ไม่ดี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	79	50.97	55	35.48	134	86.45
มัธยมศึกษาตอนต้น	11	7.10	9	5.80	20	12.90
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1	0.65	-	-	1	0.65
รวม	91	58.71	64	41.29	155	100.00

$$\chi^2 = 0.82^{ns} \quad p = 0.33$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อการดูแลรักษากระเทียมจีน

ระดับการศึกษา	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	101	65.16	33	21.29	134	86.45
มัธยมศึกษาตอนต้น	16	10.32	4	2.58	20	12.90
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1	0.65	-	-	1	0.65
รวม	118	76.13	37	23.87	155	100.00

$$\chi^2 = .52^{ns} \quad p = 0.39$$

หมายเหตุ: ns = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อการเก็บเกี่ยวกระเทียมจีน

ระดับการศึกษา	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	90	58.06	44	28.39	134	86.45
มัธยมศึกษาตอนต้น	10	6.45	10	6.45	20	12.90
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1	0.65	-	-	1	0.65
รวม	101	65.16	54	34.84	155	100.00

$$\chi^2 = 2.98^{ns}, p = 0.12$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อผลผลิตกระเทียมจีน

ระดับการศึกษา	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	44	28.39	90	58.06	134	86.45
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	2.58	16	10.32	20	12.90
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1	0.65	-	-	1	0.65
รวม	49	31.61	106	68.39	155	100.00

$$X^2 = 3.50^{ns}, p = 0.09$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อการตลาดกระเทียมจีน

ระดับการศึกษา	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	55	35.48	79	50.96	134	86.45
มัธยมศึกษาตอนต้น	9	5.81	11	7.10	20	12.90
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1	0.65	-	-	1	0.65
รวม	65	41.94	90	58.06	155	100.00

$$\chi^2 = 1.50^{ns}, p = 0.24$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานกับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อพันธุ์กระเทียมจีน

จำนวนแรงงาน (คน)	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	-	-	1	0.65	1	0.65
2	41	26.41	28	18.06	69	44.52
3	37	23.87	30	19.35	67	43.22
4	12	7.74	4	2.58	16	10.32
5	1	0.65	1	0.65	2	1.29
รวม	91	58.71	64	41.29	155	100.00

$$\chi^2 = 41.29^{ns}, p = 0.30$$

หมายเหตุ: ns = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานกับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อการปลูกกระเทียมจีน

จำนวนแรงงาน (คน)	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1	0.65	-	-	1	0.65
2	42	27.09	27	17.42	69	44.52
3	48	30.96	19	12.26	67	43.22
4	8	5.16	8	5.16	16	10.32
5	1	0.65	1	0.65	2	1.29
รวม	100	64.52	55	35.48	155	100.00

$$\chi^2 = 4.09^{ns}, p = 0.25$$

หมายเหตุ: ns = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานกับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อการดูแลรักษากระเทียมจีน

จำนวนแรงงาน (คน)	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1	0.65	–	–	1	0.65
2	57	36.77	12	7.74	69	44.52
3	48	30.96	19	12.26	67	43.22
4	11	7.09	5	3.23	16	10.32
5	1	0.65	1	0.65	2	1.29
รวม	118	76.13	37	23.87	155	100.00

$$\chi^2 = 3.88^{ns}, p = 0.21$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานกับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อการเก็บเกี่ยวกระเทียมจีน

จำนวนแรงงาน (คน)	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1	0.65	-	-	1	0.65
2	47	30.32	22	14.19	69	44.52
3	41	26.45	26	16.78	67	43.32
4	12	7.75	4	2.58	16	10.32
5	-	-	2	1.29	2	1.29
รวม	101	65.16	54	34.84	155	100.00

$$X^2 = 5.69^{ns}, p = 0.11$$

หมายเหตุ: ns = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานกับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อผลผลิตกระเทียมจีน

จำนวนแรงงาน (คน)	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	-	-	1	0.65	1	0.65
2	21	13.54	48	30.96	69	44.52
3	20	12.90	47	30.32	67	43.22
4	7	4.52	9	5.81	16	10.32
5	1	0.65	1	0.65	2	1.29
รวม	49	31.61	106	68.39	155	100.00

$$\chi^2 = 2.00^{ns}, p = 0.38$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานกับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อการตลาดกระเทียมจีน

จำนวนแรงงาน (คน)	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	-	-	1	0.65	1	0.65
2	31	20.00	38	24.51	69	44.52
3	24	15.48	43	27.74	67	43.22
4	9	5.80	7	4.52	16	10.32
5	1	0.65	1	0.65	2	1.29
รวม	65	41.94	90	58.06	155	100.00

$$X^2 = 3.40^{ns}, p = 0.25$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของฟาร์มกับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อพันธุ์กระเทียมจีน

ขนาดของฟาร์ม (ไร่)	ทัศนคติ					
	ดี		ไม่ดี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1-3	41	26.46	25	16.13	66	42.58
4-6	33	21.29	19	12.25	52	33.55
7-9	11	7.09	2	1.29	13	8.39
10-12	12	7.74	6	3.87	18	11.61
มากกว่า 12	3	1.94	3	1.94	6	3.87
รวม	100	64.52	55	35.48	155	100.00

$$\chi^2 = 15.82^{ns}, p = 0.13$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของฟาร์มกับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อการปลูกกระเทียมจีน

ขนาดของฟาร์ม (ไร่)	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1-3	39	25.16	27	17.42	66	42.58
4-6	36	23.22	16	10.32	52	33.54
7-9	8	5.16	5	3.22	13	8.38
10-12	7	4.52	11	7.10	18	11.62
มากกว่า 12	1	0.65	5	3.23	6	3.87
รวม	64	41.29	91	58.71	155	100.00

$$\chi^2 = 21.94^{ns}, p = 0.03$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของฟาร์มกับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อการดูแลรักษากระเทียมจีน

ขนาดของฟาร์ม (ไร่)	ทัศนคติ					
	ดี		ไม่ดี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1-3	55	35.48	11	7.09	66	42.58
4-6	37	28.87	15	9.68	52	33.55
7-9	9	5.81	4	2.58	13	18.39
10-12	13	8.39	5	3.23	18	11.61
มากกว่า 12	4	2.58	2	1.29	6	3.87
รวม	118	76.13	37	23.87	155	100.00

$$\chi^2 = 3.88^{ns}, p = 0.21$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของฟาร์มกับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อการเก็บเกี่ยวกระเทียมจีน

ขนาดของฟาร์ม (ไร่)	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1-3	41	26.45	25	16.13	66	42.58
4-6	36	23.23	16	10.32	52	33.55
7-9	10	6.45	3	1.94	13	8.39
10-12	10	6.45	8	5.16	18	11.61
มากกว่า 12	4	2.58	2	1.29	6	3.87
รวม	101	65.16	54	34.84	155	100.00

$$\chi^2 = 10.16^{ns}, p = 0.34$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 29 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของฟาร์มกับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อผลผลิตกระเทียมจีน

ขนาดของฟาร์ม (ไร่)	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1-3	21	13.55	45	29.03	66	42.58
4-6	17	10.96	35	22.58	52	33.55
7-9	3	1.93	10	6.45	13	8.39
10-12	7	4.52	11	7.10	18	11.61
มากกว่า 12	1	0.65	5	3.23	6	3.87
รวม	49	31.61	106	68.39	155	100.00

$$\chi^2 = 17.04^{ns}, p = 0.10$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 30 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของฟาร์มกับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อการตลาดกระเทียมจีน

ขนาดของฟาร์ม (ไร่)	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1-3	33	21.29	33	21.29	66	42.58
4-6	22	14.20	30	19.35	52	33.55
7-9	2	1.29	11	7.10	13	8.39
10-12	6	3.87	12	7.74	18	11.61
มากกว่า 12	2	1.29	4	2.58	6	3.87
รวม	65	41.94	90	58.06	155	100.00

$$\chi^2 = 9.13^{ns}, p = 0.38$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 31 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มกับทัศนคติของผู้ปลูก
กระเทียมที่มีต่อพันธุ์กระเทียมจีน

การเป็นสมาชิกกลุ่ม ผู้ปลูกกระเทียม	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เป็น	59	38.06	26	16.78	85	54.84
ไม่เป็น	41	26.45	29	18.71	70	45.16
รวม	100	64.52	55	35.48	155	100.00

$$\chi^2 = 1.97^{ns}, p = 0.08$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 32 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียมกับทัศนคติ
ของผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการปลูกกระเทียมจีน

การเป็นสมาชิกกลุ่ม ผู้ปลูกกระเทียม	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เป็น	55	35.40	30	19.35	85	54.84
ไม่เป็น	36	23.23	34	21.94	70	45.14
รวม	91	58.71	64	41.29	155	100.00

$$\chi^2 = 2.79^*, p = 0.05$$

หมายเหตุ: * = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 33 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียมกับ
ทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการดูแลรักษากระเทียมจีน

การเป็นสมาชิกกลุ่ม ผู้ปลูกกระเทียม	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เป็น	66	42.58	19	12.26	85	54.84
ไม่เป็น	52	33.55	18	11.61	70	45.16
รวม	118	76.13	37	23.87	155	100.00

$$\chi^2 = 0.24^{ns}, p = 0.31$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 34 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียมกับ
ทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการเก็บเกี่ยวกระเทียมจีน

การเป็นสมาชิกกลุ่ม ผู้ปลูกกระเทียม	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เป็น	54	34.84	31	20.00	85	54.84
ไม่เป็น	47	30.32	23	14.84	70	45.16
รวม	101	65.16	54	34.84	155	100.00

$$\chi^2 = 0.22 \text{ }^{ns}, p = 0.32$$

หมายเหตุ: ns = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 35 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียมกับ
ทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อผลผลิตกระเทียมจีน

การเป็นสมาชิกกลุ่ม ผู้ปลูกกระเทียม	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เป็น	29	18.71	56	36.13	85	54.84
ไม่เป็น	20	12.90	50	32.26	70	45.16
รวม	49	31.61	106	68.39	155	100.00

$$\chi^2 = 0.54^{ns}, p = 0.23$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 36 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกระเทียมกับทัศนคติ
ของผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการตลาดกระเทียมจีน

การเป็นสมาชิกกลุ่ม ผู้ปลูกกระเทียม	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เป็น	40	25.81	45	29.03	85	54.84
ไม่เป็น	25	16.13	45	29.03	70	45.16
รวม	65	41.94	90	58.06	155	100.00

$$\chi^2 = 2.09^{ns}, p = 0.07$$

หมายเหตุ: ns = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 37 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการเยี่ยมชมเยียนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
กับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อพันธุ์กระเทียมจีน

การเยี่ยมชมของ เจ้าหน้าที่ส่งเสริม	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	81	52.26	45	29.03	126	81.29
ไม่เคย	19	12.26	10	6.45	29	18.71
รวม	55	35.48	100	64.52	155	100.00

$$\chi^2 = 0.01 \text{ }^{ns}, p = 0.45$$

หมายเหตุ: ns = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 38 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
กับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการปลูกกระเทียมจีน

การเยี่ยมชมของ เจ้าหน้าที่ส่งเสริม	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	71	45.81	55	35.48	126	81.29
ไม่เคย	20	12.90	9	5.81	29	18.71
รวม	91	58.71	64	41.29	155	100.00

$$\chi^2 = 1.55^{ns}, p = 0.11$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 39 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
กับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการดูแลรักษากระเทียมจีน

การเยี่ยมชมเยียนของ เจ้าหน้าที่ส่งเสริม	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	95	61.29	31	20.00	126	81.29
ไม่เคย	23	14.84	6	3.87	29	18.71
รวม	118	76.13	37	23.87	155	100.00

$$\chi^2 = .20 \quad ns, \quad p = 0.33$$

หมายเหตุ: ns = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 40 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
กับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการเก็บเกี่ยวกระเทียมจีน

การเยี่ยมชมของ เจ้าหน้าที่ส่งเสริม	ระดับทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	79	50.97	47	30.32	126	81.29
ไม่เคย	22	14.19	7	4.52	29	18.71
รวม	101	65.16	54	34.84	155	100.00

$$X^2 = 1.80^{ns}, p = 0.09$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 41 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
กับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อผลผลิตกระเทียมเงิน

การเยี่ยมเยียนของ เจ้าหน้าที่ส่งเสริม	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	42	27.10	84	54.19	126	81.29
ไม่เคย	7	4.52	22	14.19	29	18.71
รวม	49	31.61	106	68.39	155	100.00

$$\chi^2 = .92 \text{ }^{ns}, p = 0.17$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 42 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการเยี่ยมชมเยียนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
กับทัศนคติของผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อการตลาดกระเทียมจีน

การเยี่ยมชมเยียนของ เจ้าหน้าที่ส่งเสริม	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	53	34.19	73	47.10	126	81.29
ไม่เคย	12	7.74	17	10.97	29	18.71
รวม	65	41.94	90	58.06	155	100.00

$$\chi^2 = 0.01^{ns}, p = 0.47$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 43 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม
ที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน

เพศ	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	-	-	2	1.29	2	1.29
ชาย	77	49.68	76	49.03	153	98.71
รวม	77	49.68	78	50.32	155	100.00

$$\chi^2 = 0.01^{ns}, p = 0.47$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 44 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับทัศนคติของเกษตรกร
ผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน

สถานภาพการสมรส	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	-	-	2	1.29	2	1.29
สมรส	77	49.68	76	49.03	153	98.71
รวม	77	49.68	78	50.32	155	100.00

$$\chi^2 = 2.00^{ns}, p = 0.08$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 45 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติของเกษตรกร
ผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน

ระดับการศึกษา	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับประถมศึกษา	64	41.29	70	45.16	134	86.45
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	12	7.74	8	5.16	20	12.90
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	1	0.65	-	-	1	0.65
รวม	77	49.68	78	50.32	155	100.00

$$\chi^2 = 2.06^{ns}, p = 0.18$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 46 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานกับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูก
กระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน

จำนวนแรงงาน	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	1	0.65	-	-	1	0.65
2	41	26.45	28	10.06	69	44.52
3	26	16.77	41	26.45	67	43.22
4	9	5.81	7	4.52	16	10.32
5	-	-	2	1.29	2	1.29
รวม	77	49.68	78	50.32	155	100.00

$$\chi^2 = 9.05^*, p = 0.03$$

หมายเหตุ: * = มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางภาคผนวกที่ 47 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของฟาร์มกับทัศนคติของเกษตรกร
ผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน

ขนาดของฟาร์ม	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1-3	37	23.87	29	18.71	66	42.58
4-6	25	16.13	27	17.42	52	33.52
7-9	7	4.52	6	3.87	13	8.39
10-12	7	4.52	11	7.10	18	11.61
มากกว่า 12 ขึ้นไป	1	0.65	5	3.22	6	3.87
รวม	77	49.68	78	50.32	155	100.00

$$\chi^2 = 12.91^{ns}, p = 0.22$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 48 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของฟาร์มกับทัศนคติของเกษตรกร
ผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการผลิตกระเทียมจีน

การเป็นสมาชิกกลุ่ม	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เป็น	45	29.03	40	25.81	85	54.84
ไม่เป็น	32	20.65	38	20.65	70	45.16
รวม	77	49.68	78	50.32	155	100.00

$$\chi^2 = 0.80^{ns}, p = 0.18$$

หมายเหตุ: ^{ns} = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ตารางภาคผนวกที่ 49 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการเยี่ยมชมเยือนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
เกษตรกับทัศนคติของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่มีต่อกระบวนการ
ผลิตกระเทียมจีน

การเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมเกษตร	ทัศนคติ				รวม	
	ดี		ไม่ดี			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	59	38.06	67	43.22	126	81.29
ไม่เคย	18	11.62	11	7.10	29	18.71
รวม	77	49.68	78	50.32	155	100.00

$$X^2 = 2.19^{ns}, p = 0.07$$

หมายเหตุ: ns = ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

ภาคผนวก ค.
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล: นางรัชนีพร ท้วมศรี

วัน เดือน ปีเกิด: 20 กรกฎาคม 2504

ประวัติการศึกษา: - มัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนมัธยมศึกษาการฝึกผล
อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี
- ระดับปริญญาตรีสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี